
GRACIA

Quattuor Euangelia

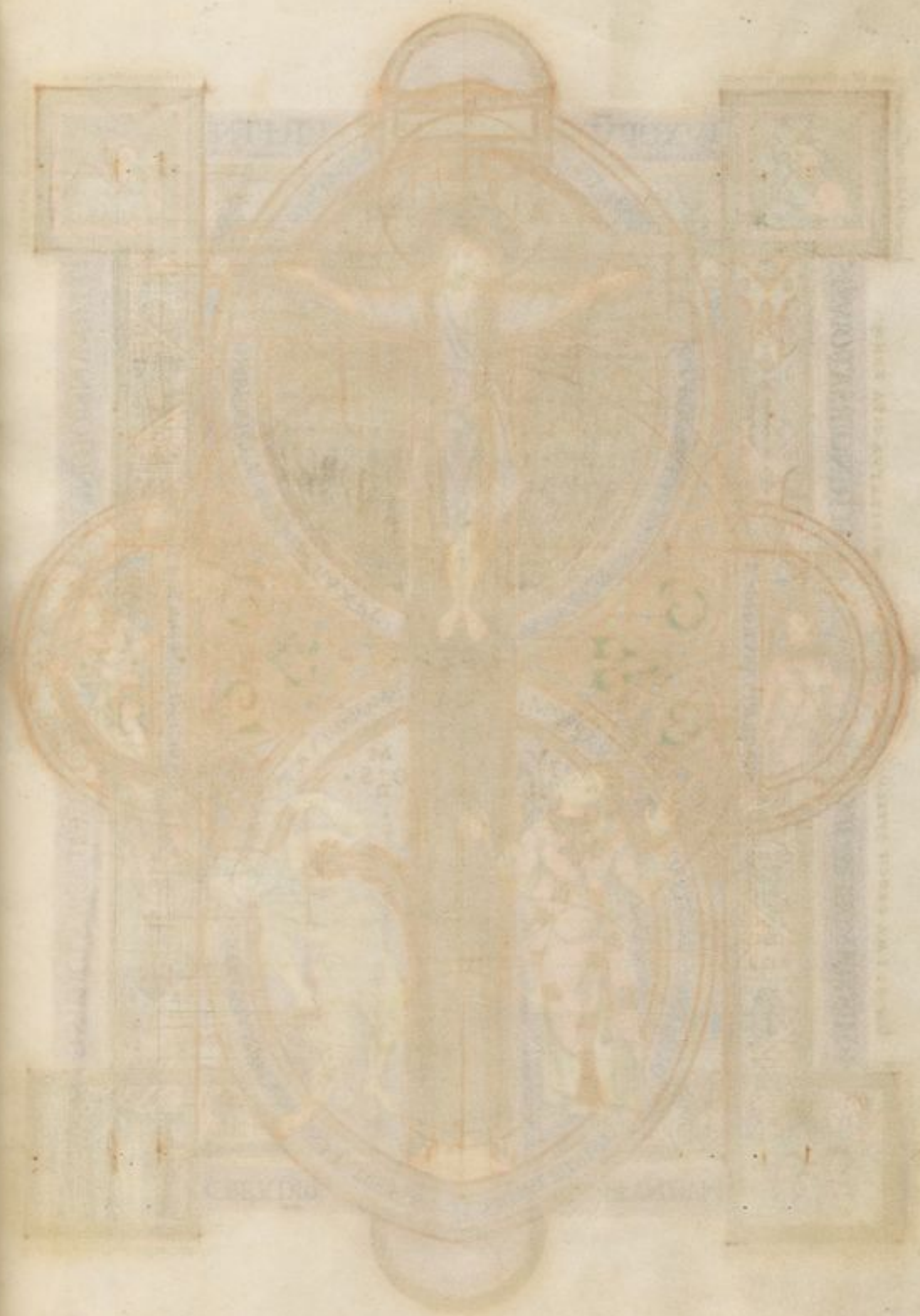

Divina prudentia e que
Divina iusticia e que
OPERUM FORMAS DEUS
EXEMPLARIB
HORNAT
BO PERPETUO
SANXIT AB AETERNO

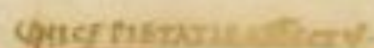
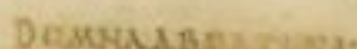
LUMINE
XPM:
STELLA MARIS
QUOD SEQUIT PARTU
ABBATISSA
COMPTA COROL
MUNERE
IUSTIS

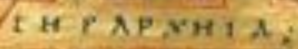

SCEMA CRUCIS TYPICO

SPONSV VIRGINVM

S·HER HARD

SACER
PRINCIPAT
ORDO

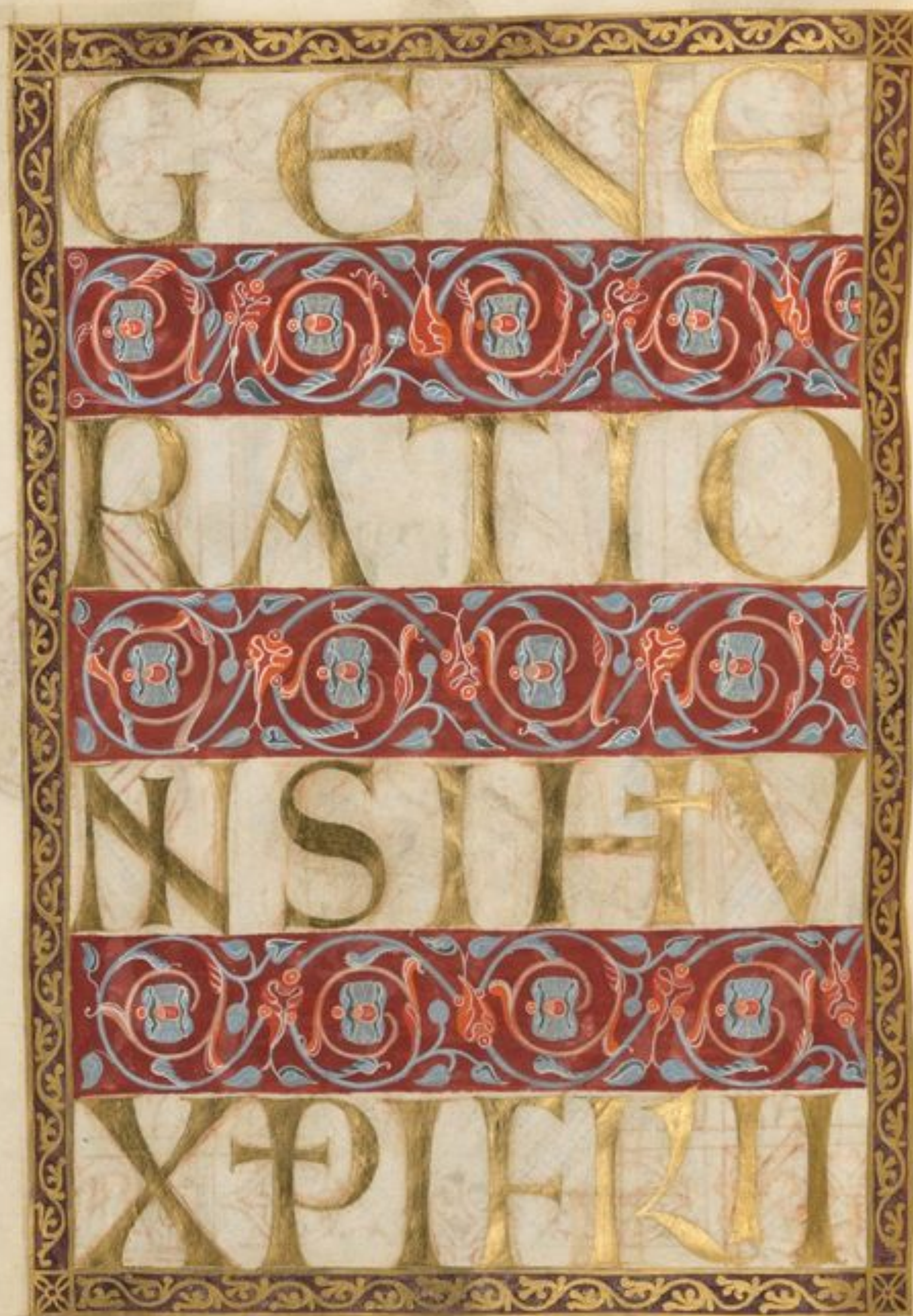

+MATHEVS
PARADISI

CONCORDIA DUOR
MATHEI ET LUCAE
CONCORDIA
MATHEI ET IOHANN
SECUNDUM MATHEUM +
+ INICIUM SCI EUANGE
CONCORDIA
MATHEI ET MARCI
SOLUS MEDITATUR
PROPRIA

GENE
RATIO
NIS IHV
XPI FILII

DAUID·

FILII ABRAHA· I

Abraham genuit isaac· isaac autē
genuit iacob· Iacob autem ge
nuit iudam & fratres eius· iudas
autem genuit phares· & zara de
thamar· Phares autē genuit
esrom· esrom autem genuit arā·
Aram autē genuit aminadab· ami
nadab autem genuit naasson·
Naasson autem genuit salmon· sal
mon autem genuit booz de ra
hab· Booz autem genuit obed
ex ruth· obed autē genuit iesse·
Iesse autem· genuit dauid regem·
Dauid autem rex genuit salomo
nem· ex ea quę fuit urię· Salo
mon autem genuit roboam· ro
boam autem genuit abia· Abia
autem genuit asa· asa autem ge
nuit iosaphat· Iosaphat au
tem genuit ioram· ioram autem

genuit oziam· Ozias autem ge
nuit ioatham· ioatham autē ge
nuit achaz· Achaz autem genu
it ezechiam· ezechias autem genu
it manassen· Manasses autem
genuit amon· amon autē genu
it iosiā· Iosias autem genuit ie
choniam & fratres eius· in trans
migratione babylonis· Et post
transmigrationem babylonis·
iechonias genuit salathiel· Sa
lathiel autem genuit zorobabel·
Zorobabel autem genuit abiud·
Abiud autem genuit eliachim· elia
chim autem genuit azor· Azor
autem genuit sadoc· sadoc aut̄
genuit achim· Achim autem
genuit eliud· eliud autem genu
it eleazar: Eleazar autem ge
nuit mathan· mathan autē ge
nuit iacob· Iacob autem genu
it ioseph uirum marię· de qua

natus est ihc qui uocatur xpc·
ii Cum ess& desponsata mater eius
maria ioseph· ante quam conue
nirent inuenta est in utero habens
de spū scō· Ioseph autē uir eiū
ess& iustus & noll& eam traduce
re· uoluit occulte dimittere eā·
Hęc autē eo cogitante· ecce angelus
dn̄i in somnis apparuit ei dicens·
Ioseph fili dauid· noli timere ac
cipere mariā coniugē tuā· Qd
enim in ea natum est· de spū scō
est· Pari& autem filium· & uo
cabis nomen eius ihm· Ipse enī
saluū faci& populū suum a pec
catis eorum· Dicebat ihc iii
turbis iudęorū· & principibus
sacerdotum· Ecce ego mitto
ad uos pphetas & sapientes & scri iiii
bas· & ex illis occid&is· & crucifi
g&is· & ex eis flagellabitis in syna
gogis ur̄is· & psequemini de ciui

tate in ciuitate̅ · ut ueniat super
uos omnis sanguis iustus qui ef
fusus est sup terram · a sanguine
abel iusti usq; ad sanguinem Za
chariȩ filii barachiȩ que̅ occidis
tis inter templum & altare ·
Amen dico uobis · uenient hec om
nia sup generatione̅ ista̅ · Hie
rusalem hierusalem · quȩ occidis
pph&as & lapidas eos qui ad te
missi sunt · Quoties uolui con
gregare filios tuos que̅admodu̅
gallina congregat pullos suos
sub alas · & noluisti · Ecce relin
quetur uobis · domus u̅ra deser
ta · Dico enim uobis · non me
uidebitis amodo donec dicatis ·
benedictus qui uenit in nomine
IIII d̅ni · In illo tempore · ecce an
gelus d̅ni apparuit in somnis io
seph dicens · Surge & accipe
puerum & matre̅ eius · & fuge

in ęgyptum· & esto ibi usq; dum
dicam tibi· futurum est enī ut he
rodes quęrat puerū ad perden
dum eum· Qui consurgens· acce
pit puerum & matrē eius nocte·
& secessit in ęgyptū· & erat ibi
usq; ad obitum herodis· ut adim
pler&ur· quod dictū est a dn̄o ꝑ
pph&ā dicentē· Ex ęgypto uo
caui filiū meū· Tunc herodes
uidens quia inlusus ess& a magis·
iratus est ualde· & mittens occi
dit om̄s pueros qui erant in b&h
leem & in omnibus finibus eius·
a bimatu & infra· secundū temp⁹
quod exquisierat a magis· Tunc
adimpl&um est quod dictum
est ꝑ hieremiā pph&ā dicentē·
Vox in rama audita est· ploratus
& ululatus multus· Rachel plo
rans filios suos· & noluit conso
lari quia non sunt·

v Cum natus esset ihc in bethleem iu
dę in diebus herodis regis. ecce ma
gi ab oriente uenerunt hierosoli
mam dicentes. Ubi est qui natus
est rex iudęorum? Uidimus
enim stellam eius in oriente. et ue
nimus adorare eum. Audiens
autem herodes rex turbatus est. et
omnis hierosolima cum illo. Et
congregans omnes principes sa
cerdotum et scribas populi. sciscita
batur ab eis ubi xpc nasceretur.
At illi dixerunt ei. In bethleem
iudę. Sic enim scriptum est per
prophetam. Et tu bethleem ter
ra iuda nequaquam minima es in
principibus iuda. ex te enim exiet
dux qui regat populum meum isra
hel. Tunc herodes clam uoca
tis magis diligenter didicit ab
eis tempus stellę quę apparuit
eis. Et mittens illos in bethleem

dixit· Ite· & interrogate dili
genter de puero· & cum inuene
ritis renuntiate mihi ut & ego
ueniens adorem eu̅· Qui cum
audissent rege̅· abierunt· Et
ecce stella quam uiderant in ori
ente ante cedebat eos· usq; du̅ ue
niens staret supra ubi erat puer:
Videntes aute̅ stellam· gauisi sunt
gaudio magno ualde· Et in
VII trantes domu̅· inuenerunt pue
rum cu̅ maria matre eius· Et
pcidentes· adorauerunt eum·
Et apertis thesauris suis· optulerunt
ei munera: auru̅· thus· & myrra̅·
Et responso accepto in somnis ne
redirent ad herodem· p aliam uia̅
reuersi sunt in regionem suam·
VI Venit ih̅c a galilea in iordanem ad
iohanne̅· ut baptizaretur ab eo·
Iohannes aute̅ phibebat eu̅ dicens·
Ego a te debeo baptizari· & tu uenis

ad me. Respondens autē ihc
dixit ei. Sine modo. sic enim
dec& nos implere omnem iustiti
am. Tunc dimisit eū. Bapti
zatus autē ihc. confestim ascen
dit de aqua. Et ecce aperti sunt
ei cęli. & uidit spm̄ dī descenden
tem sicut columbam & uenientē
sup se. Et ecce uox de cęlis dicens.
Hic est filius meus dilectus in quo
mihi complacui. Tunc ductus VII
est ihc in desertū absp̄u. ut temp
tar&ur a diabolo. Et cum ieiu
nass& quadraginta diebus & qua
draginta noctibus. postea esurit.
Et accedens temptator dixit ei.
Si filius dī es. dic ut lapides isti pa
nes fiant. Qui respondens dix.
Scriptū est. non in pane solo uiu& IV
homo. sed in omni uerbo quod
pcedit de ore dī. Tunc adsump
sit eū diabolus in scām ciuitatē.

& statuit eum supra pinnaculum
templi · & dixit ei · Si filius di es ·
mitte te deorsum · Scriptum est
enim · quia angelis suis mandauit
de te · & in manibus tollent te ne
forte offendas ad lapidem pedem
tuum · Ait illi ihc rursum ·
Scriptum est · non temptabis dnm
dm tuum · Iterum assumpsit
eum diabolus in montem excelsum
ualde · & ostendit ei omnia reg
na mundi · & gloriā eorum · & dix
it illi · hęc omnia tibi dabo · si ca
dens adoraueris me · Tunc dicit
ei ihc · Vade satanas · Scriptū
est enim · dnm dm tuū adorabis ·
& illi soli seruies · Tunc reliquit
eū diabolus · & ecce angeli accesse
runt & ministrabant ei · Et cū VIII
adppinquasset ihc hierosolimis
& uenisset bethfage ad montem
oliueti · tunc misit duos discipu

los suos· dicens eis· Ite in castellū
quod contra uos est· & statim in
ueni&is asinam alligatam & pul
lum cū ea· soluite & adducite mi
hi· Et siquis uobis aliquid di
xerit· dicite quia dñs his opus
hab&· & confestim dimitt& eos·
hoc autem factū est· ut adimple
r&ur quod dictū est ꝑ pph&ā
dicentem· Dicite filię syon·
ecce rex tuus uenit tibi mansue
tus· & sedens sup asinā & pullum
filium subiugalis· Euntes au
tem discipuli· fecerunt sicut prę
cepit illis ihc· & adduxerunt
asinam & pullum· & inposuerunt
sup eos uestimenta sua· & eum de
super sedere fecerunt· Pluri
ma autem turba· strauerunt
uestimenta sua in uia· Alii au
tem cedebant ramos de arbori
bus· & sternebant in uia· Tur·

hę autē quę pręcedebant & quę
sequebantur· clamabant dicen
tes· Osanna filio dauid· bene
dictus qui uenit innomine dn̄i·
VIIII Vespere autē sabbati quę lucescit
inprima sabbati· uenit maria
magdalenę & altera maria ui
dere sepulchrum· Et ecce ter
ręmotus factus est magnus· an
gelus autē dn̄i descendit de cę
lo· & accedens reuoluit lapidem·
& sedebat super eum· Erat au
tem aspectus eius sicut fulgur·
& uestimentum eius sicut nix·
Prętimore autē eius exterriti
sunt custodes· & facti sunt uelut
mortui· Respondens autē an
gelus ait mulieribus· Nolite
timere uos· Scio enim quod
ihm̄ qui crucifixus est quęritis·
non est hic· surrexit enim· si
cut dixit· Venite & uidete

locum · ubi positus erat dns · Et
cito euntes dicite discipulis eius
quia surrexit · & ecce pręced&
uos in galileam · Ibi eum uide
bitis ecce dixi uobis · Vndecim x
discipuli abierunt in galileã in
montē ubi constituerat illis ihc ·
& uidentes eum adorauerunt ·
quidam autē dubitauerunt ·
Et accedens ihc locutus est eis di
cens · Data est mihi omnis potes
tas · in cęlo & in terra · Euntes er
go doc&e omnes gentes · baptizan
tes eos in nomine patris · & filii ·
& sps sci · docentes eos seruare
omnia quęcumq; mandaui uo
bis · Et ecce ego uobiscum sum
omnibus diebus usq; ad consum
mationem sęculi · Venit ihc xi
in partes cęsareę philippi · & in
terrogabat discipulos suos dicens ·
Quem dicunt homines esse filiũ

hominis. At illi dixerunt.
Alii iohannem baptistam. alii autē
heliam. alii uero hieremiā. aut
unum ex pphetis. Dicit illis ihc.
Vos autem quem me esse dicitis.
Respondens symon petrus dixit.
Tu es xpc filius dī uiui. Respon
dens autem ihc dixit ei. Beatus
es symon bariona. quia caro &
sanguis non reuelauit tibi. sed pa
ter meus qui in celis est. Et ego
dico tibi. quia tu es petrus. & sup
hanc petram edificabo ecclesiam
meam. & porte inferi non preua
lebunt aduersus eā. Et tibi da
bo claues regni celorum. Et
quodcumq; ligaueris sup terrā.
erit ligatum in celis. Et quod
cumq; solueris sup terram. erit
solutum in celis. Tunc respon xii
dens petrus dixit ei. Ecce nos
reliquimus omnia & secuti sum9

te· quid ergo erit nobis? Ihc
autem dixit illis· Amen dico
uobis· quod uos qui secuti estis me
in regeneratione cū sederit filius
hominis in sede maiestatis suę· se
debitis & uos sup sedes duodecim·
iudicantes duodecim tribus isra
hel· Et omnis qui reliquid do
mum· uel fratres· aut sorores· aut
patrem· aut matrē· aut uxorem·
aut filios· aut agros· ppter nom̄
meum· centuplum accipi&· & ui
tam &ernam possidebit· Vidit xiii
ihc hominem sedentem in thelo
neo matheum nomine· & ait illi·
Sequere me· Et surgens secut(us)
est eum· Et factum est discum
bente eo in domo· ecce multi pu
blicani & peccatores uenientes·
discumbebant cum ihu & discipu
lis eius· Et uidentes pharisei·
dicebant discipulis eius· Quare

cum publicanis & peccatoribus
manducat magister uester:
At ihc audiens ait· Non est opus
ualentibus medicus· sed male ha
bentibus· Euntes autē discite
quid est misericordiā uolo· & non
sacrificium· Non enim ueni uo
care iustos sed peccatores·
Videns ihc turbas· ascendit in mon
tem· Et cum sedisset· accesserunt
ad eum discipuli eius· & aperiens
os suum· docebat eos dicens·
Beati pauperes spū· quoniā ipso
rum est regnum celorū· Beati
mites· quoniam ipsi possidebunt
terrā· Beati qui lugent· quō
ipsi consolabuntur: Beati
qui esuriunt & sitiunt iustitiā·
quō ipsi saturabuntur: Beati
misericordes· quō ipsi miser icor
diam consequentur: Beati
mundo corde· quō ipsi dm̄ uide

bunt· Beati pacifici· qūo filii dī
uocabuntur: Beati qui p̄secutio
nem patiuntur; p̄pter iustitiam·
qūo ipsorum est regnū caelorum·
Beati estis cū maledixerint uobis·
& p̄secuti uos fuerint & dixerint
omne malum aduersum uos men
tientes p̄pter me· Gaud&e &
exultate· qūo merces ur̄a copiosa
est in cęlis· Accesserunt discipu XV
li ad ihm̄ dicentes· Quis putas
maior est in regno cęlorum·
Et aduocans ihc̄ paruulum· statu
it eū in medio eorum· & dixit·
Amen dico uobis· nisi conuersi fue
ritis & efficiamini sicut paruuli·
non intrabitis in regnū caelorum·
Quicumq; ergo humiliauerit se si
cut paruulus iste· hic maior est
in regno cęlorum· Et qui susce
perit unū paruulum talem in
nomine meo· me suscipit· Qui

autem scandalizauerit unum de
pusillis istis qui in me credunt.
expedit ei ut suspendatur mola
asinaria in collo eius. & dimerga
tur in ꝓfundum maris. Vae
mundo ab scandalis. Necesse est
enim. ut ueniant scandala. Ve
rumtamen uę homini illi ꝑ quẽ
scandalum uenit. Si autem ma
nus tua uel pes tuus scandalizat
te. abscide eum & proice abs te.
Bonum tibi est ad uitã ingredi debi
lem uel clodum. quã duas manus
uel duos pedes habentẽ mitti in
ignem ęternũ. Et si oculus tu
us scandalizat te. erue eum & pi
ce abs te. Bonum tibi est unũ
oculum habentẽ in uitã intrare.
quã duos oculos habentẽ mitti
in gehennã ignis. Videte ne
contemnatis unum ex his pusil
lis. Dico enĩ uobis. quia angeli

corum in celis semp uident faciem
patris mei qui in celis est. Ambu XVI
lans ihc iuxta mare galilee. uidit
duos frs symonem qui uocatur
petrus. & andream fratrē eius. mit
tentes rete in mare. Erant enī
piscatores. Et ait illis. Venite
post me. & faciā uos fieri piscato
res hominū. At illi continuo re
lictis retibus. secuti sunt eū. Et
pcedens inde. uidit alios duos frs
iacobum zebedei. & iohannē frm
eius in naui. cū zebedeo patre eo
rum reficientes retia sua. & uoca
uit eos. Illi autē statim relictis
retibus & patre. secuti sunt eum.
Tunc ait discipulis suis parabolam
hanc. Homo quidam peregre XVII
pficiscens. uocauit seruos suos. &
tradidit illis bona sua. Et uni
dedit quinq; talenta. alii autē duo.
alii uero unū. Vnicuiq; secun

dum ꝓpriā uirtutē · & ꝑfectus est
statim · Abiit autē qui quinq; ta
lenta acceperat · & operatus est in
eis · & lucratus est alia quinq; · Si
militer qui duo acceperat · lucratus
est alia duo · Qui autē unū acce
perat · abiens fodit in terra · & ab
scondit pecuniā domini sui · Post
multū uero temporis · uenit domi
nus seruorū illorū · & posuit ratio
nem cū eis · Et accedens qui quinq;
talenta acceperat · obtulit alia · v ·
talenta dicens · Domine · quinq;
talenta mihi tradidisti · ecce alia · v ·
suꝑ lucratus sum · Ait illi domi
nus eius · Euge bone serue & fi
delis · quia suꝑ pauca fuisti fidelis ·
suꝑ multa te constituā · intra in
gaudiū domini tui · Accessit au
tem & qui duo talenta acceperat ·
& ait · Domine · duo talenta mi
hi tradidisti · ecce alia duo lucratus

sum · A it illi dominus eius · E u
ge serue bone & fidelis · quia sup pau
ca fuisti fidelis · supra multa te con
stituã · intra in gaudiũ domini tui ·
X VIII Vigilate ergo · quia nescitis qua ho
ra dns ur̄ uenturus sit · I llud au
tem scitote · quō si sciret pater fami
lias qua hora fur uenturus esset · ui
gilaret utiq; & non sineret pfodi
domũ suam · I deo & uos estote
parati · quia qua nescitis hora filius
hominis uenturus est · Q uis pu
tas est fidelis seruus & prudens ·
quẽ constituit dominus suus sup
familiã suam ut det illis cibum in
tempore · B eatus ille seruus ·
quẽ cum uenerit dominus eius in
uenerit sic facientem · A men di
co uobis · quō sup omnia bona sua
constituet eum · N olite arbitrari X VIIII
quia uenerim mittere pacẽ in ter
rã · non ueni pacẽ mittere sed gla

dium· Veni enim separare homi
nem aduersus patrē suum· & filiam
aduersus matrem suam· & nurum
aduersus socrum suam· & inimici
hominis domestici eius· Qui amat
patrem aut matrē plus quam me·
non est me dignus· Et qui amat
filium aut filiam sup me· non est
me dignus· Et qui non accipit
crucem suam & sequitur me· non
est me dignus· Qui inuenit ani
mam suam perd& illam· & qui pdi
derit animam suā pp̄ter me· inue
ni& eam· Qui recipit uos· me re
cipit· Et qui me recipit· recipit
eum qui me misit· Qui recipit p
ph&am in nomine pph&ę· merce
dem pph&ę accipi&· Et qui re
cipit iustum in nomine iusti· mer
cedem iusti accipi&· Et quicūq;
potum dederit uni ex minimis is
tis calicem aquę frigidę tantum

in nomine discipuli · amen dico uo
bis · non perd& mercedem suam ·
xx Simile est regnũ cęlorum homini ne
gociatori · querenti bonas margari
tas · Inuenta autẽ una pręciosa
margarita · abiit & uendidit omnia
quę habuit & emit eã · Iterũ si
mile est regnũ cęlorũ sagenę missę
in mare · & ex omni genere pisciũ
congreganti · Quam cũ impl&a
ess& educentes & secus litus seden
tes · elegerunt bonos in uasa · ma
los autem foras miserunt · Sic
erit in consummatione sęculi ·
Exibunt angeli · & separabunt ma
los de medio iustorum · & mittent
eos in caminũ ignis · ibi erit fl&us ·
& stridor dentium · Intellexis
tis hęc omnia? Dicunt ei · Etiã ·
Ait illis · Ideo omnis scriba doctus
in regno cęlorũ · similis est homi
ni patrifamilias · qui ꝓfert de the

saurо suo noua & uetera· Amen xxi
dico uobis· Nisi abundauerit iusti
tia ũra plusquã scribarum & phari
seorum· non intrabitis in regnũ cę
lorũ· Audistis quia dictum est
antiquis· non occides· Qui autem
occiderit· reus erit iudicio· Ego
autẽ dico uobis· quia omnis qui iras
citur fratri suo· reus erit iudicio·
Qui autẽ dixerit fratri suo racha: re
us erit gehennę ignis· Si ergo
offers munus tuum ad altare & ibi
recordatus fueris quia frater tuus
habet aliquid aduersum te· relinq;
ibi munus tuum ante altare· & ua
de prius reconciliare frĩ tuo· &
tunc ueniens offeres munus tuũ·
xxii Nemo potest duobus dominis serui
re· aut enĩ unum odio habebit·
& alterum diliget· aut unũ sustine
bit· & alterũ contemnet: Non
potestis dõ seruire & mammonę·

Ideo dico uobis: ne solliciti sitis ani
me uestre quid manducetis: neque cor
pori uestro quid induamini. Non
ne anima plus est quam esca. & cor
pus quam uestimentum. Respici
te uolatilia celi. quoniam non serunt
neque metunt neque congregant in
horrea. & pater uester celestis pas
cit illa. Nonne uos magis pluris
estis illis. Quis uestrum cogi
tans potest adicere ad staturam suam
cubitum unum. Et de uestimen
to quid solliciti estis. Conside
rate lilia agri quomodo crescunt.
non laborant neque nent. Dico
autem uobis quoniam nec salomon in om
ni gloria sua coopertus est sicut unum
ex istis. Si autem foenum agri quod
hodie est & cras in clibanum mittitur
deus sic uestit. quanto magis uos
minime fidei. Nolite ergo sol
liciti esse dicentes. quid manduca

bimus· aut quid bibemus· aut quo
operiemur: H ęc enī omnia gen
tes inquirunt· scit enī pater uester·
quia his omnibus indigetis· Q uę
rite primū regnū dī & iustitiam eius·
& hęc omnia adicientur uobis·
xxiii Adtendite a falsis pphetis qui ueni
unt ad uos in uestimentis ouium·
intrinsecus autē sunt lupi rapaces·
A fructibus eorū cognoscetis eos·
Numquid colligunt de spinis uuas·
aut de tribulis ficus· S ic om
nis arbor bona fructus bonos facit·
mala autem arbor fructus malos
facit· N on potest arbor bona
fructus malos facere· neq; arbor
mala fructus bonos facere· O m
nis arbor quę non facit fructum
bonū· excidetur & in ignem mitte
tur: I gitur ex fructibus eorū cog
noscetis eos· N on omnis qui di
cit mihi dne dne intrabit in reg

num cęlorum· sed qui facit uolun
tatem patris mei qui in cęlis est· ip
se intrabit in regnum cęlorum.
xxiiii Simile est regnū cęlorū homini regi·
qui uoluit rationē ponere cū ser
uis suis· Et cū coepiss& rationē
ponere· oblatus est ei unus qui de
bebat decē milia talenti· Cum
autē non haber& unde redder&·
iussit eū dominus uenundari· &
uxorē eius & filios· & omnia quę
habebat & reddi· Procidens autē
seruus ille· orabat eum dicens·
Patientiam habe in me· & omnia
reddam tibi· Misertus autē domi
nus serui illius· dimisit eū· & debi
tum dimisit ei· Egressus autem
seruus ille· inuenit unū de conser
sis suis qui debebat ei centū dena
rios· & tenens suffocabat eū dicens·
Redde quod debes· Et ꝓcidens
conseruus eius· rogabat eū dicens·

Pacientiam habe in me · & omnia
reddam tibi · Ille autē noluit ·
sed abiit & misit eum in carcerē ·
donec redder& debitū · Viden
tes autē conserui eius quę fie
bant contristati sunt ualde · & ue
nerunt & narrauerunt domino
suo · omnia quę facta fuerant ·
Tunc uocauit illum dominus suus ·
& ait illi · Serue nequam · omne
debitum dimisi tibi · quoniā rogas
ti me · Nonne ergo oportuit &
te misereri conserui tui · sicut &
ego tui misertus sum · Et iratus
dominus eius · tradidit eum torto
ribus quo adusq; redder& uniuer
sum debitū · Sic & pater meus
cęlestis facie& uobis · si non remise
ritis unusquisq; fratri suo de cor
xxv dibus ur̄is · Abeuntes pharisei ·
consiliū inierunt ut caperent
ihm̄ in sermone · Et mittunt

ei discipulos suos cū herodianis di
centes· Magister: scimus quia ue
rax es· & uiam dī in ueritate doces·
& non est tibi cura de aliquo·
Non enī respicis p̄sonā hominum·
Dic ergo nobis· quid tibi uidetur:
Licet censum dare cęsari an non·
Cognita autē ihc nequitia eorum
ait· Quid me temptatis ypocri
tae· Ostendite mihi nomisma
census· At illi obtulerunt ei de
nariū· Et ait illis ihc· Cuius
est imago hęc & sup̄ scriptio·
Dicunt ei· Cęsaris· Tunc ait illis·
Reddite ergo quę sunt cęsaris cęsa
ri· & quę sunt dī dō· Dixit ite
rū ihc in parabolis eis dicens· Si xxvi
mile factum est regnum celorum
homini regi· qui fecit nupcias fi
lio suo· & misit seruos suos uocare
inuitatos ad nupcias· & noluerunt
uenire· Iterum misit alios seruos

suos dicens · Dicite inuitatis · Ecce
prandium meum paraui · Tauri mei
& altilia occisa · & omnia parata ·
uenite ad nupcias · Illi autem neglex
erunt · & abierunt · Alius in uillam
suam · alius uero ad negociationem
suam · Reliqui uero tenuerunt ser
uos suos · & contumelia affectos oc
ciderunt · Rex autem cum audisset ·
iratus est · & missis exercitibus suis ·
perdidit homicidas illos · & ciuitatem
illorum succendit · Tunc ait seruis
suis · Nupciae quidem paratae sunt ·
sed qui inuitati erant non fuerunt
digni · Ite ergo ad exitus uiarum · et
quoscumq; inueneritis uocate ad
nupcias · Et egressi serui eius in uias ·
congregauerunt omnes · quos inue
nerunt malos & bonos · & impletae
sunt nupciae discumbentium · Intra
uit autem rex ut uideret discum
bentes · & uidit ibi hominem non

uestitum ueste nuptiali· & ait illi·
Amice· quomodo huc intrasti non
habens uestem nuptialem· At
ille obmutuit· Tunc dicit rex
ministris· Ligatis pedibus eius
& manibus· mittite eum in tene
bras exteriores· ibi erit fletus· &
stridor dentium· Multi enim
sunt uocati· pauci uero electi·
XXVII Tunc simile erit regnū caelorū de
cem uirginibus· quę accipientes
lampades suas exierunt obuiam
sponso & sponsę· Quinq; autē
ex eis erant fatuę· & quinq; pruden
tes· Sed quinq; fatuę acceptis
lampadibus· non sumpserunt ole
um secum· Prudentes uero· acce
perunt oleum in uasis suis cū lam
padibus· Moram autē faciente
sponso· dormitauerunt omnes· &
dormierunt· Media autē noc
te clamor factus est· ecce sponsus

uenit· exite obuiam ei· Tunc sur
rexerunt omnes uirgines illę· & or
nauerunt lampades suas· Fatuę
autem sapientibus dixerunt· Da
te nobis de oleo uro· quia lampa
des nrę extinguuntur: Respon
derunt prudentes dicentes· Ne
forte non sufficiat nobis & uobis·
ite potius ad uendentes· & emite uo
bis· Cum autē irent emere· uenit
sponsus· & quę paratę erant intra
uerunt cum eo ad nuptias· & clausa
est ianua· Nouissime uero· ueni
unt & reliquę uirgines dicentes·
Dne· dne· aperi nobis· At ille res
pondens ait· Amen dico uobis·
Nescio uos· Vigilate itaq; quia.
nescitis diem neq; horam· Et xxviii
conuocatis ihc duodecim ad se dis
cipulis suis· dedit illis potestatem
spirituum inmundorum ut eice
rent eos· & ut curarent omnem

languorem · & omnem infirmitatem ·
Duodecim autē apostolorū nomina
sunt haec · Primus symon qui di
citur petrus · & andreas frater eius ·
iacobus zebedęi · & iohannes frat̄
eius · philippus · & bartholomeus ·
thomas · & matheus publicanus ·
& iacobus alphei · & tatheus · sy
mon cananeus · & iudas scarioth
qui & tradidit eū · Hos duode
cim misit ihc̄ · pręcipiens eis & di
cens · In uiam gentiū ne abieritis ·
& in ciuitates samaritanorū ne in
traueritis · sed potius ite ad oues
quę perierunt domus israhel ·
Euntes autē prędicate dicentes ·
quia adppinquabit regnū cęlorū ·
Infirmos curate · mortuos suscita
te · lępsos mundate · dęmones eici
te · Gratis accepistis · gratis date ·
Nolite possidere aurum neq; argen
tum · neq; pecuniā in zonis uris̄ ·

Non peram in uia: neq; duas tuni
cas· neq; calciamenta: neq; uirgã·
Dignus est enim operarius cibo suo·
In quamcumq; ciuitatẽ aut castel
lum intraueritis· interrogate
quis in ea dignus sit· & ibi man&e
donec exeatis· Intrantes autem
in domum· salutate eã dicentes·
Pax huic domui· Et si quidẽ fue
rit domus digna: ueni& pax ur̄a
sup̄ eam· Si autẽ non fuerit dig
na· pax ur̄a ad uos reuert&ur··
Et quicumq; non receperit uos neq;
audierit sermones ur̄os· exeuntes
foras de domo uel de ciuitate· excu
tite puluerẽ de pedibus ur̄is in tes
timoniũ illis· Amen dico uobis·
tolerabilius erit terrę sodomorũ
& gomorreorũ in die iudicii· quã
illi ciuitati· Nihil enim opertũ XXVIIII
quod non reuelabitur· & occultũ
quod non sci&ur: Quod dico vo

bis in tenebris dicite in lumine · &
quod in aure auditis · prędicate su
per tecta · E t nolite timere eos
qui occidunt corpus · animā autē
non possunt occidere · sed potius
eum tim&e qui potest & animā
& corpus pdere in gehennam ·
Nonne duo passeres asse ueneunt ·
& unus ex illis non cad& sup ter
ram sine patre uro · U ri autē
& capilli capitis omnes numera
ti sunt · N olite ergo timere · mul
tis passeribus meliores estis uos ·
Omnis ergo qui confitebitur me co
ram hominibus · confitebor & ego
eum corā patre meo qui est in cęlis ·
Sedente ihu sup montem oliu&i · xxx
accesserunt ad eū discipuli secre
to dicentes · D ic nobis · quando
hęc erunt · & quod signū aduen
tus tui · & consummationis sęculi ·
Et respondens ihc dixit eis · V i

d&e· ne quis uos seducat· M ulti
enim uenient innomine meo di
centes· ego sum xp̄c· & multos sedu
cent· A udituri enī estis proelia
& opiniones proeliorū· uid&e ne
turbemini· O port& enī hęc fie
ri· sed nondum est finis· C onsur
g& enī gens ingentem· & regnum
inregnum· & erunt pestilentię· &
fames· & terrę motus ploca· H ęc
autē omnia· initia sunt dolorum·
T unc tradent uos intribulationem
& occident uos· & eritis odio omni
bus gentibus ppter nomen meū·
E t tunc scandalizabuntur multi·
& inuicē tradent· & odio habebunt
inuicē· & multi pseudoprophetę sur
gent· & seducent multos· E t qm̄
abundauit iniquitas· refrigescet
caritas multorum· Q ui autem
pseuerauerit usq; infinem saluus
xxci erit· S iquis uult post me ueni

re· abneg& sem&ipsum· & tollat
crucem suam· & sequatur me·
Qui autē uoluerit animā suā saluā
facere· pd& eam· Qui autē pdi
derit animā suā ppter me· inue
ni& eam· Quid enī pdest homi
ni si mundum uniuersum lucre
tur: animę uero suę detrimentum
patiatur: uel autē quā dabit homo cō
mutationem p anima sua: uel Fi
lius enī hominis uenturus est in
gloria patris sui cum angelis suis·
& tunc redd& unicuiq; secundum
opera eius· Amen dico uobis· sunt
quidam de hic stantibus qui non
gustabunt mortē· donec uideant
filium hominis uenientē in regno
xxcii suo· Simile est regnū cęlorum
homini patri familias· qui exiit
primo mane conducere operari
os in uineā suā· Conuentione
autē facta cū operariis ex denario

diurno· misit eos in uineam suam·
Et egressus circa horam tertiā· uidit
alios stantes in foro otiosos· & illis
dixit· Ite & uos in uineā· & quod
iustum fuerit dabo uobis· Illi
autē abierunt· Iterum autem
exiit circa sextam & nonā horā·
& fecit similiter· Circa undeci
mam uero exiit· & inuenit alios
stantes· & dicit illis· Quid hic sta
tis tota die otiosi· Dicunt ei·
quia nemo nos conduxit· Dicit
illis· Ite & uos in uineā· Cum
sero autē factum esset· dicit domi
nus uineę procuratori suo· Uoca o
perarios & redde illis mercedem· in
cipiens a nouissimis usq; ad primos·
Cum uenissent ergo qui circa unde
cimā horam uenerant· acceperunt
singulos denarios· Uenientes
autem & primi· arbitrati sunt quod
plus essent accepturi· Acceper̄·

autē & ipsi · singulos denarios · Et
accipientes murmurabant aduer
sus patrē familias · dicentes · Hi
nouissimi una hora fecerunt · & pa
res illos nobis fecisti · qui portaui
mus pondus diei & aestus · At
ille respondens uni eorum dixit ·
Amice · non facio tibi iniuriam ·
Nonne ex denario conuenisti mecū ·
tolle quod tuū est & uade · Vo
lo autem & huic nouissimo dare ·
sicut & tibi · Aut non lic& mihi
quod uolo facere · an oculus tuus
nequam est · quia ego bonus sum ·
Sic erunt nouissimi primi · & primi
nouissimi · Multi enim sunt uo
cati · pauci autem electi · Et as xxxiii
cendens ihc in nauiculam · trans
fr&auit & uenit in ciuitatē suā ·
Et ecce offerebant ei paralyticum ·
iacentem in lecto · Et uidens
ihc fidem illorū dixit paralytico ·

Confide fili · remittuntur tibi pecca
ta tua: Et ecce quidam de scribis·
dixerunt intra se· Hic plasphe
mat· Et cum uidiss& ihc cogita
tiones eorum· dixit eis· Ut quid
cogitatis mala in cordibus uestris?
Quid est facilius dicere· dimittuntur
tibi peccata? aut dicere surge &
ambula? Ut sciatis autem· qm
filius hominis hab& potestatem
in terra dimittendi peccata· tunc
ait paralytico· Surge tolle lec
tum tuū· & uade in domū tuam·
Et surrexit· & abiit in domū suam·
Videntes autē turbę timuerunt· &
glorificauerunt dm̄ qui dedit po
testatem talem hominibus· Ac xxxiiii
cesserunt ad ihm̄ sadducei· & in
terrogauit eum unus ex eis legis
doctor: temptans eū· Magister·
quod est mandatū magnum in
lege? Ait illi ihc· Diliges

dn̄m dm̄ tuum ex toto corde tuo·
& in tota anima tua: & in tota men
te tua· hoc est maximū· & primū
mandatū· Secundum autē simi
le est huic· Diliges ꝓximum tuū·
sicut te ipsum· In his duobus
mandatis· uniuersa lex pend&
& ꝓph&ę· Congregatis autem
phariseis· interrogauit eos ih̄c di
cens· Quid uobis uid&ur de xp̄o·
cuius filius est· Dicunt ei· Da
uid· Ait illis· Quomodo ergo
dauid in sp̄u uocat eum dn̄m di
cens· Dixit dn̄s dn̄o meo sede a dex
tris meis· donec ponam inimicos
tuos scabellum pedū tuorum·
Si ergo dauid uocat eū dn̄m· quomo
do filius eius est· Et nemo po
terat respondere ei uerbum· Neq;
ausus fuit quisquam ex illa die
eū amplius interrogare· Tunc
locutus est ad turbas· & ad disci

pulos suos dicens· Super cathe
dram moysi· sederunt scribę & pha
risęi· Omnia ergo quęcumq; dixe
rint uobis· seruate & facite· secun
dum opera uero eorū nolite face
re· Dicunt enim· & non faciunt·
Alligant autē onera grauia & in
portabilia: & inponunt in hume
ros hominū· digito autē suo nolunt
ea mouere· Omnia uero opera
eorū faciunt· ut uideantur ab ho
minibus· Dilatant enī philac
teria sua: & magnificant fimbrias·
Amant autē primos recubitus in
cęnis· & primas cathedras in syna
gogis· & salutationes in foro· & uo
cari ab hominibus rabbi· Uos
autē nolite uocari rabbi· unus est
enī magister ur̄· Omnes autē
uos fratres estis· Et patrē nolite
uocare uobis sup̄ terram· unus ē
enim pater uester qui in cęlis est·

Nec uocemini magistri· quia magis
ter uester unus est xp̄c· Qui ma
ior est uestrū· erit minister uester·
Qui autē se exaltauerit humilia
bitur: & qui se humiliauerit ex
xxxv altabitur: Cum consummass&
ihc̄ uerba hec· descendit de mon
te· secutę sunt eum turbę mul
tę· Et ecce leprosus ueniens·
adorabat eū dicens· Dn̄e· si uis
potes me mundare· Et exten
dens manum· tetigit eum dicens·
Volo mundare· Et confestim
mundata est lepra eius· Et
ait illi ihc̄· Vide nemini dixe
ris· sed uade ostende te sacerdo
ti· & offer munus quod p̄cepit
moyses in testimonium illis·
Cum autē introiss& capharnaum·
accessit ad eum centurio rogans
eum & dicens· Dn̄e· puer m̄s
iac& in domo paralyticus· & ma

le torquetur: Et ait illi ih̄c·
Ego ueniam· & curabo eum· Et
respondens centurio ait· Dn̄e·
non sum dignus ut intres sub tec
tum meū· sed tantū dic uerbo· &
sanabitur puer m̄s· Nam &
ego homo sum sub potestate ha
bens sub me milites· & dico huic
uade· & uadit· & alio ueni· & ue
nit· & seruo meo fac hoc· & facit·
Audiens autē ih̄c miratus est· & se
quentibus se dixit· Amen dico
uobis· non inueni tantā fidem in
israhel; Dico autē uobis· quod
multi ab oriente & occidente ue
nient· & recumbent cū abraham·
& isaac· & iacob in regno caelorū·
Filii autē regni· eicientur in tene
bras exteriores· ibi erit fletus· &
stridor dentiū· Et dixit ih̄c
centurioni· Uade· & sicut cre
didisti fiat tibi· Et sanatus est

puer in illa hora. Et ascendente XXXVI
ihu in nauiculam. secuti sunt eum
discipuli eius. Et ecce motus mag
nus factus est in mari. ita ut na
uicula operiretur fluctibus. Ip
se uero dormiebat. Et accesse
runt & suscitauerunt eũ dicen
tes. Dñe salua nos perimus.
Et dicit eis. Quid timidi estis mo
dicę fidei? Tunc surgens im
perauit uentis & mari. & facta
est tranquillitas magna. Por
ro homines mirati sunt dicentes.
Qualis est hic. quia uenti & mare
XXXVII oboediunt ei. Et egressus inde
ihc secessit in partes tyri & sy
donis. & ecce mulier cananea
a finibus illis egressa. clamauit
dicens ei. Miserere mei dñe
fili dauid. filia mea male a demo
nio uexatur. Qui non respon
dit ei uerbũ. Et accedentes

discipuli eius· rogabant eum dicen
tes· D imitte eam· quia clamat
post nos· I pse autē respondens
ait· N on sum missus· nisi ad o
ues quę perierunt domus isra
hel; A t illa uenit· & adorauit
eum dicens· D n̄e adiuua me·
Qui respondens ait· N on est bo
num sumere panem filiorū· &
mittere canibus· A t illa dixit·
Etiam dñe· Nam & catelli edunt
de micis· quę cadunt de mensa
dominorum suorū· T unc res
pondens ihc ait illi· O mulier:
magna est fides tua: fiat tibi sic
uis· E t sanata est filia illius ex
XXXVIII illa hora· I ohannes autē cum
audisset in uinculis opera xp̄i·
mittens duos de discipulis suis·
ait illi· T u es qui uenturus es·
an alium exspectamus? E t
respondens ihc ait illis· E un

tes renuntiate iohanni · quę audis
tis & uidistis · Caeci uident · clau
di ambulant · lepsi mundantur ·
surdi audiunt · mortui resurgunt ·
pauperes euangelizantur · Et
beatus est · qui non fuerit scanda
lizatus in me · Illis autem abeun
tibus · coepit ihc dicere ad tur
bas de iohanne · Quid existis
in desertum uidere · harundinem
uento agitatam · Sed quid ex
istis uidere · hominem mollibus
uestitum · Ecce qui mollibus
uestiuntur · in domibus regum
sunt · Sed quid existis uidere ·
prophetam · &iam dico uobis · &
plusquam prophetam · Hic enim
est · de quo scriptum est · Ecce
mitto angelum meum ante faciem
tuam · qui preparauit uiam tuam
ante te · Amen dico uobis ·
Non surrexit inter natos mulie

rum maior iohanne baptista.
Qui autem minor est in regno cae
lorum maior est illo. A diebus
autem iohannis baptistae usque nunc
regnum caelorum uim patitur & uio
lenti rapiunt illud. Omnes enim
prophetae & lex usque ad iohannem
prophetauerunt. & si uultis recipe
re. ipse est helias qui uenturus est.
Qui habet aures audiendi audiat.
Et dixit ihs discipulis suis. Ecce xxxviiii
ego mitto uos sicut oues in me
dio luporum. Estote ergo pru
dentes sicut serpentes & simpli
ces sicut columbae. Cauete au
tem ab hominibus. Tradent e
nim uos in conciliis & in synago
gis suis flagellabunt uos & ad
praesides & ad reges ducemini prop
ter me in testimonium illis & gen
tibus. Cum autem tradent uos
nolite cogitare quomodo aut

quid loquamini· dabitur enī uo
bis in illa hora quid loquamini·
Non enī uos estis qui loquimini·
sed sp̄s patris uestri qui loquitur
in uobis· Tradet autē frater
fratrē in mortem· & pater filiū·
& insurgent filii in parentes· &
morte afficient· & eritis odio om
nibus ꝓpter nomen meum;
Qui autē ꝑseuerauerit usq; in fi
nem hic saluus erit· Cum autē xL
ꝑsequentur uos in ciuitate ista·
fugite in aliam· Amen dico uo
bis· non consummabitis ciuita
tes israhel· donec ueniat filius
hominis· Non est discipulus
suꝑ magistrum· nec seruus suꝑ
dominum suū· Sufficit disci
pulo· ut sit sicut magister eius·
& seruus sicut dominus eius· Si
patrē familias beelzebub uoca
uerunt· quanto magis domesti

cos eius. Ne ergo timueritis eos.
Et post hec adiecit. & dicit eis.
xl.i Scitis quia post biduum pas
cha fi&. & filius hominis tra
d&ur ut crucifigatur. Tunc
congregati sunt principes sacer
dotum. & seniores populi in atri
um principis sacerdotū qui dice
batur caiphas. & consilium fecer̄
ut ihm̄ dolo tenerent. & occide
rent. Dicebant enim. Non
in die festo. Ne forte tumultus
fier& in pplo. Cum autē ess&
ihc in b&hania in domo symonis
lepsi. accessit ad eum mulier ha
bens alabastrū unguenti preciosi.
& effudit sup caput ipsius recum
bentis. Videntes autē discipuli.
indignati sunt dicentes. Ut quid
pditio hec. Potuit enī istud ue
nundari multo. & dari pauperibus.
Sciens autē ihc ait illis. Quid mo

lesti estis mulieri· Opus bonum·
operata est in me· Nam semp̄ pau
peres habetis uobiscum· me autem
non semp̄ hab&is· Mittens enim
hec unguentū hoc in corpus meū·
ad sepeliendum me fecit· Amen
dico uobis· ubicumq; p̄dicatum
fuerit hoc euangelium in toto
mundo· dic&ur· & qđ hec fecit
in memoriā eius· Tunc abiit unus
de duodecim qui dicitur iudas
scarioth· ad principes sacerdotū·
& ait illis· Quid uultis mihi da
re· & ego uobis eum tradam·
At illi constituer̄ ei triginta argen
teos· Et exinde querebat opor
tunitatem· ut eū traderet· Pri
ma autē die azimorū· accesserunt
discipuli ad ihm̄ dicentes· Ubi
uis parem9 tibi comedere pascha·
At ihc̄ dixit· Ite in ciuitatē ad quen
dam· & dicite ei· Magister dicit·

Tempus meũ ppe est apud te fa
cio pascha cum discipulis meis·
Et fecerunt discipuli sicut constitu
it illis ihc & parauerunt pascha·
Vespere autẽ facto discumbebat cũ
duodecim discipulis suis· Et eden
tibus illis dixit· Amen dico uo
bis· quia unus uestrũ me traditurus
est· Et contristati ualde coeperũt
singuli dicere· Numquid ego
sum dñe? At ipse respondens
ait· Qui intinguit mecũ manũ
in parapside· hic me trad&· Fi
lius quidem hominis uadit· sicut
scriptũ est de illo· Uae autẽ ho
mini illi· p quem filius hominis
trad&ur: Bonũ erat ei· si natus
ñ fuiss& homo ille· Respondens
autẽ iudas qui tradidit eum dixit·
Numquid ego sum rabbi? Ait illi·
Tu dixisti· Caenantibus autẽ eis·
accepit ihc panẽ· & benedixit·

ac fregit· deditq; discipulis suis·
& ait· Accipite & comedite· hoc
est corpus meū· Et accipiens
calicē· gratias egit· & dedit illis
dicens· Bibite ex hoc omnes·
Hic est enim sanguis meus noui
testamenti· qui p̄ multis effunde
tur in remissionē peccatorum·
Dico autē uobis· Non bibam amodo
de hoc genimine uitis· usq; in di
em illum cū illud bibā uobiscum
nouū in regno patris mei· Et
ymno dicto exier̄ in montem oli
ueti· Tunc dicit illis ihc̄· Om
nes uos scandalū patiemini in me·
in ista nocte· Scriptū est enī·
Percutiā pastorem· & disp̄gentur
oues gregis· Postquam autē re
surrexero· p̄cedā uos in galileā·
Respondens autē petrus· ait illi·
Et si omnes scandalizati fuerint in
te· ego numquā scandalizabor·

Ait illi ihc. Amen dico tibi. quia in
hac nocte ante quã gallus cant&
ter me negabis. Ait ei p&rus.
Etiam si oportuerit me mori tecũ.
non te negabo. Similiter & om
nes discipuli dixerunt. Tunc ue
nit ihc cum illis in uillam quę di
citur g&hsemani. & dixit disci
pulis suis. Sed&e hic. donec ua
dam illuc & orem. Et adsump
to p&ro & duobus filiis zebedei.
coepit contristari & mestus esse.
Tunc ait illis. Tristis est anima
mea usq; ad mortẽ. sustin&e hic.
& uigilate mecũ. Et pgressus
pusillũ pcidit in faciem suã orans
& dicens. Mi pater. si possibile
est transeat a me calix iste. Ve
rumtamen non sicut ego uolo. sed
sicut tu. Et uenit ad discipulos.
& inuenit eos dormientes. & dicit
p&ro. Sic non potuistis una

hora uigilare mecum? Vigilate
& orate · ut non intretis in tempta
tionem · Spiritus quidem promptus est ·
caro autem infirma: Iterum secun
do abiit · & orauit dicens · Pater
mi · si non potest hic calix transire
nisi bibam illum · fiat uoluntas tua:
Et uenit iterum · & inuenit eos dormi
entes · Erant enim oculi eorum graua
ti · Et relictis illis · iterum abiit · &
orauit tertio eundem sermonem di
cens · Tunc uenit ad discipulos
suos · & dicit eis · Dormite iam & re
quiescite · Ecce appropinquabit
hora · & filius hominis tradetur in
manus peccatorum · Surgite eamus ·
ecce appropinquabit qui me tradet ·
Adhuc ipso loquente · ecce iudas unus
de duodecim uenit · & cum eo turba
multa cum gladiis & fustibus · missi a
principibus sacerdotum · & seniori
bus populi · Qui autem tradidit

34

eum· dedit illis signū dicens· Quē
cumq; osculatus fuero· ipse est·
tenete eū· Et confestim accedens
ad ihm dixit· Aue rabbi· Et
osculatus est eum· Dixitq; illi
ihc· Amice· ad quod uenisti·
Tunc accesserunt & manus inicer̄
in ihm & tenuerunt eū· Et ecce
unus ex his qui erant cū ihu exten
dens manū· exemit gladiū· & percu
tiens seruum principis sacerdotū·
amputauit auriculam eius· Tunc
ait illi ihc· Conuerte gladium
tuū· in locum suū· Omnes enim
qui acceperint gladium· gladio
peribunt· An putas quia n̄ pos
sim rogare patrem meum & exhi
bebit mihi modo plus quā duode
cim legiones angelorum· Quomo
do ergo implebuntur scripturę·
quia sic oportet fieri· In illa ho
ra dixit ihc turbis· Tamquam

ad latronē existis cū gladiis & fusti
bus comprehendere me· cotidie
apud uos sedebam docens in templo·
& non me tenuistis· H oc autem
totū factum est ut implerentur·
scripturę pph&arū· T unc dis
cipuli omnes relicto eo fugierunt·
A t illi tenentes ihm· duxerunt ad
caiphan principē sacerdotū· ubi
scribę & seniores conuenerant·
P &rus autē sequebatur eū a longe·
usq; in atriū principis sacerdotum·
& introgressus sedebat cū minis
tris· ut uider& finē· P rincipes sa
cerdotū & omne conciliū quęre
bant falsum testimoniū contra
ihm· ut eū morti traderent· &t
ñ inuenerunt· C um multi falsi
testes accessissent· nouissime autē
uenerunt duo falsi testes· & dixer̄:
H ic dixit· possum destruere templū
dī· & post triduū reędificare illud·

Et surgens princeps sacerdotū ait
illi· Nihil respondes ad ea que isti
aduersum te testificantur? Ihc
autē tacebat· Et princeps sacer
dotū ait illi· Adiuro te p dm ui
uum· ut dicas nobis si tu es xpc fili
us dī· Dicit illi ihc· Tu dixisti·
Verumtamen dico uobis· amodo ui
debitis filiū hominis sedentē ad dex
tris uirtutis· & uenientē in nubib;
cęli· Tunc princeps sacerdotū
scidit uestimenta sua dicens· Blas
phemauit· quid adhuc egemus
testibus? Ecce nunc audistis blas
phemiā: quid uobis uidetur?
At illi respondentes dixerunt· Re
us est mortis· Tunc expuerunt
in faciē eius· & colaphis eum ceci
derunt· alii autē palmas in faciē
ei dederunt dicentes· Propheti
za nobis xpe· quis est qui te percus
sit? Petrus uero sedebat foris

in atrio· Et accessit ad eū una an
cilla dicens· & tu cū ihū galileo
eras· At ille negauit coram om
nibus dicens· Nescio quid dicis·
Exeunte autē illo ianuā· uidit eū
alia ancilla· & ait his qui erant
ibi· Et hic erat cū ihū nazareno·
Et iterū negauit cū iuramento·
Quia n̄ noui hominē· Et post
pusillū· accesserunt qui stabant·
& dixer̄ p&ro· Uere & tu ex illis
es· nā & loquela tua manifestum
te facit· Tunc coepit detestari
& iurare quia n̄ nouiss& hominē·
Et continuo gallus cantauit· Et
recordatus est p&rus uerbi ihū
quod dixerat priusquā gallus can
t&· ter me negabis· Et egressus
foras fleuit amare· Mane autē
facto· c̄silium inierunt om̄s prin
cipes sacerdotū & seniores ppli
aduersus ihm ut eū morti traderent·

Et uinctum adduxerunt eū· & tra
diderunt pontio pilato pręsidi·
Tunc uidens iudas qui eū tradidit
quod damnatus ess&· paenitentia
ductus r&ulit triginta argente
os principibus sacerdotū & senio
ribus dicens· Peccaui tradens
sanguinē iustum· At illi dixer̄:
Quid ad nos· Tu uideris· Et proiec
tis argenteis in templo recessit· &
abiens laqueo se suspendit· Prin
cipes autem sacerdotū acceptis
argenteis dixerunt· Non lic&
mittere eos in corbanan· quia
p̄tium sanguinis est· Consilio
autē inito· emerunt ex illis agrū
figuli in sepulturā peregrinorū·
Propter hoc uocatus est ager ille
acheldemach· hoc est ager san
guinis usq; in hodiernum diem·
Tunc impl&um ē quod dictum ē
p̄ hieremiā pph&am dicentem·

Et acceper̄ triginta argenteos p̄ti
um adp̄ciati. quē adp̄ciauer̄
a filiis israhel. & dederunt eos in
agrū figuli. sicut c̄stituit mihi dn̄s.
Ihc autem stetit ante p̄sidem.
Et interrogauit eū p̄ses dicens.
Tu es rex iudeorū? Dicit illi ihc.
Tu dicis. Et cū accusaretur a prin
cipibus sacerdotū & senioribus.
nihil respondit. Tunc dicit il
li pilatus. Non audis quanta
aduersum te dicunt testimonia?
Et non respondit ei ad ullū uerbū.
ita ut miraretur p̄ses uehementer.
Per diē autem sollemnē consueue
rat p̄ses dimittere pp̄lo unum
uinctum quē uoluissent. Ha
bebat autem tunc unū uinctum
insignē qui dicebatur barrabbas.
Congregatis ergo illis dixit pilatus.
Quem uultis dimittā uobis? Barra
ban. an ihm̄. qui dicitur xp̄c?

Sciebat enim · quod p̄ inuidiā tradi
dissent eū · Sedente autē illo p̄ tri
bunali · misit ad eū uxor eius dicens ·
Nihil tibi & iusto illi · multa enī pas
sa sum p̄ uisum hodie p̄pter eum ·
Principes autē sacerdotū & senio
res p̄suaserunt p̄p̄lis ut p&erent
barrabban · ihm̄ uero p̄derent ·
Respondens autē pręses ait illis ·
Quē uultis uobis de duobus dimitti ?
At illi dixerunt · Barrabban · Di
cit illis pilatus · Quid igitur faci
am de ihū qui dicitur xp̄c ? Di
cunt om̄s · Crucifigatur · Ait
illis pręses · Quid enim mali fecit ?
At illi magis clamabant dicentes ·
Crucifigatur · Videns autē pila
tus quia nihil p̄ficer& sed magis
tumultus fier& · accepta aqua la
uit manus corā p̄p̄lo dicens · In
nocens ego sum a sanguine iusti
huius · uos uideritis · Et res

pondens uniuersus populus dixit·
Sanguis eius sup nos· & sup filios
nostros· Tunc dimisit illis bar
rabban· ihm autē flagellatum tra
didit eis ut crucifigeretur· Tunc
milites presidis suscipientes ihm
in ptorio· congregauerunt ad eum
uniuersam cohortem· & exuentes
eum· clamidem coccineā circūde
derunt ei· & plectentes coronam
de spinis· posuerunt sup caput
eius· & harundinē in dextera eius·
& genu flexo ante eum inlude
bant dicentes· Aue rex iudeorū·
Et expuentes in eum· acceperunt
harundinē· & pcutiebant caput
eius· Et postquam inluserunt
ei· exuerunt eum clamide· & in
duerunt eum uestimentis eius·
& duxerunt eum ut crucifige
rent· Exeuntes autē inuene
runt hominem cyreneum no

mine symonem · hunc angariaue
runt ut toller& crucem eius · Et
uenerunt in locū qui dicitur gol
gotha quod est caluarię locus · Et
dederunt ei uinum bibere cū felle
mixtū · Et cū gustass& noluit bi
bere · Postquam autē crucifixe
runt eum · diuiserunt uestimenta
eius · sortem mittentes · Et seden
tes seruabant eum · Et inposue
runt sup caput eius causam ipsius
scriptā · hic est ihc rex iudęorum ·
Tunc crucifixi sunt cum eo duo la
trones · unus a dextris · & unus a si
nistris · Prętereuntes autem
blasphemabant eum · mouentes
capita sua · & dicentes · UA · qui
destruit templum dī · & in tri
duo illud reędificat · salua tem&
ipsum · Si filius dī es · descende
de cruce · Similiter & princi
pes sacerdotum inludentes eum

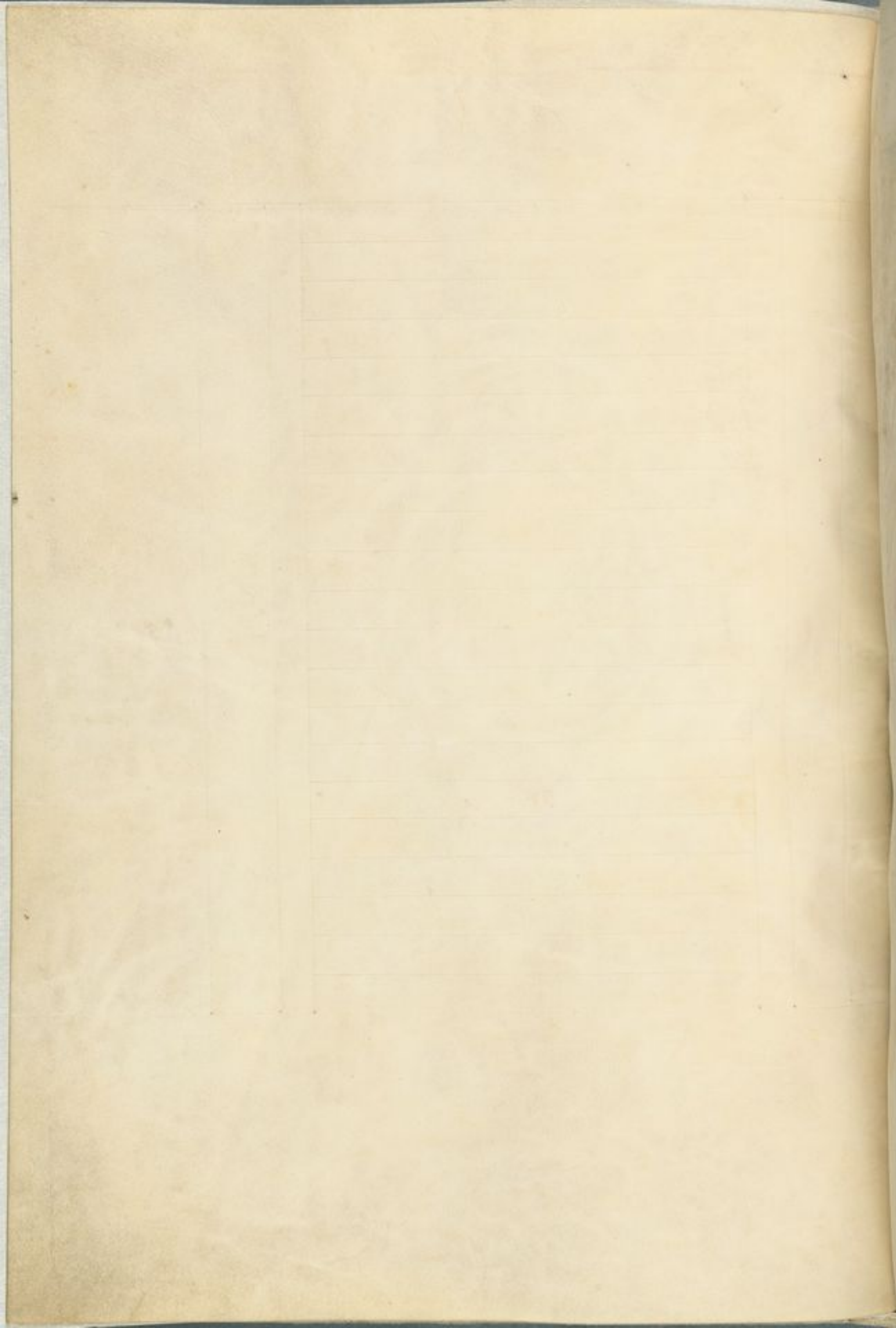
scribis & senioribus dicebant. Alios fecit. se ipsum non potest saluum

salu(os)

facere. Si rex israhel est descendat nunc de cruce. & credimus ei. Confidit in deo. liberet nunc eum si uult. Dixit enim quia filius dei sum. Id ipsum autem & latrones qui crucifixi erant cum eo. inproperabant ei.
Ad sexta autem hora. tenebrae factae sunt super uniuersam terram usque ad horam nonam. Et circa horam nonam. clamauit ihesus uoce magna dicens.
HELY HELY LEMA SABACTANI.
Hoc est. DEUS MEUS DEUS MEUS. UT QUID DERELIQUISTI ME. Quidam autem illic stantes & audientes dicebant. Heliam uocat iste. Et continuo currens unus ex eis. acceptam spongiam impleuit aceto. & inposuit harundini. & dabat ei bibere. Ceteri uero dicebant. Sine. uideamus an ueniat helias liberans eum. Ihesus au

tem iterū clamans uoce magna emi
sit spm· Et ecce uelū templi scis
sum est in duas partes a summo usq;
deorsum: Et terra mota ē· & petrę
scissę sunt· & monumta apta sunt·
& multa corpora scorꝝ qui dormierant
surrexer̄· & exeuntes de monumen
tis post resurrectionē eius· uener̄
in scām ciuitatē· & apparuer̄ multis·
Centurio autē & qui cū eo erant· cus
todientes ihm uiso terremotu· & his
quę fiebant· timuer̄ ualde dicentes·
Uere dī filius erat iste· Erant autē
ibi mulieres multę a longe quę secu
tę erant ihm a galilea ministrantes
ei· Inter quas erat maria magdalena:
& maria iacobi· & ioseph mater· & ma
ter filiorū zebedei· Cum autem
sero factū esset· uenit quidā homo
diues ab arimathia nomine ioseph·
qui & ipse discipulus erat ihu· hic ac
cessit ad pilatū· & petiit corp ihu·

Tunc pilatus iussit reddi corpus. Et
accepto corpore ioseph inuoluit il
lud in sindone munda: & posuit il
lud in monumento suo quod exciderat [nouo]
in petra: & aduoluit saxum magnum
ad ostium monumenti: & abiit. Erat
autem ibi maria magdalena: & altera
maria sedentes contra sepulchrum.
Altera autem die que est post parasce
uen: conuenerunt principes sacerdotum &
pharisei ad pilatum dicentes: Domine.
recordati sumus quia seductor ille
dixit adhuc uiuens: post tres dies resurgam.
Iube ergo custodiri sepulchrum usque
in diem tercium: ne forte ueniant disci
puli eius & furentur eum: & dicant plebi
surrexit a mortuis: & erit nouissimus
error peior priore. Ait illis pilatus.
Habetis custodiam: ite custodite sicut
scitis. Illi autem abeuntes muni
erunt sepulchrum: signantes
lapidem cum custodibus. Expl.

✠ EST LEO SIENA
TUS HEREN
resurgendo quia uicit leo de tribu iuda
euangelium marci hic

CONCORDIA
MARC ET MATH

CONCORDIA
MARC ET LUC

EVANGELII

SECUNDUM

ANASTASIS.

RESURRECTIO

✠ SEQUENTIA

MARCUM

M SOLUS

CONCORDIA
MARC . . L . I .

MAGDA
LENE ET
MARIA
IACOBI

ET SALOMAE· EMERUNT I
aromata ut uenientes unguerent
IHM· Et ualde mane una sab
batorum· ueniunt ad monumen
tum orto iam sole· Et dicebant
ad inuicem· Quis reuoluit no
bis lapidem ab ostio monumenti·
Et respicientes· uiderunt reuolu
tum lapidem· erat quippe mag
nus ualde· Et introeuntes in
monumentum· uiderunt iuue
nem sedentem in dextris cooper
tum stola candida: & obstipuerunt·
Qui dicit illis· Nolite expauesce
re· IHM queritis nazarenum.
Crucifixum· surrexit· non est hic·
Ecce locus· ubi posuerunt eum:
Sed ite dicite discipulis eius & pe
tro· quia precedit uos in galileam:
Ibi eum uidebitis· sicut dixit uobis·
Et recumbentibus undecim disci II
pulis· apparuit illis IHC· & exp

brauit incredulitatē illorum & du
ritiam cordis· quia his qui uiderant
eum resurrexisse non crediderunt·
Et dixit eis· Euntes in mundum
uniuersum· prędicate euangeli
um omni creaturę· Qui credi
derit & baptizatus fuerit saluus
erit· qui uero non crediderit·
condemnabitur: Signa autē
eos qui crediderint· hęc sequentur·
In nomine meo doemonia eicient·
linguis loquentur nouis serpen
tes tollent· Et si mortiferum
quid biberint· non eos nocebit·
Sup̄ ęgros manus inponent· & be
ne habebunt· Et dn̄s quidem
ihc̄ postquā locutus est eis· as
sumptus est in cęlum· & sedit
a dextris dī· Illi autē p̄fecti
praedicauerunt ubique dn̄o
cooperante· & sermonem con
firmante sequentibus signis·

Misit herodes ac tenuit iohannem· III
& uinxit eum in carcere ꝑpter
herodiadem uxorē philippi fra
tris sui quia duxerat eam· Di
cebat enim iohannes herodi· Non
lic& tibi habere uxorē fratris tui·
Herodias autē insidiabatur ei· &
uolebat occidere eū nec poterat·
herodes enī m&uebat iohannem:
sciens eū uirum iustum & scm̄:
& custodiebat eū· Et audito
eo multa faciebat· & libenter eū
audiebat· Et cum dies oportu
nus accidiss&· herodes natali suo
caenam fecit principibus & tri
bunis· & primis galileę· Cumq;
introiss& filia ipsius herodiadis
& saltass& & placuiss& herodi si
IIII mulq; recumbentibus· rex ait pu
ellę· Pete a me quod uis· & da
bo tibi· Et iurauit illi· quia
quicquid p&ieris dabo tibi· lic&

dimidium regni mei· Quę cum
exisset· dicit matri suę· Quid pe
tam? At illa dixit· Caput io
hannis baptistę· Cumque intro
isset statim cum festinatione ad re
gem· petiuit dicens· Volo ut pro
tinus des mihi in disco· caput io
hannis baptistę· Et contristatus
est rex· Propter iusiurandum
& propter simul recumbentes no
luit eam contristare· sed misso spicu
latore precepit afferri caput eius
in disco· Et decollauit eum in car
cere· & adtulit caput eius in disco·
& dedit illud puellę· & puella de
dit matri suę· Quo audito· dis
cipuli eius uenerunt & tulerunt
corpus eius & posuerunt illud in
monumento· Exiens iterum de fi IIII
nibus tyri· uenit per sidonem ad ma
re galileę inter medios fines deca
poleos· Et adducunt ei surdum

& mutū · & depręcabantur eum ut
inponat illi manū · E t apprę
hendens eū de turba seorsum · mi
sit digitos suos in auriculas eius · &
expuens tetigit linguā eius · & sus
piciens in cęlum ingemuit · & ait
illi · E ffeta · quod est adaperire ·
E t statim apertę sunt aures eius · &
solutū est uinculū linguę eius · &
loquebatur recte · E t pręcepit
illis ne cui dicerent · Q uanto au
tē eis pręcipiebat · tanto magis plus
p̄dicabant · & eo amplius admira
bantur dicentes · B ene omnia
fecit · & surdos fecit audire · & mu
tos loqui · C um turba multa es v
s& cum ihū nec haberent quod
manducarent · conuocatis discipu
lis suis · ait illis · M isereor super
turbā · quia ecce iam triduo susti vi
nent me · nec habent quod man
ducent · E t si dimisero eos ieiu

nos in domū suā · deficient in uia ·
Quidam enī ex eis de longe uenerunt ·
Et responderunt ei discipuli eius ·
Unde istos poterit quis hic satura
re panibus in solitudine? Et in
terrogauit eos · Quot panes habe
tis? Qui dixerunt · Septem ·
Et precepit turbe discumbere sup̄
terram · Et accipiens septem pa
nes · gratias agens fregit · & dabat
discipulis suis ut apponerent · &
apposuerunt turbe · Et habe
bant pisciculos paucos · & ipsos
benedixit · & iussit apponi · Et
manducauerunt · & saturati sunt ·
Et sustulerunt quod superauerat
de fragmentis · septē sportas · Erant
autē qui manducauerunt quasi
quattuor milia · & dimisit eos ·
VI Et inde ꝓfectus est ihc cū discip̄lis
suis · preter gredicbatur galileā ·
nec uolebat quemquam scire ·

Docebat autē discipulos suos· & dice
bat illis· Quoniā filius hominis
trad&ur in manus hominū· & occi
dent eū· & occisus tertia die resurg&·
Et illi ignorabant uerbū· & timebant
eū interrogare· Et uenerunt ca
pharnaum· Qui cū domi essent·
interrogabat eos· Quid in uia tracta
batis? At illi tacebant· Si
quidem inter se in uia disputauerant·
quis ess& illorū maior: Et residens
uocauit duodecim· & ait illis· Si
quis uult primus esse· erit omniū
nouissimus· & omniū minister·
Et accipiens puerū· statuit eū in me
dio eorū· Quem cū complexus
ess&· ait illis· Quisquis unum ex
huiusmodi pueris receperit in no
mine meo me recipit· Et qui
cumq; me susceperit· non me sus
cipit sed eum qui me misit· Res
pondit illi iohannes dicens· Ma

gister: uidimus quendam in nomi
ne tuo eicientem demonia: qui n̄
sequitur nos. & ꝓhibuimus eum.
Ih̄c autē ait. Nolite ꝓhibere eum.
Nemo est enī qui faciat uirtutē in
nomine meo. & possit cito male
loqui de me. Qui enī non est ad
uersum uos: ꝓ uobis est. Quisq̄s
enī potū dederit uobis calicem
aquę in nomine meo quia xp̄i es
tis. amen dico uobis. non ꝑd& mer
VII cedem suam. Loquente ih̄u ad
turbas. uenit ad eū quidam archi
synagogus. ꝓcidit ad pedes eius. &
depr̄cabatur eū multum dicens.
Quoniā filia mea in extremis est. ue
ni inpone manū sup̄ eā ut salua
sit. & uiuat. Et abiit cū illo. &
sequebatur eū turba multa. & com
primebat eū. Et mulier quę
erat in ꝓfluuio sanguinis annis
duodecim. & fuerat multa ꝑpessa

a conpluribus medicis· & erogauerat
omnia sua· nec quicquā p̄ficerat
sed magis deterius habebat· Cum
audiss& de ih̄u· uenit in turba re
tro· & tetigit uestimentum eius·
Dicebat enī· Quasi uel uestimentū
eius tetigero· salua ero· Et con
festim siccatus est fons sanguinis
eius· & sensit corpore quod sanata
ess& a plaga· Et statim ih̄c cog
noscens in semet ipso uirtutē quę
exierat de eo· conuersus ad turbam·
aiebat· Quis tetigit uestimenta
mea? Et dicebant ei discipuli eius·
Uides turbam conprimentē te· &
dicis· quis me tetigit? Et circū
spiciebat uidere eam· quę hoc fece
rat· Mulier autē timens & tre
mens· sciens quod factū ess& in se·
uenit & p̄cidit ante eū· & dixit ei
omnē ueritatē· Ih̄c autem di
xit ei· Filia· fides tua te saluam fe

cit uade in pace & esto sana a plaga
tua. Et ait discipulis suis. Vi VIII
d&e uigilate & orate. nescitis enim
quando tempus sit. Sicut homo
peregre pfectus reliquit domū suā.
& dedit seruis suis potestatē cuiusq;
operis. & ianitori prȩcipiat ut ui
gil&. Vigilate ergo. nescitis enī
quando dominus domus ueniat.
sero. an media nocte. an gallicantu.
an mane. ne cū uenerit repente.
inueniat uos dormientes. Quod
autē uobis dico. omnibus dico ui
VIIII gilate. Cum sero factum ess&.
erat nauis in medio mari. & ipse
ihc solus in terra. Et uidens eos
laborantes in remigando. erat
enī uentus contrarius eis. Et
circa quartā uigiliā noctis ue
nit ad eos ambulans sup̄ mare.
& uolebat pr&erire eos. Et il
li ut uiderunt eum ambulantē

super mare· putauerunt fantasma
esse· & exclamauerunt· Omnes
enim eum uiderunt· & conturba
ti sunt· Et statim locutus est cū
eis· & dixit eis· Confidite· ego
sum· & nolite timere· Et ascen
dit ad illos in nauim· & cessauit
uentus· & plus magis intra se stu
pebant· Non enim intellexe
rant de panibus· erat enī cor illorū
obcecatū· Et cū transfretassent·
peruenerunt in terrā genesareth·
& applicuerunt· Cumq; egressi
essent de naui· continuo cognoue
runt eū· Et percurrentes uniuer
sam regionē illā· coeperunt in gra
battis eos qui se male habebant cir
cumferre ubi audiebant eū esse·
Et quocumq; introibant in uicos·
uel in uillas· aut in ciuitates· in
plateis ponebant infirmos· & de
precabantur eū ut uel fimbriam

uestimenti eius tangerent. Et
quotquot tangebant eum salui
x fiebant. Et sedens ihc contra ga
zophilatium. & multi diuites iac
tabant multa. Cum ueniss&
autem una uidua pauper: misit
duo minuta quod est quadrans.
Et conuocans discipulos suos. ait
illis. Amen dico uobis. quoniā
uidua hęc pauper plus omnib;
misit qui miserunt in gazophila
tium. Omnes enim ex eo quod
abundabat illis miserunt. haec
uero de penuria sua omnia quę
habuit misit totum uictum suū.
xi Et cum uespera facta ess&. egredie
batur ihc cum discipulis suis de
ciuitate; & cum mane transirent.
uiderunt ficum aridam factam
a radicibus. Et recordatus pe
trus. dixit ei. Rabbi. ecce ficus
cui maledixisti aruit. Et res

pondens ihc· ait illis· Hab&e fi xii
dem di· Amen dico uobis· quia
quicumq; dixerit huic monti tol
lere & mittere in mare & non he
sitauerit in corde suo sed credide
rit quia quodcumq; dixerit fi
at· fi& ei· Propterea dico uo
bis· omnia quęcumq; orantes pe
titis credite quia accipi&is· & eue
nient uobis· Et cum stabitis ad
orandum· dimittite siquid habe
tis aduersus aliquem· ut & pater
uester qui in cęlis est dimittat uo
bis peccata uestra· Quod si uos
non dimiseritis· nec pater ur̄ qui
in cęlis est· dimitt& uobis peccata
ur̄a· At assumens ihc duodecim xiii
discipulos suos· coepit illis dicere
quę essent ei euentura· & dixit eis·
Quia ecce ascendimus hierosolimā·
& filius hominis trad&ur princi
pibus sacerdotū· & scribis· & seniori

bus · & damnabunt eum morte · &
tradent eum gentibus & inludent ei ·
& conspuent eum · & flagellabunt
eum · & interficient eum · Et
tercia die resurget · xiiii
Erat autem pascha & azima post
biduum · Et querebant summi
sacerdotes · & scribe · quomodo eum
dolo tenerent & occiderent · Di
cebant enim · Non in die festo ·
Ne forte tumultus fieret populi ·
Et cum esset bethanie in domo simo
nis leprosi · & recumberet · uenit
mulier habens alabastrum unguen
ti nardi spicati preciosi · & fracto a
labastro · effudit super caput eius ·
Erant autem quidam indigne feren
tes intra semetipsos · & dicentes ·
Ut quid perditio ista unguenti fac
ta est · poterat enim unguentum
istud uenundari plusquam tre
centis denariis · & dari pauperibus ·

Et fremebant in eam. Ihc autem
dixit eis. Sinite eam. quid illi
molesti estis? bonum opus ope
rata est in me. Semper enim pau
peres habetis uobiscum. & cum
uolueritis potestis illis bene face
re. me autē non semper habetis.
Quod habuit hęc fecit. prę uenit
unguere corpus meū in sepulturā.
Amen dico uobis. ubicumq; prędica
tum fuerit euangelium istud in
uniuerso mundo. & quod fecit
hęc narrabitur in memoriā eius.
Et iudas scariothes unus de duode
cim abiit ad summos sacerdotes
ut proderet eum illis. Qui audi
entes gauisi sunt. & ꝓmiserunt
ei pecuniam se daturos. Et quę
rebat quomodo illum oportune
traderet. Et primo die azimo
rum quando pascha immolabant.
dicunt ei discipuli. Quo uis ea

mus· & paremus tibi ut manduces
pascha? Et mittit duos ex dis
cipulis suis· & dicit eis· Ite in ci
uitatem· & occurr& uobis homo
laguenā aquę baiulans· sequimi
ni eum· & quocumq; introierit·
dicite domino domus· Quia
magister dicit· Ubi est refectio
mea· ubi pascha cum discipulis me
is manducem? & ipse uobis demons
trabit cęnaculum grande stratū·
& illic parate nobis· Et abierunt
discipuli eius· & uenerunt in ciui
tatem· & inuenerunt sicut dixe
rat illis· & parauerunt pascha:
Vespere autē facto· uenit cū duode
cim· & discumbentibȝ eis· & man
ducantibȝ ait ihc· Amen dico
uobis· quia unus ex uobis me tra
d&· qui manducat mecū· Et
illi coeperunt contristari· & di
cere ei singulatim· Numquid

ego? Qui ait illis· Vnus ex duo
decim· qui intinguit mecum in ca
tino· Et filius quidem hominis
uadit· sicut scriptum est de eo·
Vae autē homini illi· p̄ quem fi
lius hominis trad&ur: Bonum
erat ei· si non ess& natus homo ille·
Et manducantibus illis· accepit ih̄c
panē· & benedicens· fregit· & de
dit eis· & ait· Sumite· hoc est
corpus meum· Et accepto cali
ce· gratias agens dedit eis· & bibe
runt ex illo omnes· & ait illis·
hic est sanguis meus noui testamen
ti· qui p̄ multis effund&ur: Am̄
dico uobis· quod iam non bibam
de genimine uitis usq; in diē illū
cum illud bibam nouum in regno
dī· Et imno dicto· exierunt in
montē oliuarum· & ait eis ih̄c·
Omnes scandalizabimini in nocte
ista· quia scriptū est· Percutiā

pastorē · & dispergentur oues · Sed
postea quā resurrexero · pręcedam
uos in galileam · Petrus autem ·
ait illi · Et si omnes fuerint scan
dalizati · sed non ego · Et ait ei
ihc · Amen dico tibi · quia tu ho
die in nocte hac · priusquam bis
gallus uocē dederit · ter me es ne
gaturus · At ille amplius loque
batur · Et si oportuerit me simul
conmori tibi · non te negabo · Si
militer autē & omnes dicebant ·
Et ueniunt in prędium cui nomen
gethsemani · & ait discipulis suis ·
Sedete hic · donec orem · Et assu
mit petrum & iacobū & iohannē
secum · & coepit pauere & tedere ·
& ait illis · Tristis est anima mea ·
usq; ad mortē · Sustinete hic · & ui
gilate · Et cum processisset paulu
lum · procidit super terrā · & ora
bat ut si fieri posset transiret ab

eo hora· & dixit· Abba pater: om
nia tibi possibilia sunt· transfer
calicem hunc a me· Sed non quod
ego uolo· sed quod tu· Et uenit·
& inuenit eos dormientes· & ait
petro· Symon dormis· non po
tuisti una hora uigilare? Vigi
late & orate· ut non intretis in
temptationem· Spiritus quidem
promptus· caro uero infirma·
Et iterum abiens orauit eundem
sermonem dicens· Et reuersus
denuo· inuenit eos dormientes·
erant autem oculi illorum gra
uati· Et ignorabant quid res
ponderent ei· Et uenit tertio·
& ait illis· Dormite iam· & requi
escite· Sufficit· uenit hora· ec
ce tradetur filius hominis in ma
nus peccatorum· Surgite ea
mus· Ecce qui me tradet prope est·
Et adhuc eo loquente· ecce iudas

scarioth unus ex duodecim uenit.
& cum illo turba multa cum gla
diis & lignis a summis sacerdotibus.
& a scribis. & a senioribus. Dede
rat autem traditor eius signum
eis dicens. Quemcumque oscula
tus fuero. ipse est ten&e eum. &
ducite caute. Et cum uenisset
statim accedens ad eum dixit.
Rabbi. Et osculatus est eum.
At illi manus iniecerunt in ihm.
& tenuerunt eum. Unus au
tem quidam de circumstantibus
educens gladium. percussit seruu
summi sacerdotis. & amputauit
illi auriculam. Et respondens
ihc ait illis. Tamquam ad latro
nem existis cum gladiis & lignis.
conprehendere me. Cottidie
eram apud uos in templo docens.
& non me tenuistis. Sed ut ad
impleantur scripturae. Tunc

discipuli eius relinquentes eum :
omnes fugierunt · Adolescens
autem quidam sequebatur eum
amictus sindone super nudo ·
& tenuerunt eum · At ille re
iecta sindone · nudus ꝓfugit ab
eis · Et adduxerunt ihm ad sum
mum sacerdotē · & conuenerunt
omnes sacerdotes · & scribae · &
seniores · Petrus autem a longe
secutus est eum usq; intro in atri
um summi sacerdotis · & sedebat
cum ministris · & calefaciebat
se ad ignem · Summi uero sa
cerdotes · & omne concilium quę
rebant aduersus ihm testimoni
um ut eum morti traderent ·
Nec inueniebant · Multi enim
falsum testimonium dicebant
aduersus eum · & conuenientia
testimonia non erant · Et qui
dam surgentes falsum testimo

nium ferebant aduersus eum di
centes· Quoniam nos audiui
mus eum dicentem· ego dissoluã
templum hoc manu factum·
& per triduum aliud non ma
nu factum aedificabo· & non
erat conueniens testimonium
illorum· Et exsurgens sum
mus sacerdos in medium· inter
rogauit ihm· dicens· Non res
pondes quicquam ad ea· quae
tibi obiciuntur ab his· Ille
autem tacebat· & nihil respon
dit· Rursum summus sacer
dos interrogauit eum· & dixit
illi· Tu es xpc filius benedic
ti· Ihc autem· dixit illi·
Ego sum· & uidebitis filium ho
minis a dextris sedentem uir
tutis· & uenientem cum nubi
bus caeli· Summus autem
sacerdos scindens uestimenta

sua ait· Quid adhuc desi
deramus testes· audistis blas
phemiam· quid uobis uidetur·
Qui omnes condemnauerunt
eum esse reum mortis· Et
coeperunt quidam conspuere
in eum· et uelare faciem eius·
et colaphis eum cedere· et dice
re ei· Prophetiza· Et mi
nistri alapis eum cedebant·
Et cum esset petrus in atrio deor
sum· venit una ex ancillis
summi sacerdotis· et cum uidis
set petrum calefacientem se·
aspiciens ad illum· ait· Et tu
cum ihu nazareno eras· At
ille negauit dicens· Neque scio·
Neque noui quid dicas· Et
exiit foras ante atrium· et gal
lus cantauit· Rursus autem
cum uidisset illum alia ancil
la coepit dicere circumstanti

bus· Quia hic ex illis est·
At ille iterum negauit· Et
post pusillum· rursus qui as
stabant dicebant petro· Ve
re ex illis es· Nam & galileus es·
Ille autem coepit anathemati
zare & iurare· Quia nes
cio hominem istum quem di
citis· Et statim iterum gal
lus cantauit· Et recordatus
est petrus uerbi quod dixe
rat ei ihc· priusquam gallus
cantet bis· ter me negabis· &
coepit flere· Et confestim
mane consilium facientes sum
mi sacerdotes cum senioribus·
& scribis· & uniuerso concilio·
Vincientes ihm· duxerunt &
tradiderunt pontio pilato
praesidi· Et interrogauit
eum pilatus· Tu es rex iu
deorum? At ille respon

dens · ait illi · Tu dicis ·
Et accusabant eum summi sa
cerdotes in multis · Pilatus
autem · rursum interrogauit
eum dicens · Non respon
des quicquam · Vide in
quantis te accusant · Ihc
autem amplius nihil respon
dit · ita ut miraretur pilatus ·
Per diem autem festum dimit
tere solebat illis unum ex uinc
tis quemcumque petissent ·
Erat autem qui dicebatur bar
rabbas · qui cum seditiosis erat
uinctus · qui in seditione fece
rat homicidium · Et cum
ascendisset turba · coepit ro
gare sicut semper faciebat il
lis · Pilatus autem respon
dit eis · & dixit · Uultis dimit
tam uobis regem iudeorum ·
Sciebat enim quod per inuidi

am tradidissent eum summi
sacerdotes· Pontifices au
tem concitauerunt turbam·
ut magis barrabban dimit
teret eis· Pilatus autem
iterum respondens· ait illis·
Quid ergo uultis faciam
regi iudęorum? At illi
iterum clamauerunt dicen
tes· Crucifige eum· Pila
tus uero dicebat eis· Quid
enim mali fecit? At illi
magis clamabant dicentes·
Crucifige eum· Pilatus
autem uolens populo satis fa
cere· dimisit illis barrabban·
& tradidit ihm flagellis
caesum· ut crucifigeretur·
Milites autem duxerunt eum
intro in atrium praetorii· &
conuocant totam cohortem·
& induunt eum purpura·

& inponunt ei plectentes spi
neam coronam · & coeperunt
salutare eum · Aue rex
iudęorum · Et percutie
bant caput eius harundine ·
& conspuebant eum · & po
nentes genua · adorabant eum ·
Et postquam inluserunt ei ·
exuerunt illum purpura ·
& induerunt eum uestimen
tis suis · & educunt illum ut
crucifigerent eum · Et an
gariauerunt praetereuntem
quempiam symonem cirene
um uenientem de uilla patrē
alexandri & rufi ut toller&
crucem eius · Et perducunt
illum in golgotha locum · qđ
est caluariae locus · Et
dabant ei bibere murratum
uinum · & non accepit · Et
crucifigentes eum · diuiserunt

vestimenta eius mittentes
sortem super eis · quis quid
tolleret · Erat autem ho
ra tertia · & crucifixerunt
eum · Et erat titulus cau
sae ipsius inscriptus · rex iu
daeorum · Et cum eo cru
cifigunt duos latrones · unũ
a dextris · & alium a sinistris
eius · Et adimpleta est
scriptura quae dicit · &
cum iniquis reputatus est ·
Et praetereuntes blasphema
bant eum · mouentes capita
sua & dicentes · VVA · qui
destruit templum · & in
tribus diebus aedificat ·
Saluum fac temet ipsum ·
descendens de cruce · Si
militer & summi sacerdo
tes ludentes ad alterutrum
cum scribis dicebant · Alios

saluos fecit · se ipsum non
potest saluum facere · Xp̄c
rex israhel · descendat nunc
de cruce · ut uideamus & cre
damus · Et qui cum eo
crucifixi erant · conuitiaban
tur ei · Et facta hora sex
ta · tenebrae factae sunt per
totam terram · usq; in horam
nonam · Et hora nona ex
clamauit ihc uoce magna di
cens · HELOY HELOY LEMA
SABACTANI · Quod est
interpraetatum · DS MEUS ·
DS MEUS · UT QUID ME DERELI
QUISTI · Et quidam de
circumstantibus audientes
dicebant · Ecce heliam uo
cat · Currens autem unus ·
& implens spongiam ace
to · circumponensq; calamo
potum dabat ei dicens ·

S init. uideamus si ueniat he
lias ad deponendum eum.
IHC autem emissa uoce magna
exspirauit. ET uelum tem
pli scissum est in duo. a sur
sum usq; deorsum. VIdens
autem centurio qui ex aduer
so stabat quia sic clamans ex
spirasset. ait. Vere homo hic
filius di erat. ERant autē
& mulieres de longe aspicien
tes. inter quas erat magdale maria
na. & maria iacobi minoris. &
ioseph mater. & salome. & cū
esset in galilea. sequebantur
eum & ministrabant ei. & alię
multę quę simul cū eo ascende
rant hierosolymam. ET cū
iam sero esset factum quia erat
parasceue quod est ante sab
batum. uenit ioseph abarima
thia nobilis decurio qui & ip

se erat exspectans regnum dī·
Et audacter introiit ad pilatum·
& petiit corpus ihū· Pilatus
autem mirabatur: si iam obiss&·
Et accersito centurione· interro
gauit eum si iam mortuus ess&·
Et cum cognouiss& acenturione·
donauit corpus ioseph· Io
seph autem mercatus sindonem·
& deponens eum inuoluit sin
done· & posuit eum inmonu
mento quod erat excisum de
petra: Et aduoluit lapidem
adostium monumenti· Expl.

LVCA BOVE SIMILAS
VIT FLVVIVS
CVM CAELICA DOGMATA RVCTAS

INITIO

EDIC
TVM
ACAE
SARE

AUGUSTO UT DESCRIBERETUR 1
uniuersus orbis· Hęc descriptio prima
facta est· a prēside syrię cyrino· Et
ibant omnes ut ꝓfiterentur singuli in
suam ciuitatem· Ascendit autem &
ioseph a galilea de ciuitate nazareth
in iudęam ciuitatem dauid quę uoca
tur bethleem· eo quod esset de domo &
familia dauid· ut ꝓfiteretur cum ma
ria desponsata sibi uxore pregnante·
Factum est autem cum essent ibi· imple
ti sunt dies ut pareret· & peperit filiū
suum primogenitum· & pannis eum in
uoluit· & reclinauit eum in pręsepio·
quia non erat eis locus in diuersorio·
Et pastores erant in regione eadem uigi
lantes & custodientes uigilias noctis
super gregem suum· & ecce angelus dn̄i
stetit iuxta illos· & claritas dī circum
fulsit illos· & timuerunt timore mag
no· Et dixit illis angelus· Nolite ti
mere· Ecce enim euangelizo uobis

I gaudium magnum quod erit omni po
pulo· quia natus est nobis hodie salua
tor· qui est xps dns in ciuitate dauid·
Et hoc uobis signum· Inuenietis infan
tem pannis inuolutum· & positum in
pręsepio· Et subito facta est cum an
gelo multitudo militię cęlestis· lau
dantium dm & dicentium· Gloria
in altissimis dō· & in terra pax in homi
nibus bonę uoluntatis· Pastores lo II
quebantur ad inuicem· Transeamus
usq; bethleem· & uideamus hoc uerbum
quod factum est· quod dns ostendit
nobis· Et uenerunt festinantes· & in
uenerunt mariam & ioseph· & infantē
positum in pręsepio· Videntes autē
cognouerunt de uerbo· quod dictum
erat illis de puero hoc· Et omnes
qui audierunt mirati sunt· & de his
quę dicta erant a pastoribus ad ipsos·
Maria autē conseruabat omnia uerba
hęc· conferens in corde suo· Et reuer

si sunt pastores glorificantes & laudan
tes dm̄· In omnibus quę audierant & ui
derant sicut dictum est ad illos·
III Et postquam consummati sunt dies oc
to ut circumcideretur puer· uocatū
est nomen eius ih̄c· Quod uocatum
est ab angelo· priusquam in utero con
IIII ciperetur· Et postquam impleti sunt
dies purgationis marię secundum le
gem moysi· tulerunt ih̄m in hierusalē
V ut sisterent eum dn̄o sicut scriptum
est in lege dn̄i· quia omne masculinū
adaperiens uuluam· sc̄m dn̄o uocabitur·
Et ut darent hostiam secundum quod
dictum est in lege dn̄i· par turturum·
aut duos pullos columbarum· Et ec
ce homo erat in hierusalem cui nom̄
symeon· & homo iste iustus & timora
tus· exspectans consolationem israhel·
& sp̄s sc̄s erat in eo· Et responsum ac
ceperat a sp̄u sc̄o non uisurum se mor
tem· nisi prius uideret xp̄m dn̄i·

Et uenit in spū in templum· Et cum
inducerent puerum ihm̄ parentes eius
ut facerent secundum consuetudinem
legis ꝓ eo· & ipse accepit eum in ulnas
suas· & benedixit dm̄· & dixit· Nunc
dimittis seruum tuum dn̄e secundum
uerbum tuum in pace· quia uiderunt
oculi mei salutare tuum· quod parasti
ante faciem omnium populorum· Lu
men ad reuelationem gentium· & glo
riam plebis tuę israhel· Et erat pater V
ihū & mater mirantes sup̄ his quę dice
bantur de illo· Et benedixit illis sy
meon· & dixit ad mariam matrem eius·
Ecce positus est hic in ruinam· & resur
rectionem multoꝝ in israhel· & in signū
cui contra dicetur· Et tuam ipsius
animam ꝑtransibit gladius· ut reue
lentur ex multis cordibus cogitatio
nes· Et erat anna ꝓphetissa filia
phanuel de tribu aser· hęc ꝓcesserat
in diebus multis· & uixerat cum uiro

suo annis septem a uirginitate sua. Et
hec uidua usq; ad annos octoginta qua
tuor. que non discedebat de templo. ie
iuniis & obsecrationibus seruiens nocte
ac die. Et hec ipsa hora superueniens
confitebatur dño. & loquebatur de illo
omnibus qui exspectabant redemptio
nem hierusalem. Et ut pfecerunt
omnia secundum legem dñi. reuersi sunt
in galileam. in ciuitatem suam nazareth.
Puer autem crescebat & confortabatur
plenus sapientia & gratia di erat in illo.
VI Cum factus esset ihc annorum duodecim.
ascendentibus illis parentibus in hiero
solimam secundum consuetudinem diei
festi. consummatisq; diebus cum redirent.
remansit puer ihc in hierusalem. & non
cognouerunt parentes eius. Existiman
tes autem illum esse in comitatu. uenerunt
iter diei. & requirebant eum inter cog
natos & notos. Et non inuenientes.
regressi sunt in hierusalem requirentes

eum· Et factum est post triduum· inue
nerunt eum intemplo sedentem inmedio
doctorum· audientem illos & interrogan
tem eos· Stupebant autem omnes qui
eum audiebant sup prudentia. & res
ponsis eius· Et uidentes· ammirati sunt·
Et dixit mater eius adillum· Fili quid
fecisti nobis sic? ecce pater tuus & ego
dolentes· quęrebamus te· Et ait adil
los· Quid est quod me quęrebatis? nes
ciebatis quia inhis quę patris mei sunt
oportet me esse? Et ipsi non intellexe
runt uerbum· quod locutus est adillos· VI
Et descendit cum illis· & uenit nazareth·
& erat subditus illis· Et mater eius con
seruabat omnia uerba hęc· incorde suo·
Et ihc pficiebat sapientia· & ętate· & gra
apud dm & homines· In mense autē VII
sexto· missus est angelus gabrihel a do
inciuitatem galilee cui nomen naza
reth aduirginem desponsatam uiro cui
nomen erat ioseph de domo dauid· &.

nomen uirginis maria. Et ingressus
angelus ad eam dixit. Aue gratia ple
na. dñs tecum. benedicta tu in mulieri
bus. Quę cum audiss& turbata est in
sermone eius. & cogitabat qualis ess& is
ta salutatio. Et ait angelus ei. Ne
timeas maria. inuenisti enim gratiam
apud dm̄. Ecce concipies in utero &
paries filium. & uocabis nomen eius ihm̄.
Hic erit magnus. & filius altissimi uocabi
tur. Et dabit illi dñs ds̄ sedem dauid
patris eius. & regnabit in domo iacob in
ęternum. & regni eius non erit finis.
Dixit autem maria ad angelum. Quomo
do fi& istud quoniã uirum non cognos
co. Et respondens angelus dixit ei.
Sp̄s scs̄ sup ueni& in te. & uirtus altissimi
obumbrabit tibi. Ideoq; & quod nas
c&ur ex te scm̄. uocabitur filius di.
Et ecce elisab&h cognata tua. & ipsa con
cepit filium in senectute sua. Et hic
mensis est sextus illi quę uocatur steri

lis· quia non erit inpossibile apud dm̄
omne uerbum· Dixit autem maria:
Ecce ancilla dn̄i· fiat mihi secundum uer
bum tuum: Cum turba plurima con VIII
uenire& & de ciuitatibus ꝓperarent ad
eum· dixit ꝑsimilitudinem· Exiit qui
seminat seminare semen suum: & dum
seminat· aliud cecidit secus uiam· & con
culcatum est· & uolucres cęli comeder̄
illud· Et aliud cecidit supra p&ram·
& natum aruit· quia non habebat humo
rem· Et aliud cecidit inter spinas· &
simul exortę spinę suffocauerunt illud·
Et aliud cecidit interram bonam· & ortũ
fecit fructum centuplum· Hęc dicens·
clamabat· Qui hab& aures audiendi·
audiat· Interrogabant autem eum
discipuli eius· quę ess& hęc parabola:
Quibus ipse dixit· Vobis datum est nos
se mysterium regni dī· cęteris autē in pa
rabolis· ut uidentes non uideant· & au
dientes non intellegant· Est autem

hęc parabola: Semen est uerbum di·
Qui autem secus uiam· hi sunt qui audi
unt· deinde uenit diabolus· & tollit
uerbum de corde eorum ne credentes
salui fiant· Nam qui supra petram·
qui cum audierint cum gaudio suscipi
unt uerbum· & hi radices non habent
quia ad tempus credunt· & in tempore
temptationis recedunt· Quod autẽ
in spinis cecidit· hi sunt qui audierunt·
& a sollicitudinibus & diuitiis & uolup
tatibus uitę euntes suffocantur· & non
referunt fructum· Qui autem in bo
nam terram· hi sunt qui in corde bono
& optimo audientes uerbum retinent·
& fructum afferunt in patientia;
VIIII Assumpsit ihc duodecim discipulos su
os· & ait illis: Ecce ascendimus hieroso
limam· & consummabuntur omnia
quę scripta sunt per prophetas: de filio ho
minis· Tradetur enim gentibus & il
ludetur: & flagellabitur· & conspuetur·

Et postquam flagellauerint occident eũ·
& die tertia resurg&· Et ipsi nihil ho
rum intellexerunt· Et erat uerbum
istud absconditum ab eis· & non intel
legebant quę dicebantur· Factum
est autem cum appropinquar& hiericho·
cęcus quidam sedebat secus uiam men
dicans· Et cum audir& turbam prę
tereuntem· interrogabat quid hoc ess&·
Dixerunt autem ei· quod ihs nazarenus
transir&· Et clamauit dicens· Ihu
fili dauid· miserere mei· Et qui prę
ibant· increpabant eum ut tacer&·
Ipse uero multo magis clamabat· fili
dauid miserere mei· Stans autem
ihs· iussit illum adduci ad se· Et cũ
appropinquass&· interrogauit illum
dicens· Quid tibi uis faciam· At
ille ait· Dne ut uideam· At ihs di
xit illi· Respice· fides tua te saluũ
fecit· Et confestim uidit· & seque
batur illum· magnificans dm· Et

omnis plebs ut uidit dedit laudem dō·
x Erat ihc̄ eiciens dęmonium· & illud erat
mutum· Et cum eiecisset doemoniū·
locutus est mutus· & admiratę sunt
turbę· Quidam autem ex eis dixer̄:
In beelzebub principe doemoniorum·
eicit doemonia· Et alii temptantes·
signum de cęlo quęrebant ab eo· Ip
se autē ut uidit cogitationes eorum·
dixit eis· Omne regnum in se ipsum
diuisum desolabitur· & domus supra
domum cad&· Si autem & satanas
in se ipsum diuisus est· quomodo sta
bit regnum ipsius· quia dicitis in beel
zebub eicere me doemonia· Si autē
ego in beelzebub eicio doemonia· filii
ūri in quo eiciunt· ideo ipsi iudices ūri
erunt· Porro si in digito dī eicio doe
monia· pfecto puenit in uos regnum
ix dī· Cum fortis armatus custodit a
trium suum· in pace sunt ea quę pos
sid&· Si autem fortior illo sup ueni

ens uicerit eum· uniuersa arma eius
aufert in quibus confidebat· & spolia
eius distribuet· Qui non est mecū·
aduersum me est· Et qui non colligit
mecum· dispergit· Cum inmundus
sp̄s exierit ab homine· ambulat ꝑ loca
in aquosa· querens requiem & non in
ueniens· dicit· Reuertar in domū me
am· unde exiui· Et cum uenerit· in
uenit scopis mundatā & ornatam· &
tunc uadit· & adsumit septē alios spi
ritus nequiores sē· & ingressi habitant
ibi· & sunt nouissima hominis illius·
peiora prioribus· Factum est autē
cum hęc diceret· extollens uocem quę
dam mulier de turba· dixit illi· Be
atus uenter qui te portauit· & ube
ra quę suxisti· At ille dixit· Quin
immo· beati qui audiunt uerbum dī·
& custodiunt illud· Duo ex discipu xi
lis ihū ibant in castellum quod erat
inspacio stadiorum sexaginta ab hie

rusalem· nomine emmaus· Et ipsi lo
quebantur ad inuicem· de his omnib;
quę acciderant· Et factum est dū
fabularentur & secum quererent·
& ipse ihc appropinquans ibat cum
illis· Oculi autem illorum tenebantur·
ne eum agnoscerent· Et ait ad illos·
Qui sunt hi sermones quos confertis ad
inuicem ambulantes & estis tristes?
Et respondens unus cui nomen cleo
pas· dixit ei· Tu solus peregrinus es
in hierusalem· & non cognouisti quę
facta sunt in illa his diebus? Quibus
ille dixit· Quę? Et dixerunt·
De ihu nazareno qui fuit uir propheta
potens in opere & sermone coram dō
& omni populo· & quomodo tradi
derunt eum summi sacerdotes & prin
cipes nr̄i in dampnationem mortis·
& crucifixerunt eum· Nos autem spe
rabamus quia ipse redempturus esset
israhel· Et nunc super hec omnia.

tertia dies est hodie· quod hęc facta
sunt· Sed & mulieres quędam ex
nr̄is terruerunt nos quę ante lucē
fuerunt ad monumentum· & non
inuento corpore eius· uenerunt di
centes se & iam uisiones angelorum
uidisse qui dicunt eum uiuere· Et
abierunt quidam ex nr̄is ad monu
mentum & ita inuenerunt sicut mu
lieres dixerunt· ipsum uero non in
uenerunt· Et ipse dixit ad eos·
O stulti & tardi corde ad credendum·
in omnibus quę locuti sunt pphę·
Nonne hęc oportuit pati xp̄m· & ita
intrare in gloriam suam· Et inci
piens a moyse & omnibus pphetis in
terpretabatur illis in omnibus scrip
turis quę de ipso erant· Et app
pinquauerunt castello quo ibant·
& ipse se finxit longius ire· Et co
egerunt illum dicentes· Mane no
biscum· quō aduesperascit & incli

nata est iam dies: Et intrauit cum
illis: Et factum est dum recumberet
cum illis: accepit panem et benedixit
ac fregit: et porrigebat illis: Et ap
ti sunt oculi eorum et cognouerunt
eum: et ipse euanuit ex oculis eorū:
Et dixerunt ad inuicem: Nonne
cor nr̄m ardens erat in nobis dum
loqueretur in uia: et aperiret nobis
scripturas: Et surgentes eadem ho
ra regressi sunt in hierusalem: et inue
nerunt congregatos undecim: et eos
qui cum ipsis erant dicentes: quod sur
rexit dn̄s uere: et apparuit symoni:
Et ipsi narrabant quę gesta erant in
uia: et quomodo cognouerunt eum
in fractione panis: Stetit ih̄c in xii
medio discipulorum suorum et dicit eis:
Pax uobis: Ego sum nolite timere:
Conturbati uero et conterriti existi
mabant se sp̄m uidere: Et dixit
eis: Quid turbati estis et cogitatio

nes ascendunt in corda ura: Vide
te manus meas & pedes· quia ipse
ego sum· Palpate & uid&e· quia
sps carnem & ossa non hab&· sicut
me uid&is habere· Et cum hoc dix
iss&· ostendit eis manus & pedes· Ad
huc autem illis non credentibus & mi
rantibus prę gaudio dixit· Hab&is
hic aliquid quod manducetur: At
illi obtulerunt ei partem piscis assi·
& fauum mellis· Et cum manducas
s& coram eis· sumens reliquias dedit
eis· & dixit ad eos· Hęc sunt uerba
quę locutus sum ad uos· cum adhuc
essem uobiscum· Quoniā necesse est
impleri omnia quę scripta sunt in le
ge moysi· & pph&is· & psalmis· de me·
Tunc aperuit illis sensum ut intellege
rent scripturas· & dixit eis· Quō sic
scriptum est· & sic oportebat xp̄m pa
ti· & resurgere a mortuis die tertia: &
p̄dicari in nomine eius poenitentiam·

& remissionem peccatorum in om
xiii nes gentes· E t ait ihc discipulis
suis· B eati oculi qui uident·
quę uid&is· D ico enim vobis·
quod multi pph&ę & reges uolue
runt uidere quę uos uid&is &
non uiderunt· & audire quę au
ditis & non audierunt· E t ec
ce quidam legis peritus surrexit·
temptans illum & dicens· M a
gister quid faciendo uitam &er
nam possidebo? A t ille dixit
ad eum· I n lege quid scriptum
est· quomodo legis? A t ille
respondens dixit· D iliges dnm
dm tuum ex toto corde tuo· & ex
tota anima tua· & ex omnibus ui
ribus tuis· & ex omni mente tua·
& pximum tuum sicut te ipsum·
D ixitq; illi· R ecte respondisti·
hoc fac & uiues· I lle autem uo
lens iustificare se ipsum· dixit

ad ihm. Et quis est meus pxi
mus. Suspiciens autem ihc di
xit. Homo quidam descende
bat ab hierusalem in hiericho. &
incidit in latrones. Qui etiam
despoliauerunt eum. & plagis in
positis. abierunt semi uiuo relic
to. Accidit autem ut sacerdos
quidam descenderet eadem uia:
& uiso illo pteriuit. Simili
ter & leuita cum esset secus locu.
& uideret eum ptransiit. Sa
maritanus autem quidam iter
faciens uenit secus eum. & uidens
eum misericordia motus est. &
appropians alligauit uulnera eius.
infundens oleum & uinum. Et
inponens illum in iumentum su
um. duxit in stabulum & curam
eius egit. Et altera die ptulit
duos denarios. & dedit stabula
rio. & ait. Curam illius habe.

&quodcumq; sup̄ erogaueris · ego
cum rediero reddam tibi · Quis
horum trium uid&ur tibi p̄xi
mus fuisse illi qui incidit in la
trones? At ille dixit · Qui
fecit misericordiam in illum.
Et ait illi ih̄c · Uade & tu fac simi
xiiii liter: Dixit ih̄c ad quosdam
qui in se confidebant tamquā
iusti · & aspernabantur cęteros ·
parabolam istam dicens · Duo
homines ascenderunt in templū
ut orarent · unus phariseus · &
alter publicanus · Phariseus
stans hec apud se orabat · Ds̄
gratias ago tibi · quia non sum
sicut cęteri hominum · raptores ·
iniusti · adulteri · uelut &iam
hic publicanus · Ieiuno bis in
sabbato · decimas do omnium
quę possideo · Et publicanus
a longe stans · nolebat nec ocu

los ad cęlum leuare. sed percutiebat
pectus suum dicens. Deus propitius
esto mihi peccatori. Dico uobis.
descendit hic iustificatus. in do
mum suam ab illo. Quia om
nis qui se exaltat humiliabitur:
& qui se humiliat exaltabitur:
Ait ihc rursum discipulis suis.
XV Quis uestrum habebit amicum.
& ibit ad illum media nocte. &
dicet illi. Amice. commoda mi
hi tres panes. quoniam amicus
meus uenit de uia ad me. & non
habeo quod ponam ante illum.
Et ille de intus respondens dicat.
Noli mihi molestus esse. iam os
tium clausum est. & pueri mei
mecum sunt in cubili. non pos
sum surgere. & dare tibi. Et il
le si perseuerauerit pulsans. di
co uobis. & si non dabit illi. sur
gens eo quod amicus eius sit.

ꝓpter inprobitatem tamen eius
surg&· & dabit illi quotquot
hab& necessarios· E t ego uo
bis dico· P &ite· & dabitur·
uobis· Quęrite· & inuenie&is·
Pulsate· & aperie&ur vobis·
Omnis enim qui p&it accipit· &
qui quaerit inuenit· & pulsan
ti aperie&ur· Q uis autem ex
uobis patrem p&it panem· Num
quid lapidem dabit illi? A ut
piscem· Numquid pro pisce ser
pentem dabit illi? A ut si pe
tierit ouum· Numquid porri
g& illi scorpionem? S i ergo
uos cum sitis mali nostis bona
data dare filiis uestris· quanto
magis pater uester de caelo·
dabit spiritum bonum p&en
tibus se· E t ait ihc discipu
XVI lis suis· E runt signa in sole·
& luna· & stellis· & in terris

praessura gentium· prae confu
sione sonitus maris & fluctu
um· Arescentibus hominibus
pre timore & exspectatione·
quae super uenient uniuerso
orbi· Nam uirtutes caelorum
mouebuntur· Et tunc ui
debunt filium hominis ueni
entem in nube· cum potestate
magna & maiestate· His au
tem fieri incipientibus· respi
cite & leuate capita uestra·
quoniam appropinquat re
demptio uestra· Et dixit il
lis similitudinem· Vide&e
ficulneam & omnes arbores cū
producunt iam ex se fructum·
scitis quoniam prope est ęstas·
Ita & uos cum uideritis hęc fieri·
scitote quia prope est regnū
di· Amen dico uobis· quia
non prę&eribit generatio hęc·

donec omnia fiant· Caelum
& terra transibunt· verba autē
mea non transibunt· Cum XVI
autem audieritis proelia & sedi
tiones· Nolite terreri· Opor
tet primum hęc fieri· sed non
dum statim finis· Tunc dice
bat illis· Surget gens contra
gentem· & regnum aduersus
regnum· & terrę motus magni
erunt ꝑ loca· & pestilentiae·
& fames· terroresq; de caelo·
& signa magna erunt· Sed
ante hęc omnia· inicient uo
bis manus suas· & persequen
tur· tradentes in sẏnagogas
& custodias· trahentes ad reges
& praesides propter nomen
meum· Continget autem
uobis in testimonium
Ponite ergo in cordibus uestris
non pręmeditari quemadmo

dum respondeatis · Ego enim
dabo uobis os & sapientiam ·
cui non poterunt resistere &
contra dicere omnes aduersarii
uestri · Trademinі autem a pa
rentibus · & fratribus · & cogna
tis · & amicis · & morte affici
ent ex uobis · & eritis odio om
nibus propter nomen meum ·
Et capillus de capite uestro non
peribit · In patientia uestra
possidebitis animas vestras ·
Cum autem uideritis circumda
ri ab exercitu hierusalē · tunc
scitote quia appinquat deso
latio eius · Tunc qui in iudęa
sunt fugiant ad montes · & qui
in medio eius discedant · & qui
in regionibus non intrent in eā ·
quia dies ultionis hi sunt · ut im
pleantur omnia quę scripta
sunt · Vae autem preg

nantibus · & nutrientib; in illis
XVII diebus· Elisabeth impl&um est tem
pus pariendi· & peperit filium· Et
audierunt uicini & cognati eius quia
magnificauit dn̄s misericordiā suam
cum illa· & congratulabantur ei· Et
factum est in die octauo uenerunt
circumcidere puerum· & uocabant
eum nomine patris sui zachariam·
Et respondens mater eius dixit· Ne
quaquam· sed uocabitur iohannes·
Et dixerunt ad illam· Quia nemo est
in cognatione tua· qui uoc&ur hoc
nomine· Innuebant patri eius quē
uell& uocari eum· Et postulans pu
gillarem· scripsit dicens· Iohannes
est nomen eius· Et mirati sunt uni
uersi· Apertum est autem ilico os
eius & lingua eius· & loquebatur bene
dicens dm̄· Et factus est timor sup
omnes uicinos eorum· & sup omnia
montana iudeę diuulgabantur om

nia uerba hec. Et posuerunt omnes
qui audierant in corde suo. dicentes.
Quid putas puer iste erit? Etenim
manus dni erat cum illo. Et zacha
rias pater eius impletus est spu sco. et
pphetauit dicens. Benedictus dns
ds israhel. quia uisitauit et fecit redemp
XVIII tionem plebis sue. Intrauit ihc quod
dam castellum. et mulier quedam mar
tha nomine excepit illum in domum
suam. Et huic erat soror. nomine ma
ria. Que etiam sedens secus pedes dni
audiebat uerbum illius. martha autē
satagebat circa frequens ministeriū.
Que stetit et ait. Dne. non est tibi cu
re quod soror mea reliquit me solam
ministrare? Dic ergo illi ut me adiuuet.
Et respondens dixit illi dns. Martha
martha. sollicita es. et turbaris erga plu
rima. Porro unum est necessarium.
Maria optimam partem elegit. que
non auferetur ab ea.

XVIIII Egressus ihc perambulabat hiericho. Et
ecce uir nomine zacheus. & hic erat
princeps publicanorum. & ipse diues.
& querebat uidere ihm quis ess&. & n̄
poterat pre turba: quia statura pusil
lus erat. Et precurrens ascendit in
arborem siccomorum ut uider& illū.
quia inde erat transiturus. Et cum
uenis& adlocum. suspiciens ihc uidit
eum. & dixit adillum. Zachee. festi
nans descende. quia hodie in domo
tua oport& me manere. Et festinans
descendit. & excepit illum gaudens.
Et cum uiderent omnes murmurabant
dicentes: quod adhominem peccato
rem diuertiss&. Stans autē zacheus.
dixit ad dn̄m. Ecce dimidium bo
norum meorū dn̄e do pauperibus. &
siquid aliquem defraudaui reddo qua
druplum. Ait ihc adeum. Quia
hodie salus domui huic facta est. eo
quod & ipse filius sit abrahe. Venit

enim filius hominis querere & saluū
facere quod perierat· Et ait ihc dis
xx cipulis suis parabolam hanc· Homo
quidam erat diues· & induebatur pur
pura & bysso· & epulabatur cottidie
splendide· Et erat quidam mendi
cus nomine lazarus· qui iacebat ad ia
nuā eius ulceribus plenus· cupiens satu
rari de micis quę cadebant de mensa
diuitis· Sed & canes ueniebant· & lin
gebant ulcera eius· Factū est autem
ut moriretur mendicus· & portaretur
ab angelis in sinū abrahę· Mortuus est
autem & diues· & sepultus est in infer
no· Eleuans autem oculos suos cum
esset in tormentis· uidit abraham a lon
ge· & lazarū in sinu eius· & ipse cla
mans dixit· Pater abraham misere
re mei· & mitte lazarū ut intinguat
extremū digiti sui in aquā ut refrige
ret linguam meā quia crucior in hac
flamma· Et dixit illi abraham·

Fili recordare quia recepisti bona in
uita tua: & lazarus similiter mala:
Nunc autē hic consolatur: tu uero
cruciaris. Et in his omnibus inter
nos & uos chaos magnū firmatū est.
ut hi qui uolunt hinc transire ad
uos non possint. neq; inde huc trans
meare. Et ait. Rogo ergo te pat̄.
ut mittas eum in domum patris mei.
habeo enim quinq; fratres. ut teste
tur illis ne & ipsi ueniant in locum
hunc tormentorum. Et ait illi a
braham. Habent moysen & pphe
tas. audiant illos. At ille dixit.
Non pater abraham. sed si quis ex mor
tuis ierit ad eos. poenitentiā agent.
Ait autē illi. Si moysen & pphetas
non audient. neq; si quis ex mortuis
resurrexerit. credent. Dixit ihc xxi
discipulis suis similitudinē hanc.
Homo quidam fecit cenam magnam.
& uocauit multos. Et misit ser

uum suum hora caenę dicere inuita
tis ut uenirent· quia iā parata sunt
omnia: Et coeperunt simul omēs
excusare· Primus dixit illi· Villā
emi· & necesse habeo exire & uidere
eā· rogo te habe me excusatū· Et
alius dixit· Iuga boum emi quinq;
& eo pbare illa· rogo te habe me ex
cusatū· Et alter dixit· Vxorem du
xi· & ideo non possum uenire· Et re
uersus seruus· nuntiauit hęc domino
suo· Tunc iratus pater familias· dix
it seruo suo· Exi cito in plateas & ui
cos ciuitatis· & pauperes ac debiles cę
cos & claudos introduc huc· Et ait
seruus· Domine factū est ut impe
rasti· & adhuc locus est· Et ait domi
nus seruo· Exi in uias & sepes· & con
pelle intrare ut impleatur domus
mea· Dico autē uobis· quod nemo
uirorum illorum qui uocati sunt
gustabit caenam meam·

xxii Erant apppinquantes ad ihm publica
ni & peccatores. ut audirent eum.
Et murmurabant pharisęi & scribę
dicentes. Quia hic peccatores reci
pit. & manducat cum illis. Et ait
ad illos parabolam istam dicens.
Quis ex uobis homo qui hab& centū
oues. & si pdiderit unā ex illis. non
ne dimittit nonaginta nouem in
deserto & uadit ad illam quę perie
rat donec inueni& eam. Et cum
inuenerit eam. inponit in humeros
suos gaudens. Et ueniens domum.
conuocat amicos & uicinos dicens.
Congratulamini mihi. quia inueni
ouem meam quę perierat. Dico uo
bis. quod ita gaudium erit in cęlo su
per uno poenitentiā agente. quam
supra nonaginta nouem iustis qui
non indigent poenitentia. Aut
quę mulier habens dragmas decem.
& si pdiderit dragmā unam. nonne

accendit lucernā & euertit domū· &
querit diligenter donec inueniat·
Et cum inuenerit· conuocat amicas
& uicinas dicens· Congratulamini
mihi· quia inueni dragmā quā pdi
deram· Ita dico uobis· gaudium
erit coram angelis dī super uno pec
catore poenitentiam agente· Et
xxiii ait ihc discipulis suis· Estote mise
ricordes· sicut & pater uester miseri
cors est· Nolite iudicare· ut non
iudicemini· Nolite condemnare· &
non condemnabimini· Dimittite·
& dimittemini· Date· & dabitur
uobis· Mensuram bonā confertā &
coagitatā & sup effluentē· dabunt
in sinum urm· Eadem quippe men
sura qua mensi fueritis· remetietur
uobis· Dicebat autem & illis simili
tudinem· Numquid potest cecus
cecum ducere· nonne ambo in foueā
cadunt· Non est discipulus· sup

magistrū· Perfectus autem omnis
erit· si sit sicut magister eius· Quid
autē uides festucam in oculo frīs tui·
trabem autem quę in oculo est non
consideras· Ypocrita· eice primū
trabem de oculo tuo· & tunc pspi
cies ut educas festucam de oculo
xxiiii frīs tui· Cum turbę irruerent ad
ihm̄ ut audirent uerbum dī· & ipse
stabat secus stagnum genesareth·
Et uidit duas naues stantes secus stag
num· piscatores autem descenderant
& lauabant retia· Ascendens autem
in unam nauim quę erat symonis· ro
gauit eum a terra reducere pusillum·
Et sedens docebat de nauicula turbas·
Vt cessauit autem loqui· dixit ad symo
nem· Duc in altum· & laxate retia
ūra in capturam· Et respondens sy
mon dixit illi· Pręceptor· p totam
noctem laborantes nihil coepimus·
in uerbo autem tuo laxabo rete·

Et cum hoc fecissent· concluserunt pis
cium multitudinem copiosam· Rum
pebatur autem rete eorum· & annue
runt sociis qui erant in alia naui· ut
uenirent & adiuuarent eos· Et ue
nerunt & impleuerunt ambas naui
culas· ita ut poene mergerentur·
Quod cum uideret symon petrus; pci
dit ad genua ihu dicens· Exi a me·
quia homo peccator sum dne· Stu
por enim circumdederat eum· & om
nes qui cum illo erant in captura pis
cium quam coeperant· Similiter
autem iacobum & iohannem filios
Zebedei· qui erant socii symonis·
Et ait ad symonem ihc· Noli timere·
ex hoc iam homines eris capiens· Et
subductis ad terram nauibus· relictis
omnibus secuti sunt illum· Dixit
ihc discipulis suis parabolam hanc·
XXV Homo quidam erat diues qui habebat
uilicum· & hic diffamatus est apud

illum quasi dissipasset bona ipsius·
Et uocauit illum· et ait illi· Quid
hoc audio de te? Redde rationem·
uillicationis tuę· Iam enim non
poteris uillicare· Ait autem uilli
cus intra se· Quid faciam quia do
minus meus aufert a me uillicationem?
Fodere non ualeo· mendicare erubes
co· Scio quid faciam· Ut cum amo
tus fuero a uillicatione· recipiant
me in domos suas· Conuocatis sin
gulis debitoribus domini sui· dicebat
primo· Quantum debes domino meo?
At ille dixit· Centum cados olei·
Dixitque illi· Accipe cautionem tuam·
et sede cito scribe quinquaginta·
Deinde alii dicit· Tu uero quantum
debes? Qui ait· centum choros
tritici· Ait illi· Accipe litteras
tuas· et scribe octoginta· Et lau
dauit dominus uillicum iniquitatis·
quia prudenter fecisset quia filii

huius sęculi sapientiores filiis lucis
in generatione sua sunt· Et ego
uobis dico· Facite uobis amicos
de mammona iniquitatis· ut cum
defeceritis recipiant uos in ęterna
XXVI tabernacula· Cum adppinqua
ret ihc hierusalem· uidens ciuitatē
fleuit sup illam dicens· Quia si cog
nouisses et tu· et quidem in hac die
quę ad pacem tibi· nunc autem
abscondita sunt ab oculis tuis· Quia
ueniunt dies in te· et circumdabunt
te et coangustabunt te undiq; et
ad terram psternent te· et filios tu
os qui in te sunt· Et non relin
quent in te lapidem sup lapidem·
eo quod non cognouisti tempus
uisitationis tuę· Et ingressus in tē
plum· coepit eicere uendentes in
illo et ementes dicens illis· Scrip
tum est· quia domus mea· domus
orationis est· Vos autem fecistis

illam speluncam latronum· Et
erat docens cottidie in templo·
XXVII Dum iret ihc in hierusalem· transie
bat pmediam samariam & galileā·
Et cum ingrederetur quoddam cas
tellum· occurrerunt ei decem uiri
lepsi· Qui steterunt alonge· & le
uauerunt uocem dicentes· Ihu
preceptor: miserere nri· Quos ut
uidit· dixit· Ite ostendite uos sa
cerdotibus· Et factum est dum
irent· mundati sunt· Unus autē
ex illis ut uidit quia mundatus est·
regressus est cum magna uoce mag
nificans dm· & cecidit in faciem eius
ante pedes eius· gratias agens· & hic
erat samaritanus· Respondens
autē ihc dixit· Nonne decem
mundati sunt· & nouem ubi sunt·
Non est inuentus qui rediret & daret
gloriam dō· nisi hic alienigena·
Et ait illi· Surge uade· quia fides

XXVIII tua te saluum fecit· Et inde ibat
ihc in ciuitatem quę uocatur naim·
& ibant cum illo discipuli eius· & tur
ba copiosa· Cum autē apppinqua
ret portę ciuitatis· ecce defunctus effe
rebatur filius unicus matris suę·
Et hęc uidua erat· & turba ciuitatis
multa cum illa· Quam cum uidiss&
ihc· misericordia motus sup eam di
xit illi· Noli flere· Et accessit· &
tetigit loculum· Hi autē qui por
tabant· steterunt· Et ait· Adoles
cens· tibi dico surge· Et resedit
qui erat mortuus· & coepit loqui·
& dedit illum matri suę· Accepit
autem omnes timor· & magnifica
bant dm dicentes· Quia pph&a
magnus surrexit in nobis· & quia
ds uisitauit plebem suam· Cum XXVIIII
intrar& ihc in domum cuiusdam
principis pharisęorum sabbato
manducare panem· & ipsi obserua

bant eum· Et ecce homo quidam
ydropicus erat ante illum· Et res
pondens ihc̄ dixit ad legis peritos·
& phariseos dicens· Si licet sabbato
curare· At illi tacuerunt· Ipse
uero apprehensum· sanauit eum ac
dimisit· Et respondens ad illos di
xit· Cuius ur̄m asinus aut bos in
puteum cadet· & non continuo ex
trahet illum die sabbati· Et non
poterant ad hęc respondere illi·
Dicebat autē & ad inuitatos parabo
lam· intendens quomodo primos
accubitus eligerent· dicens ad illos·
Cum inuitatus fueris ad nuptias· non
discumbas in primo loco· ne forte
honoratior te sit inuitatus ab eo· &
ueniens qui te & illum uocauit di
cat tibi· Da huic locum· Et tunc
incipias cum rubore nouissimum
locum tenere· Sed cum uocatus
fueris· uade & recumbe in nouissi

mo loco· ut cum uenerit qui te in
uitauit dicat tibi· amice ascende
superius· Tunc erit tibi gloria co
ram simul discumbentibus· Quia
omnis qui se exaltat humiliabitur:
& qui se humiliat exaltabitur·

xxx Sint lumbi uestri precincti· & lucernę
ardentes· Et uos similes hominib;
exspectantib; dominum suum quando reuer
tatur a nuptiis· ut cum uenerit & pulsaue
rit· confestim aperiant ei· Beati serui
illi· quos cum uenerit dominus inuenerit
uigilantes· Amen dico uobis· quod
precing& se & faci& illos discumbere·
& transiens ministrabit illis·

Et si uenerit in secunda uigilia:
& si in tertia vigilia uenerit· &
ita inuenerit· beati sunt serui il
li· Hoc autem scitote· quoniam
si scir& pater familias qua hora
fur uenir&· uigilar& utiq; & non
siner& perfodi domum suam·

Et uos estote parati · quia qua ho
ra non putatis filius hominis uenit:
Hanc parabolā dixit ihc disciplis suis ·
Item require in matheo de uno confessore ·
Homo quidam peregre pficiscens · usq; intra in gaudiū
Vigilate ergo quia nescitis qua hora · usq; sup om̄a bona sua
Adppinquabat autem dies festus azi xxxi
morum · qui dicitur pascha · Et
querebant principes sacerdotum &
scribe · quomodo eū interficerent ·
timebant uero plebem · Intrauit
autem satanas in iudam qui cogno
minabatur scarioth unum de duo
decim · Et abiit & locutus est cū
principibus sacerdotū & magistrati
bus · quemadmodū illum traderet eis ·
Et gauisi sunt · & pacti sunt pecuniā
illi dare · & spopondit · Et querebat
oportunitatē ut traderet illum sine
turbis · Venit autē dies azimorum
in qua necesse erat occidi pascha ·
Et misit petrum & iohannem dicens ·

Euntes parate nobis pascha: ut man
ducemus. At illi dixerunt. Ubi uis
paremus? Et dixit ad eos: Ecce
introeuntibus uobis in ciuitatem.
occurr& uobis homo amphoram
aquę portans. sequimini eũ in domũ
in quam intrat & dic&is patri fami
lias domus. Dicit tibi magister: Ubi
est diuersorium. ubi pascha cum dis
cipulis meis manducem? Et ipse
uobis ostend& caenaculum magnũ
stratum. & ibi parate. Euntes autẽ
inuenerunt sicut dixit illis. & para
uerunt pascha. Et cum facta ess&
hora: discubuit & duodecim aposto
li cum eo. Et ait illis: Desiderio
desideraui hoc pascha manducare
uobiscũ. ante quã patiar: Dico
enim uobis. quia ex hoc non man
ducabo illud donec impleatur in
regno di. Et accepto calice. grãs
egit. & dixit. Accipite & diuidi

te inter uos· Dico enim uobis· qđ
non bibam de generatione uitis· do
nec regnum dī ueniat· Et accep
to pane grās egit & fregit & dedit
eis dicens· Hoc est corpus meū qđ
ꝓ uobis datur· hoc facite in meā com
memorationē· Similiter & calicē
postquam caenauit dicens· Hic est
calix noui testamenti in sanguine
meo qui ꝓ uobis fund&ur· Verū
tamen ecce manus tradentis me· me
cum est in mensa· Et quidem fili
us hominis secundū quod diffinitū
est uadit· Verūtamen uę illi homi
ni· ꝑ quem trad&ur· Et ipsi coe
perunt querere inter se quis ess& ex
eis qui hoc facturus ess&· Facta est
autē & contentio inter eos quis eoꝝ
uider&ur esse maior· Dixit autē
eis· Reges gentium dominantur
eorum· & qui potestatē habent sup
eos benefici uocantur· Vos autē

non sic· Sed qui maior est in uobis·
fiat sicut iunior: Et qui precessor
est· sicut ministrator: Nam quis
maior est qui recumbit· an qui mi
nistrat· nonne qui recumbit· Ego
autē in medio ur̄m sum· sicut qui
ministrat· Vos autē estis qui p̄man
sistis mecum in temptationib; meis·
& ego dispono uobis sicut disposuit
mihi pater meus regnū· ut edatis &
bibatis sup̄ mensam meā in regno meo·
Et sedeatis sup̄ thronos· iudicantes duo
decim tribus israhel: Ait autē dn̄s·
Symon· symon· ecce satanas exp&i
uit uos ut cribrar& sicut triticum·
Ego autē rogaui p̄te· ut non deficiat
fides tua· & tu aliquando conuer
sus confirma fratres tuos· Qui dix
it ei· Dn̄e tecum paratus sum· &
in carcerem & in mortem ire· At
ille dixit· Dico tibi p&re· non
cantabit hodie gallus donec ter ab

neges nosse me· Et dixit eis· Quan
do misi uos sine sacculo· & pera· & cal
ciamentis· numquid aliquid defuit
uobis· At illi dixerunt· Nihil·
Dixit ergo eis· Sed nunc qui hab&
sacculum· tollat similiter & peram·
Et qui non hab&· uendat tunicam
suam· & emat gladiũ· Dico enim
uobis· q̃uo adhuc hoc quod scriptũ
est· oport& impleri in me· Et qd
cum iniustis deputatus est· Etenĩ
ea quę sunt de me· finẽ habent·
At illi dixerunt· Dñe· ecce gladii duo
hic· At ille dixit eis· Sat est· Et
egressus ibat secundũ consu&udinẽ
in montem oliuarum· secuti sunt
autẽ illum & discipuli· Et cum p
uenisS& ad locũ· dixit illis· Orate
ne intr&is in temptationẽ· Et
ipse auulsus est ab eis quantũ iac
tus est lapidis· & positis genibꝰ ora
bat dicens· Pater si uis transfer

calicem istum a me · Verumtam̄
non mea uoluntas · sed tua fiat ·
Apparuit autē illi angelus de cęlo
confortans eum · & factus in agonia
ꝓlixius orabat · & factus est sudor
eius sicut guttę sanguinis decur
rentis in terrā · Et cum surrexiss&
ab oratione & uenissi& ad discipu
los suos · inuenit eos dormientes p̄
tristitia · Et ait illis · Quid dormi
tis? Surgite orate · ne intr&is in
temptationē · Adhuc eo loquen
te · ecce turba & qui uocabatur iu
das · unus de duodecim antecedebat
eos · & adꝓpinquauit ihū ut oscu
lar&ur eum · Ih̄c autē dixit illi ·
Iuda · osculo filium hominis tradis?
Videntes autē hi qui circa ipsum
erant quod futurū erat · dixerunt
ei · Dn̄e si percutimus in gladio?
Et percussit unus ex illis seruum prin
cipis sacerdotum · & amputauit

auriculam eius dextrā· Respondens
autē ihc ait· Sinite usq; huc·
Et cum tetigiss& auriculam eius· sa
nauit eum· Dixit autē ihc ad eos
qui uenerāt ad se principes sacerdo
tum· & magistratus templi & senio
res· Quasi ad latronē existis cum
gladiis & fustibus· cum cotidie uobis
cum fuerim in templo· non exten
distis manus in me· Sed hęc est ho
ra uīa· & potestas tenebrarum·
Comprehendentes autē eum· duxe
runt ad domū principis sacerdo
tum· Petrus uero sequebatur a lon
ge· Accenso autē igni in medio a
trio· & circumsedentibus illis· erat
petrus in medio eorum· Quem
cū uidiss& ancilla quędam seden
tē ad lumen· & cum fuiss& intuita
dixit· Et hic cum illo erat· At
ille negauit eum dicens· Mulier
non noui illum· Et post pusillū

alius uidens eū dixit· Et tu de illis
es· Petrus uero ait· O homo non
sum· Et interuallo facto quasi ho
rę unius· alius quidā adfirmabat
dicens· Vere & hic cū illo erat· nā &
galileus est· Et ait petrus· Homo
nescio quid dicis· Et continuo ad
huc illo loquente· cantauit gallus·
Et conuersus dn̄s· respexit petrū· Et
recordatus est petrus uerbi dn̄i sicut
dixerat· quia priusquā gallus can
tet ter me negabis· Et egressus fo
ras petrus fleuit amare· Et uiri
qui tenebant eū inludebant ei ceden
tes· Et uelauerunt eū· & percutiebant
faciem eius· & interrogabant eum
dicentes· Prophetiza· quis est qui
te percussit· Et alia multa blas
phemantes dicebant in eū· Et ut
factus est dies· conuenerunt senio
res plebis & principes sacerdotū &
scribę· & duxerunt illū in conciliū

suū dicentes· Si tu es xp̄c· dic nobis·
Et ait illis· Si uobis dixero· non cre
ditis mihi· Si autē & interrogauero·
non respondebitis mihi· neq; dimitte
tis· Ex hoc autē erit filius hominis·
sedens a dextris uirtutis dī· Dixer̄
autē omnes· Tu ergo es filiꝰ dī·
Qui ait· Uos dicitis· quia ego sum·
At illi dixerunt· Quid adhuc desi
deramus testimoniū· ipsi enim audi
uimus de ore eius· Et surgens omnis
multitudo eorū· duxerunt illū ad
pilatū· Coeperunt autē accusare
illū dicentes· Hunc subuertentem
gentē nr̄am inuenimus· & phibentē
tributa dari cęsari· & dicentē se xp̄m
regē esse· Pilatus autē interrogauit
eum dicens· Tu es rex iudeorum·
At ille respondens ait· Tu dicis· Ait
autē pilatus ad principes sacerdotū
& turbas· Nihil inuenio causę in
hoc homine· At illi inualescebant

dicentes· Commouit populu͞ · do
cens p universam iudeam· incipiens
a galilea usq; huc· Pilatus autē au
diens galileam· interrogauit si ho
mo galileus ess&· Et ut cognouit
quod de herodis potestate ess&· remi
sit eu͞ ad herodem· qui & ipse hieroso
limis erat illis diebus· Herodes autē
uiso ih͞u gauisus est ualde· Erat
enī cupiens ex multo tempore uide
re eu͞· eo quod audir& multa de illo·
& sperabat signu͞ aliquod uidere
ab eo fieri· Interrogabat autē illu͞
multis sermonibus· Et ipse nihil illi
respondebat· Stabant & iā princi
pes sacerdotu͞ & scribę· constanter
accusantes eu͞· Spreuit autē illu͞
herodes cum exercitu suo· & inlusit
indutu͞ ueste alba· & remisit ad pila
tu͞· Et facti sunt amici herodes &
pilatus in ipsa die· nā antea inimi
ci erant ad inuicē· Pilatus autem

conuocatis principibus sacerdotū · &
magistratibus · & plebe · dixit ad illos ·
Optulistis mihi hunc hominē quasi
auertentē populū · & ecce ego corā
uobis interrogans · nullā causam
inuenio in homine isto · ex his in qui
bus eū accusatis · sed neq; herodes ·
Nam remisi uos ad illū · & ecce nihil
dignū morte actū est ei · Emenda
tum ergo illū dimittam · Necesse
autē habebat dimittere eis · p̄ diem
festū unū · Exclamauit autē simul
uniuersa turba dicens · Tolle hunc
& dimitte nobis barabban · qui erat
p̄pter seditionē quandā factā in ci
uitate · & homicidiū missus in carce
rem · Iterū autē pilatus locutus
est ad illos · uolens dimittere ihm̄ ·
At illi succlamabant dicentes · Cruci
fige · crucifige eū · Ille autē tertio
dixit ad illos · Quid enī mali fecit
iste · nullam causam mortis inue

nio in eo· corripiā ergo illū & dimit
tā· At illi instabant uocibus mag
nis postulantes ut crucifigeretur·
& inualescebant uoces eorū· Et pi
latus adiudicauit fieri petitionē eo
rū· Dimisit autē illis eū· qui ppter
homicidiū & seditionē missꝰ fuerat
in carcerē· quem petebant· ihm ue
ro tradidit uoluntati eorū· Et cū
ducerent eū adprehenderunt symo
nē quendā cyrenensem uenientem
de uilla· & inposuerunt illi crucem
portare post ihm· Sequebatur au
tē illum multa turba populi· & mu
lierum quę plangebant & lamenta
bantur eum· Conuersus autē ad
illas ihc dixit· Filię hierusalem·
nolite flere sup me· sed sup uos ipsas
flete· & sup filios urōs· Quoniā ec
ce dies uenient· in quibus dicent·
beatę steriles & uentres qui non ge
nuerunt· & ubera quę non lacta

uerunt· Tunc incipient dicere
montibus cadite sup nos· & collibus
operite nos· Quia si in uiridi ligno
hec faciunt· in arido quid fiet? Du
cebantur autē & alii duo nequam
cū eo ut interficerent· Et postquā
uenerunt in locū qui uocatur cal
uarię· ibi crucifixerunt eū· Et la
trones unū a dextris· & alterū a sinis
tris· Ihc autē dicebat· Pater: di
mitte illis· non enim sciunt quid fa
ciunt· Diuidentes uero uestimen
ta eius· miserunt sortes· Et stabat
populus exspectans· Et deridebant
illum principes cū eis dicentes· Ali
os saluos fecit· se saluū faciat si hic
est xpc dī electus· Inludebant au
tē ei & milites accedentes & acetum
offerentes illi dicentes· Si tu es rex
iudeorū saluum te fac· Erat au
tem & sup scriptio scripta sup illū
litteris grecis· & latinis· & hebraicis·

hic est rex iudeorū· Unus autem
de his qui pendebāt latronibus· blas
phemabat eum dicens· Si tu es xp̄c
saluū fac temet ipsum & nos· Res
pondens autē alter increpabat illū
dicens· Neq; tu times dm̄· quod in
eadem damnatione es· & nos quidē
iuste· nā digna factis recipimus· hic
uero nihil mali gessit· Et dicebat
ad ihm̄· Dn̄e· memento mei· cū ue
neris in regnum tuū· Et dixit illi
ih̄c· Amen dico tibi· hodie mecū
eris in paradyso· Erat autē fere ho
ra sexta· & tenebrę factę sunt in u
niuersa terra· usq; in horam nonā·
& obscuratus est sol· Et uelum tem
pli scissum est medium· Et clamans
uoce magna ih̄c ait· Pater in ma
nus tuas commendo sp̄m meū· Et
hęc dicens exspirauit· Uidens au
tem centurio quod factū fuerat glo
rificauit dm̄ dicens· Uere hic homo

iustus erat· Et omnis turba corū
qui simul aderant adspectaculum
istud· & uidebant quę fiebant percu
tientes pectora sua reuertebantur·:
Stabant autē omnes noti eius alonge·
& mulieres quę secutę erant eum aga
lilea· hęc uidentes· Et ecce uir no
mine ioseph qui erat decurio uir
bonus & iustus· hic non consenserat
consilio & actibus eorum abarimathia
ciuitate iudęę· qui exspectabat & ip
se regnum dī· Hic accessit adpila
tum· & petiit corpus ihū· Et de
positum inuoluit sindone· & posu
it eum inmonumento exciso· in
quo nondum quisquā positus fuerat·

SECVNDV
IOHANNEM

ERAT

VERBV

ET VERBV

ERAT APVD

D̄M̄· ET D̄S ERAT VERBVM: 1
Hoc erat in principio apud dm̄ ·
Omnia per ipsum facta sunt· & si
ne ipso factum est nihil· Quod
factum est in ipso uita erat· & ui
ta erat lux hominum· & lux in te
nebris luc&· & tenebrę eam non
conpręhenderunt· Fuit homo
missus a dō· cui nomen erat iohs·
hic uenit in testimonium ut testi
monium ꝑhiber& de lumine· ut
omnes crederent ꝑ illum· Non
erat ille lux· sed ut testimonium
ꝑhiber& de lumine· Erat lux
uera quę illuminat omnē homi
nem uenientem in mundum· In
mundo erat· & mundus ꝑ ipsum
factus est· & mundus eum non cog
nouit· In ꝓpria uenit· & sui
eum non receperunt· Quotquot
autem receperunt eum· dedit eis
potestatem filios dī fieri· his qui

credunt innomine eius· Qui non ex
sanguinibus neq; ex uoluntate car
nis· Neq; ex uoluntate uiri· sed ex dō
nati sunt· Et uerbum caro factū
est· & habitauit innobis· Et uidi
mus gloriam eius· gloriam quasi
unigeniti apatre· Plenum grãe·
& ueritatis· In illo tempore· Di 11
xit ihc petro· Sequere me· Con
uersus petrus uidit illum discipulū
quem diligebat ihc sequentem qui
& recubuit in cena sup pectus eius
& dixit· dne quis est qui tradet te·
Hunc ergo cum uidisset petrus· di
cit ihu· Dne hic autem quid·
Dicit ei ihc· Sic eum uolo manere
donec ueniam· quid ad te· Tu me
sequere· Exiuit ergo sermo iste
inter fratres quod discipulus ille
non moritur· & non dixit ei ihc
quia non moritur· sed sic eum uo
lo manere donec ueniam· quid ad

it· Hic est discipulus qui testimo
nium phib& de his· & scripsit hęc·
Et scimus quia uerum est testimoni
um eius· Miserunt iudęi ab hiero III
solimis sacerdotes & leuitas ad iohm̄
ut interrogarent eum· tu quis es·
Et confessus est· & non negauit·
III Et confessus est· quia non sum ego
xp̄c· Et interrogauerunt eum·
Quid ergo· Helias es tu· Et dix
it· Non sum· Proph&a es tu·
Et respondit· Non· Dixerunt ergo
ei· Quis es ut responsum demus
his qui miserunt nos· quid dicis
de te ipso· Ait· ego uox claman
tis in deserto· dirigite uiam dn̄i· si
cut dixit esaias pph&a· Et qui
missi fuerant· erant ex phariseis·
Et interrogauerunt eum· & dixe
runt ei· Quid ergo baptizas· si tu
non es xp̄c· neq; helias· neq; pphe
ta· Respondit eis iohannes di

cens· Ego baptizo in aqua· medius
autem uestrum st&it· quē uos non
scitis· Ipse est qui post me uen
iii turus est qui ante me factus est·
cuius ego non sum dignus ut soluā
eius corrigiā calciamenti· Hęc in
b&hania facta sunt transiordanen·
ubi erat iohannes baptizans· Et iiii
die tertia· Nuptię factę sunt in ca
na galileę· & erat mater ihū ibi·
Vocatus est autē & ihc· & discipuli
eius ad nuptias· Et deficiente
uino· dicit mater ihū ad eum·
Uinum non habent· Et dicit ei
ihc· Quid mihi & tibi est mulier·
Nondum uenit hora mea· Dicit
mater eius ministris· Quodcumq;
dixerit uobis facite· Erant au
tem ibi lapideę hydrię sex positę
secundū purificationem iudeorū·
capientes singulę m&retas binas
vel ternas· Dicit eis ihc· Imple

te hydrias aqua· Et impleuerunt
eas· usq; ad summum· Et dicit
eis ihc· Haurite nunc· & ferte ar
chitriclino· Et tulerunt· Ut
autem gustauit architriclinus aquā
uinum factam· & non sciebat un
de ess&· ministri autem sciebant
qui haurierant aquā· uocat spon
sum architriclinus· & dicit ei· Om
nis homo primū bonum uinum
ponit· & cum inebriati fuerint·
tunc id quod deterius est· Tu au
tem seruasti bonum uinum· usq;
adhuc· Hoc fecit initium signo
rum ihc in cana galileę· & manifes
tauit gloriam suam· Et credide
runt in eum discipuli eius· Abi
it ihc trans mare galileę· quod est
tyberiadis· Et sequebatur eum
multitudo magna· quia uidebant
signa quę faciebat sup his qui in
firmabantur· Subiit ergo in

montem ihc · & ibi sedebat cum dis
cipulis suis · Erat autem pximũ
pascha · dies festus iudeorum ·
Cum subleuass& ergo oculos ihc &
uidiss& quia multitudo maxima
uenit ad eum · dicit ad philippũ ·
Unde ememus panes ut manducent
hi · Hoc autem dicebat temp
tans eum · ipse enim sciebat quid
ess& facturus · Respondit ei phi
lippus · Ducentorum denariorũ
panes non sufficiunt eis · ut unus
quisq; modicum quid accipiat ·
Dicit ei unus ex discipulis eius · an
dreas frater symonis petri · Est
puer unus hic · qui hab& quinq;
panes hordeacios & duos pisces ·
Sed hec quid sunt inter tantos ·
Dixit ergo ihc · Facite homines
discumbere · Erat autẽ foenum
multum in loco · Discubuerunt
ergo uiri · numero quasi quinq;

milia· Accepit ergo panes ihc· &
cum gratias egiss& distribuit dis
cumbentibus· Similiter & ex pis
cibus· quantum uolebant· Ut
autē impl&i sunt· dixit discipu
lis suis· Colligite quę superaue
runt fragmenta· ne pereant·
Collegerunt ergo· & impleuerunt
duodecim cophinos fragmentorū
ex quinq; panibus ordeaciis quę
sup̄fuerunt his qui manducaue
rant· Illi ergo homines cum ui
dissent quod fecerat signū· dice
bant· Quia hic est uere p̄phe
ta qui uenturus est in mundum·
Ante diem festum paschę· sciens ihc VI
quia uenit eius hora ut transeat
ex hoc mundo ad patrē· Cum
dilexiss& suos qui erant in mun
do· in finem dilexit eos· Et cena
facta cum diabolus iam misiss& in
cor· ut trader& eum iudas symo

nis scariothis· Sciens quia omnia
dedit ei pater in manus· & quia a
dō exiuit & ad dm̄ uadit· surgit
a cena· & ponit uestimenta sua·
Et cum accepisset linteū· precinxit
se· Deinde mittit aquam in pel
uim· & coepit lauare pedes disci
pulorū· & extergere linteo quo e
rat precinctus· Venit ergo ad sy
monem petrum· & dicit ei petrus·
Dn̄e· tu mihi lauas pedes· Respon
dit ihc̄ & dicit ei· Quod ego facio
tu nescis modo· scies autē postea·
Dicit ei petrus· Non lauabis mihi
pedes in eternum· Respondit ei
ihc̄· Si non lauero te· non habe
bis partem mecū· Dicit ei symon
petrus· Dn̄e· non tantū pedes
meos· sed & manus & caput· Di
cit ei ihc̄· Qui lotus est non in
diget nisi ut pedes lauet· sed est
mundus totus· Et uos mundi

estis· sed non omnes· Sciebat eni̅
quisnam esset qui traderet eum; pp
terea dixit non estis mundi omnes·
Postquam ergo lauit pedes eoru̅ &
accepit uestimenta sua· cu̅ recubu
isset iteru̅ dixit eis· Scitis quid fe
cerim uobis· Vos uocatis me ma
gister & dn̅e· & benedicitis· sum
&enim· Si ergo ego laui pedes
uro̅s dn̅s & magister· & uos debetis
alter alterius lauare pedes· Ex
emplum eni̅ dedi uobis· ut quem
admodum ego feci uobis· ita & uos
faciatis· Cum esset sero die illa VII
una sabbatoru̅ & fores essent clau
se ubi erant discipuli congregati
ppter metu̅ iudeoru̅· uenit ihc &
stetit in medio eoru̅· & dicit eis·
Pax uobis· Et cu̅ hoc dixisset os
tendit eis manus & latus· Gaui
si sunt ergo discipuli· uiso dn̅o·
Dixit ergo eis iterum· Pax uobis·

Sicut misit me pater: & ego mitto
uos· Hoc cum dixiss& · insufflauit
& dixit eis· Accipite sp̄m scm̄·
Quorū remiseritis peccata remittun
tur eis· & quorū retinueritis reten
VIII ta sunt· Thomas unus ex duode
cim qui dicitur didimus· non erat
cū eis quando uenit ihc· Dixerunt
ergo ei alii discipuli· Vidimus dnm·
Ille autem dixit eis· Nisi uidero in
manibus eius figurā clauorū & mit
tam digitū meum in locū clauorū
& mittam manū meā in latus eius·
non credam· Et post dies octo·
iterū erant discipuli eius intus· &
thomas cum eis· Uenit ihc ianuis
clausis· & stetit in medio· & dixit·
Pax uobis· Deinde dicit thomę·
Infer digitum tuū huc· & uide ma
nus meas & affer manū tuā & mit
te in latus meū· & noli esse incre
dulus sed fidelis· Respondit tho

mas· & dixit ei· Dn̄s meus· & ds̄ m̄s·
Dicit ei ih̄c· Quia uidisti me credi
disti· beati qui non uiderunt & cre
diderunt· Multa quidem & alia
signa fecit ih̄c in conspectu discipu
loru̅ suoru̅· quę non sunt scripta
in libro hoc· Hęc autem scripta
sunt ut credatis quia ih̄c est xp̄c
filius dī· & ut credentes uita̅ habea
tis in nomine eius· Manifestauit VIIII
se iteru̅ ih̄c discipulis suis ad mare
tyberiadis· manifestauit aute̅ sic·
Erant aute̅ simul symon petrus &
thomas qui dicitur didim̄ & natha
nahel qui erat a chana galileę & fi
lii zebedei & alii ex discipulis eius
duo· Dicit eis symon petrus· Va
do piscari· Dicunt ei· Venimus
& nos tecu̅· Et exierunt & ascen
derunt nauim· & illa nocte nihil
prendiderunt· Mane aute̅ iam
facto· stetit ih̄c in litore· non ta

men cognouerunt discipuli quia
ihc est· Dicit ergo eis ihc· Pueri·
numquid pulmentarium hab&is·
Responderunt ei· Non· Dixit eis·
Mittite in dexteram nauigii r&e· &
inueni&is· Miserunt ergo· & iam
non ualebant illud trahere amul
titudine pisciū· Dicit ergo disci
pulus ille quē diligebat ihc p&ro·
Dn̄s est· Symon p&rus cū audiss&
quia dn̄s est· tunicā succinxit se·
erat enī nudus & misit se in mare·
Alii autē discipuli· nauigio uenerunt·
Non enī longe erant a terra· sed qua
si cubitis ducentis trahentes r&e pis
cium· Vt ergo descenderunt in
terram· uiderunt prunas positas·
& piscem sup̄ positum & panem·
Dicit eis ihc· Afferte de piscibus·
quos prendidistis nunc· Ascendit
symon p&rus & traxit r&e in ter
ram plenū magnis piscibus· centū

quinquaginta tribus· Et cũ tanti
essent· non est scissum rete· Dicit
eis ihc· Venite prandete· Et
nemo audebat discumbentium in
terrogare eũ tu quis es· scientes
quia dns est· Et uenit ihc & ac
cepit panẽ & dat eis· & piscem si
militer: Hoc iam tertio manifes
tatus est ihc discipulis suis cũ re
surrexiss& a mortuis· Maria sta ×
bat ad monumentũ· foris plorans·
Cum ergo fler&· inclinauit se & pr
spexit in monumentũ· & uidit du
os angelos in albis sedentes unum
ad caput & unũ ad pedes· ubi posi
tũ fuerat corpus ihu· Dicunt
ei illi· Mulier quid ploras·
Dicit eis· Quia tulerunt dnm me
um· & nescio ubi posuerunt eũ·
Hęc cũ dixiss&· conuersa est retror
sum· & uidit ihm stantẽ & non
sciebat quia ihc est· Dicit ei ihc·

Mulier: quid ploras· quem quaeris·
Illa existimans quia hortulanus es
s& dicit ei· Dnē· si tu sustulisti
eū· dicito mihi ubi posuisti eū· &
ego eū tollam· Dicit ei ihc· Ma
ria· Conuersa illa dicit ei· Rab
boni· quod dicitur magister: Di
cit ei ihc· Noli me tangere· non
dum enī ascendi ad patrem meum·
Vade autē ad fratres meos & dic eis·
ascendo ad patrē meū & patrem
urm̄· dm̄ meū & dm̄ urm̄· Venit
maria magdalenę adnuntians dis
cipulis· quia uidi dn̄m & hęc dixit
mihi· Et ait ihc discipulis suis·
XI Ego sum pastor bonus· Bonus pas
tor: animā suā dat pro ouibus· Mer
cennarius & qui non est pastor cuius
non sunt oues pprię· uid& lupum
uenientē & dimittit oues & fugit·
Et lupus rapit· & dispgit oues· Mer
cennarius autē fugit quia mercen

narius est · & non ptin& ad eum de
ouibus · Ego sum pastor bonus · &
cognosco meas · & cognoscunt me meę ·
Sicut nouit me pater & ego agnosco
patrē · & animā meā pono pro ouib;
meis · Et alias oues habeo quę non
sunt ex hoc ouili · & illas oport&
me adducere & uocē meā audient;
& fi& unū ouile · & unus pastor ·
XII Modicum & iam non uidebitis me · &
iterū modicū & uidebitis me · quia
uado ad patrē · Dixerunt ergo ex
discipulis eius ad inuicē · Quid est
hoc quod dicit nobis modicum &
non uidebitis me · & iterū modicū
& uidebitis me · & quia uado ad pa
trē · Dicebant ergo · Quid est
hoc quod dicit modicum · Nescimus
quid loquitur · Cognouit autem
ihc quia uolebant eum interroga
re · & dixit eis · De hoc quęritis in
ter uos quia dixi modicum & non

uidebitiſ me · & iterū modicum & uide
bitiſ me· Amen amen dico uobis ·
quia plorabitiſ & flebitiſ uoſ· mun
duſ autē gaudebit· Voſ autē con
triſtabimini · ſed triſtitia ur̄a uer
tetur in gaudiū· Mulier cū parit
triſtitiā hab&· quia uenit hora eiuſ·
Cum autē pepererit puerū iam non
meminit preſſurę ꝓpter gaudium·
quia natuſ eſt homo in mundum·
Et uoſ igitur nunc quidem triſtitiā
hab&iſ· iterum autē uidebo uoſ· &
gaudebit cor ur̄m· Et gaudium
ur̄m nemo toll& a uobiſ· Et nunc xiii
uado ad eū qui me miſit· & nemo ex
uobiſ interrogat me quo uadiſ·
Sed quia hęc locutuſ ſum uobiſ· triſ
titia impleuit cor ur̄m· Sed ego
ueritatē dico uobiſ· expedit uobiſ
ut ego uadam· Si enī non abiero·
paraclytuſ non ueni& ad uoſ· Si
autē abiero· mittā eum ad uoſ·

Et cum uenerit · ille argu& mundum
de peccato · & de iustitia & de iudicio ·
De peccato quidem · quia non credunt
in me · De iustitia uero · quia ad pa
trē uado · & iam non uid&is me · De
iudicio autē · quia princeps mundi
huius iudicatus est · Adhuc multa
habeo uobis dicere · sed non potestis
portare modo · Cum autē uenerit
ille sp̄s ueritatis · docebit uos omnem
ueritatē · Non enī loqu&ur a semet
ipso · sed quęcumq; audi& loqu&ur ·
& quę uentura sunt adnuntiabit uo
bis · Ille me clarificabit · quia de meo
accipi& & adnuntiabit uobis ·
Amen amen dico uobis · si quid p&ieri xIIII
tis patrē in nomine meo · dabit uo
bis · Usq; modo non p&istis quic
quam in nomine meo · P&ite & ac
cipi&is · ut gaudiū uestrum sit ple
num · Hęc in puerbiis locutus sum
uobis · uenit hora cū iam non in p

uerbis loquar uobis· sed palam de
patre adnuntiabo uobis· Illo die
in nomine meo petetis· & non dico
uobis quia ego rogabo patrē de uo
bis· ipse enim pater amat uos quia
uos me amatis & credidistis quia
ego a d̄o exiui· Exiui a patre· & ue
ni in mundū· Iterū relinquo mun
dum· & uado ad patrē· Dicunt ei
discipuli eius· Ecce nunc palam lo
queris· & ꝓuerbium nullū dicis·
Nunc scimus quia scis omnia· & non
opus est tibi ut quis te interroget·
In hoc credimus quia a d̄o existi·
Et dixit ih̄c discipulis suis· Cum xv
uenerit paraclytus quē ego mittā
uobis a patre sp̄m ueritatis qui a pa
tre ꝓcedit· ille testimoniū ꝑhibe
bit de me· Et uos testimonium
ꝑhibetis· quia ab initio mecū estis·
Hęc locutus sum uobis ut non scan
dalizemini· absq; synagogis facient

uos· Sed uenit hora ut omnis qui
interficit uos· arbitretur obsequiū
se prestare dō· Et hęc facient uo
bis· quia non nouerunt patrē neq;
me· Sed hęc locutus sum uobis· ut
cū uenerit hora eorū reminiscamini
quia ego dixi uobis· Si diligitis XVI
me· mandata mea seruate· & ego ro
gabo patrē & alium paraclytum da
bit uobis· ut maneat uobiscū in ęter
nū spm̄ ueritatis quē mundus non
potest accipere quia non uidet eū·
nec scit eum· Vos autē cognoscitis
eū quia apud uos manebit· & in uo
bis erit· Non relinquā uos orfanos·
ueniā ad uos· Adhuc modicum &
mundus me iam non uidet· uos autē
uidetis me quia ego uiuo & uos uiue
tis· In illo die uos cognoscetis quia
ego sum in patre meo· & uos in me·
& ego in uobis· Qui habet manda
ta mea & seruat ea· ille est qui dili

git me· Qui autē diligit me dilige
tur a patre meo· & ego diligam eum·
& manifestabo ei me ipsum· Si XVII
quis diligit me· sermonē meū serua
bit· & pater meus dilig& eū· & ad
eū ueniemus· & mansionem apud
eum faciemus· Qui non diligit me·
sermones meos non seruat· Et ser
monē quem audistis non est meus·
sed eius qui misit me patris· Hęc
locutus sum uobis· apud uos manens·
Paraclytus autē sps scs quem mitt&
pater in nomine meo· ille uos doce
bit omnia: & sugger& uobis omnia
quęcumq; dixero uobis· Pacem re
linquo uobis· pacem meā do uobis·
Non quomodo mundus dat· ego do uo
bis· Non turb&ur cor urm· neq; for
mid&· Audistis quia ego dixi uo
bis uado & uenio ad uos· Si dili
ger&is me· gauder&is utiq; quia ua
do ad patrē· quia pater maior me

est· Et nunc dixi uobis priusquā
fiat· ut cum factum fuerit credatis·
Iam non multa loquar uobiscū· Ve
nit enim princeps mundi huius· &
in me non hab& quicquam· Sed
ut cognoscat mundus quia diligo
patrem· & sicut mandatū dedit mi
hi pater sic facio· Sic enim dilexit XVIII
ds̄ mundum ut filium suū unigeni
tum dar&· ut omnis qui credit in
eū non pereat· sed habeat uitā &ter
nam· Non enī misit ds̄ filium suū
in mundum ut iudic& mundum·
sed ut salu&ur mundus pipsum·
Qui credit in eum non iudicatur: qui
autem non credit iam iudicatus est·
quia non credidit in nomine unige
niti filii dī· Hoc est autē iudicium·
quia lux uenit in mundum· & dilexe
runt homines magis tenebras quā
lucem· Erant enim eorū mala ope
ra· Omnis enim qui mala agit odit

lucem· & non uenit ad lucem· ut non
arguantur opera eius· Qui autem
facit ueritatem uenit ad lucem· ut
manifestentur opera eius quia in deo
sunt facta· Amen amen dico uobis· XVIIII
qui non intrat per ostium in ouile ouium
sed ascendit aliunde· ille fur est &
latro· Qui autem intrat per ostium· pas
tor est ouium· Huic ostiarius aperit·
& oues uocem eius audiunt· Et propri
as oues uocat nominatim· & educit
eas· Et cum proprias oues emiserit·
ante eas uadit· & oues illum sequuntur
quia sciunt uocem eius· Alienum
autem non sequuntur sed fugiunt ab eo·
quia non nouerunt uocem alienorum:
Hoc prouerbium dixit eis ihesus· Illi au
tem non cognouerunt quid loque
retur eis· Dixit ergo eis iterum ihesus·
Amen amen dico uobis· quia ego sum
ostium ouium· Omnes quotquot
uenerunt fures sunt & latrones·

sed non audierunt eos oues. Ego sum
ostium. Per me siquis introierit
saluabitur: & ingredietur & egredie
tur: & pascua inueniet. Fur non
uenit nisi ut furetur: & mactet. &
perdat. Ego ueni ut uitā habeant.
& abundantius habeant. Erat ho
mo ex phariseis nichodemus nomine.
princeps iudęorū. Hic uenit ad
ihm nocte. & dixit ei. Rabbi. scim⁹
quia a dō uenisti magister: Nemo
enim potest hęc signa facere quę tu
facis. nisi fuerit ds cum eo. Respon
dit ihc. & dixit ei. Amen amen di
co tibi. Nisi quis natus fuerit denuo.
non potest uidere regnū di. Dicit
ad eum nichodemus. Quomodo po
test homo nasci cum sit senex. Num
quid potest in uentrē matris suę
iterū introire & nasci? Respon
dit ihc. Amen amen dico tibi.
nisi quis renatus fuerit ex aqua

& spū. non potest introire in regnū
dī. Quod natum est ex carne caro
est. & quod natum est ex spū. sp̄s est.
Non mireris quia dixi tibi. oportet
uos nasci denuo. Sp̄s ubi uult spi
rat. & uocē eius audis. sed non scis un
de ueniat & quo uadat. Sic est
omnis qui natus est ex spū. Respon
dit nichodemus. & dixit ei. Quo
modo possunt hęc fieri? Respon
dit ihc̄. & dixit ei. Tu es magister
in israhel; & hęc ignoras? Amen
amen dico tibi. quia quod scimus lo
quimur: & quod uidimus testamur:
& testimonium nr̄m non accipitis.
Si terrena dixi uobis & non creditis:
quomodo si dixero uobis cęlestia cre
detis? Et nemo ascendit in cęlū
nisi qui descendit de cęlo. filius ho
minis qui est in cęlo. Et sicut
moyses exaltauit serpentē in deser
to. ita exaltari oportet filiū homi

nis· ut omnis qui credit in eū non pe
reat· sed habeat uitam æternam·
Et dixit discipulis suis· Nisi granum xxi
frumenti cadens in terram mortuū
fuerit· ipsum solum manet· Si au
tem mortuū fuerit· multū fructum
adfert· Qui amat animā suam·
pdet eam· Et qui odit animā suā
in hoc mundo· in uitā ęternā custo
dit eā· Si quis mihi ministrat me
sequatur· et ubi sum ego· illic et mi
nister meus erit· Si quis mihi mi
nistrauerit· honorificabit eum pater
meus qui in cęlis est· Et erat qui xxii
dam regulus· cuius filius infirmabatur
capharnaum· Hic cum audisset
quia ihc adueniret a iudea in galileā·
abiit ad eū et rogabat eum ut descen
deret et sanaret filiū eius· Incipie
bat enim mori· Dixit ergo ihc ad
eū· Nisi signa et pdigia uideritis·
non creditis· Dicit ad eū regulus·

Dn̄e. descende priusquā moriatur
filius meus. Dicit ei ih̄c. Vade fi
lius tuus uiuit. Credidit homo ser
moni quem dixit ei ih̄c. & ibat. Iā
autem eo descendente. serui occur
rerunt ei. & nuntiauerunt dicen
tes quia filius eius uiuer&. Interro
gabat ergo horam ab eis. in qua me
lius habuerit. Et dixerunt ei.
Quia heri hora septima. reliquit eū
febris. Cognouit ergo pater quia
illa hora erat in qua dixit ei ih̄c fili
us tuus uiuit. & credidit ipse & do
mus eius tota. Et ait ih̄c discipulis
xxiiii suis. Ego sum uitis uera. & pater
meus agricola est. Omnē palmitē
in me non ferentem fructum. toll&
eū. & omnē qui fert fructum purga
bit eum. ut fructum plus adferat.
Iam uos mundi estis. ꝓpter sermo
nem quē locutus sum uobis. Mane
te in me. & ego in uobis. Sicut

palmes non potest ferre fructum
a semet ipso nisi manserit in uite·
sic nec uos nisi in me manseritis·
Ego sum uitis· uos palmites· Qui
manet in me· et ego in eo· hic fert
fructū multum· quia sine me ni
hil potestis facere· Si quis in me
non manserit· mittitur foras sicut
palmes et aruit· et colligent eū et
in ignē mittent et ardet· Si man
seritis in me et uerba mea in uobis
manserint· quodcumq; uolueritis
petetis· et fiet uobis· Hoc est prę xxiiii
ceptum meū ut diligatis inuicem·
sicut dilexi uos· Maiorem hac di
lectionē nemo habet· ut animā suā
quis ponat pro amicis suis· Uos ami
ci mei estis· si feceritis quę ego pręci
pio uobis· Iam non dico uos seruos·
quia seruus nescit quid faciat do
minus eius· Vos autem dixi ami
cos· quia omnia quęcumq; audiui

apatre meo nota feci uobis· N on
uos me elegistis· sed ego elegi uos &
posui uos ut eatis & fructus ur̄ ma
neat· E t quodcumq; p&ieritis
patrē innomine meo· d& uobis·
xxv H ęc mando uobis· ut diligatis inuicē·
S i mundus uos odit· scitote quia me
priorē uobis odio habuit· S i de
mundo fuiss&is· mundus quod suū
erat diliger&· Q uia uero de mun
do non estis sed ego elegi uos de mun
do· ppterea odit uos mundus· M e
mentote sermonis mei quē ego dixi
uobis· non est seruus maior domi
no suo· S i me psecuti sunt· &
uos psequentur· S i sermonē meū
seruauerunt· & ur̄m seruabunt·
S ed hęc omnia facient uobis ppter
nomen meū· quia nesciunt eum
qui misit me· S i non uenissem
& locutus fuissem eis· peccatum
non haberent· N unc autē ex

cusationem non habent de pecca
to suo· Qui me odit· & patrē meū
odit· Si opera non fecissem in eis
quę nemo alius fecit· peccatū non
haberent· Nunc autē & uiderunt
& oderunt & me & patrē meum·
Sed ut impleatur sermo qui in lege
eorum scriptus est· quia odio me
habuerunt gratis· Hęc locutus ē xxvi
ihc· & subleuatis oculis in cęlum di
xit· Pater· uenit hora· clarifica
filium tuum· ut filius tuus clarifi
cet te· Sicut dedisti ei potestatē
omnis carnis· ut omne quod dedis
ti ei det eis uitā ęternā· Hęc est
autē uita ęterna· ut cognoscant te
solum dm̄ uerum· & quem misisti
ihm̄ xp̄m· Ego te clarificaui sup
terram· opus consummaui quod de
disti mihi ut faciam· Et nunc
clarifica me tu pater apud temet
ipsum claritate quā habui prius

quam mundus esset apud te· Mani
festaui nomen tuum hominibus quos
dedisti mihi de mundo· tui erant· &
mihi eos dedisti· & sermonē tuum
seruauerunt· Nunc cognouerunt·
quia omnia quę dedisti mihi abs te
sunt· quia uerba quę dedisti mihi
dedi eis· & ipsi acceperunt· & cogno
uerunt uere quia a te exiui· & cre
diderunt quia tu me misisti· Ego
pro eis rogo· non pro mundo rogo· sed pro
his quos dedisti mihi quia tui sunt·
& mea omnia tua sunt· & tua mea
sunt· & clarificatus sum in eis· Et
iam non sum in mundo· Et hi in
mundo sunt· & ego ad te uenio·
XXVII Hęc cū dixisset ihc· egressus est cū dis
cipulis suis trans torrentem cędron·
ubi erat hortus in quē introiuit ip
se· & discipuli eius· Sciebat autē
& iudas qui tradebat eū locum·
quia frequenter ihc conuenerat il

luc cum discipulis suis· Iudas ergo
cum accepisset cohortē· & a pontifi
cibus & phariseis ministros· uenit il
luc cum laternis· & facibus· & armis·
Ihc itaq; sciens omnia que uentura erant
sup eum· pcessit· & dicit eis· Quē
queritis? Responderunt ei· Ihm
nazarenum· Dicit eis ihc· Ego sum·
Stabat autē & iudas qui tradebat eū
cū ipsis· Ut ergo dixit eis ego sum·
abierunt retrorsum· & ceciderunt
in terrā· Iterum ergo eos interro
gauit· Quem queritis? Illi autē
dixerunt· Ihm nazarenū· Res
pondit ihc· Dixi uobis quia ego
sum· Si ergo me queritis· sinite
hos abire· Ut impleretur sermo
quē dixit· quia quos dedisti mihi
non pdidi ex eis quemquam· Sy
mon ergo petrus habens gladium·
eduxit eum· & pcussit pontificis
seruum· & abscidit eius auriculam

dextram· Erat autē nomen seruo
malchus· Dixit ergo ihc petro·
Mitte gladium in uaginam· Calicē
quem dedit mihi pater: non bibam
illum? Cohors ergo & tribunus
& ministri iudeorum· comprehende
runt ihm & ligauerunt eum· Et
adduxerunt eum ad annam primū·
Erat autē socer caiphę· qui erat pon
tifex anni illius· Erat autē caiphas
qui consiliū dederat iudeis: quia ex
pedit unum hominē mori p populo·
Sequebatur autē ihm symon petrus·
& alius discipulus· Discipulus autē
ille erat notus pontifici· Et intro
iuit cū ihu in atrium pontificis· Pe
trus autē stabat ad ostium foris· Ex
iuit ergo discipulus alius qui erat no
tus pontifici· & dixit ostiarię· & in
troduxit petrum· Dicit ergo pe
tro ancilla ostiaria· Numquid & tu
ex discipulis es hominis istius? Di

significans qua morte esset moriturus·
Introiuit ergo iterum in pretorium pilatus·
et uocauit ihm et dixit ei· Tu es rex
iudeorum? Et respondit ihs·
A temet ipso hoc dicis· an alii tibi dixe
runt de me? Respondit pilatus·
Numquid ego iudeus sum? gens tua
et pontifices tradiderunt te mihi·
quid fecisti? Respondit ihs· Reg
num meum· non est de hoc mundo·
Si ex hoc mundo esset regnum meum·
ministri mei utique decertarent ut
non traderer iudeis· Nunc autem
regnum meum non est hinc· Dixit
itaque ei pilatus· Ergo rex es tu?
Respondit ihs· Tu dicis quia rex
sum ego· Ego in hoc natus sum·
et ad hoc ueni in mundum· ut testimo
nium ueritati· Omnis qui est ex
ueritate· audit meam uocem· Dicit
ei pilatus· Quid est ueritas?
Et cum hoc dixisset· iterum exiuit

ad iudęos· & dicit eis· Ego nullam
inuenio in eo causam· Est autem
consuetudo uobis· ut unum dimit
tam uobis in pascha· Vultis ergo
dimittā uobis regē iudęorum·
Clamauerunt rursum om̄s dicentes·
Non hunc sed barrabban· Erat autē
barrabbas latro· Tunc ergo adprę
hendit pilatus ihm̄· & flagellauit·
& milites plectentes coronam de
spinis inposuerunt capiti eius· &
ueste purpurea circumdederunt
eum· Et ueniebant ad eum &
dicebant· Aue rex iudęorum·
Et dabant ei alapas· Exiuit iterū
pilatus foras· & dicit eis· Ecce ad
duco uobis eum foras· ut cognosca
tis quia in eo nullam causam inue
nio· Exiit ergo ihc portans spi
neam coronā & purpureū uestimen
tum· & dicit eis· Ecce homo·
Cum ergo uidissent eum pontifices

&ministri · clamabant dicentes · Cru
cifige · crucifige eum · Dicit eis pila
tus · Accipite eum uos · & crucifigite ·
ego enim non inuenio in eo causam ·
Responderunt ei iudei · Nos legem
habemus · & secundū legem deb&
mori · quia filium dī se fecit · Cum
ergo audiss& pilatus hunc sermonē ·
magis timuit · & ingressus est prȩto
rium iterū · & dicit ad ihm · Unde
es tu? Ihc autē responsum non
dedit ei · Dicit ei pilatus · Mihi
non loqueris · Nescis quia potesta
tem habeo crucifigere te · & potesta
tem habeo dimittere te? Respon
dit ihc · Non haberes potestatem
aduersum me ullam · nisi tibi ess&
datum desuper · Propterea qui
tradidit me tibi · maius peccatum
hab& · Et exinde quȩrebat pila
tus dimittere eum · Iudei autē
clamabant dicentes · Si hunc di

mittis· non es amicus cęsaris· O m
nis qui se regem facit· contra dicit cę
sari· P ilatus ergo cum audiss& hos
sermones· adduxit foras ihm̄· & sedit
pro tribunali in loco qui dicitur lit
hostrotos· ebraice autem gabatha·
Erat autem parasceue paschę hora
quasi sexta· E t dicit iudeis· E cce
rex ur̄· I lli autē clamabant· T ol
le· tolle· crucifige eum· D icit eis
pilatus· R egem ur̄m crucifigam?
R esponderunt pontifices· N on ha
bemus regem· nisi cęsarem· T unc
ergo tradidit eis illum ut crucifige
retur· S usceperunt autem ihm̄·
& eduxerunt· & baiolans sibi crucē·
exiuit in eum qui dicitur caluarię
locum· hebraice golgotha· ubi eum
crucifixerunt· E t cum eo alios
duos hinc & hinc· medium autem
ihm̄· S cripsit autem & titulum
pilatus· & posuit sup crucem· erat

autem scriptū· ihc nazarenus· rex
iudęorum· Hunc ergo titulum
multi legerunt iudęorum· quia
ppe ciuitatem erat locus· ubi cruci
fixus est ihc· Et erat scriptū he
braice· grece· & latine· Dicebant
ergo pilato pontifices iudęorum:
Noli scribere rex iudęorum· sed quia
ipse dixit· rex sum iudęorum· Res
pondit pilatus· Quod scripsi· scrip
si· Milites ergo cum crucifixissent
eum· acceperunt uestimenta eius·
& fecerunt quattuor partes· unicuiq;
militi partem· & tunicam· Erat
autē tunica inconsutilis· desuper
contexta ptotū· Dixerunt ergo
ad inuicem· Non scindamus eam·
sed sortiamur de illa cuius sit· Ut
scriptura impleretur dicens· Par
titi sunt uestimenta mea sibi· & in
uestem meam miserunt sortem·
Et milites quidem hęc fecerunt·

Stabant autē iuxta crucem ihū ma
ter eius· & soror matris eius· maria
cleope· & maria magdalene· Cum
uidiss& ergo ihc matrem & discipu
lum quem diligebat· dicit matri
suę· Mulier: ecce filius tuus·
Deinde dicit discipulo· Ecce mater
tua· Et ex illa hora· accepit eam
discipulus in sua· Postea sciens
ihc quia iam omnia consummata
sunt· ut consummar&ur scriptu
ra dicit· Sitio· Vas ergo positū
erat aceto plenum· Illi autem
spongiam plenam aceto· ẏsopo
circumponentes optulerunt ori
eius· Cum ergo accepiss& ihc acoe
tum· dixit· Consummatum est·
Et inclinato capite tradidit spm·
Iudęi ergo quoniā parasceue erat·
ut non remanerent incruce corpo
ra sabbato· Erat enim magnus
dies ille sabbati· Rogauerunt pi

latum ut frangerentur eorum cru
ra· & tollerentur· Venerunt er
go milites· & primi quidem fre
gerunt crura· & alterius qui cru
cifixus est cum eo· Ad ihm autē
cum uenissent ut uiderunt eum
iam mortuum· non fregerunt eius
crura· sed unus militum lancea la
tus eius aperuit· & continuo exi
uit sanguis & aqua· Et qui ui
dit· testimonium perhibuit & uerū
est eius testimonium· & ille scit
quia uera dicit· ut & uos credatis·
Facta sunt enim hec· ut scriptura
impleretur: os non comminuetis
ex eo· Et iterum alia scriptura
dicit· Uidebunt in quem trans
fixerunt· Post hec autē roga
uit pilatum ioseph ab arimathia
eo quod esset discipulus ihu· occul
tus autē propter metum iudeorū·
ut tolleret corpus ihu· Et permisit

pilatus· Venit ergo & tulit cor
pus ihū· Venit autem & nicho
demus qui uenerat ad ihm̄ nocte
primum· ferens mixturam myrrę
& aloes quasi libras centum· Ac
ceperunt ergo corpus ihū & liga
uerunt eum linteis cum aromati
bus· sicut iudęis est mos sepelire·
Erat autem in loco ubi crucifixus
est hortus· & in horto monumen
tum nouum· in quo nondum quis
quam positus erat· Ibi ergo pp
ter parasceuen iudęorum· quia
iuxta erat monumentum posu
erunt ihm̄· EXPLICIT

INCIPIT CAPITVLARE EVANGELIORVM· IN DOMINICIS· AC FESTIS SANCTORVM· IN VIGILIA DNI·

Scdm matheū· k· II· Cum ess& desponsata·
usq; a peccatis eorum· In gallicinio·
Scdm lucā· k· I· Exiit edictū a cesare augusto·
usq; bone uoluntatis· In primo mane·
Scdm lucā· k· II· Pastores loquebantur·
usq; sicut dictū ē ad illos· IN DIE SCO NATAL D·
Scdm iohm· k· I· In principio erat uerbum·
usq; plenū grę & ueritatis· In nat· s· Stephani·
Scdm mathm· k· III· Dicebat ihc turbis iu
deor· & principibs sacerdotū· Ecce ego mitto
ad uos pph&as· & sapientes· usq; in nomine dni·
In nat· sci Iohis apli & euangelistae·
Scdm iohm· k· II· Dixit ihs p&ro· Sequere me·
usq; qr uerū ē testimoniū eis· In nat Innocentū·
Scdm mathm· k· IIII· Ecce angels dni appar·
usq; quia non sunt· In octaua dni·
Scdm lucā· k· III· Postquā consummati sunt·
usq; in utero concipere&ur· In epiphania dni·
Scdm mathm· k· V· Cū natus ess& ihs in b&h·

VSQ; inregionem suam · In nat̄ · s̄ · Herbardi ep̄i ·
Sc̄dm math · k · xviii · Dixit ih̄c discipulis s ·
Vigilate ergo quia nescitis · VSQ; constituet eū ·
In octaua epiphaniȩ · Sc̄dm math · k · vi ·
Venit ih̄c agalilea · VSQ; inquo mihi conplacui ·
Dominica · i · post natal̄ dn̄i · Sc̄dm lucā · k · v ·
Erat pat̄ ih̄u & mat̄ mirantes · VSQ; erat in illo ·
Domin̄ · ii · post theoph̄ · Sc̄dm lucā · k · vi ·
Cum factus esset ih̄c annorū xii · VSQ; apud dm̄ & hom
Domin̄ · iii · Sc̄dm iohannem · k · iiii ·
Nuptiae factȩ sunt · VSQ; discipuli eius ·
Dominica · iiii · Secundū math · k · xxxv ·
Cū descendisset ih̄c demonte · VSQ; in illa hora ·
Dominica · v · Sc̄dm math · k · xxxv ·
Ascendente ih̄u innauicula · VSQ; oboediunt ei ·
Domin̄ · vi · Sc̄dm marcum · k · viiii ·
Cum sero factū eēt · VSQ; salui fiebant ·
In purificat̄ · s̄ · mariae · Sc̄dm lucam · k · iiii ·
Postquam impleti sunt dies · VSQ; plebis tuȩ isrl̄ ·
Domin̄ in septuages̄ · Sc̄dm math xxxii ·
Dixit ih̄c discip̄lis suis parabolam hanc · Simi
le ē regnum caelorum homini patri familias qui

exiit primo mane · Us q; pauci uero electi ·
Domin̄ in sexagesim̄ · Sedm̄ lucam · k · viii ·
Cum turba plurima cuenirēt · Us q; affer̄ in paciencia ·
Dominica in quinquages̄ · Sedm̄ lucā · k · viiii ·
Assumpsit ihc̄ duodecim discplos · Us q; ded̄ laude dō ·
Domin̄ in quadrages̄ · Sedm̄ math · k · vii ·
Ductus ē ihc̄ in desertū a spū · Us q; & ministrab& ·
Domin̄ · ii · Secundum math · k · xxxvii ·
Egressus ihc̄ secessit in partes · Us q; ex illa hora ·
Item aliud euanḡ · Sedm̄ marcū · k · vi ·
Profectus ē ihc̄ cū discplis s · Us q; n̄ pdet mercedē suā ·
Domin̄ · iii · Sedm̄ lucā · k · x ·
Erat ihc̄ eiciens demoniū · Us q; & custodiunt illud ·
In natal̄ scī gregorii pp̄ · Sedm̄ math · k · xvii ·
Dix̄ ihc̄ discipulis suis parabolam hanc · Homo
quidam peregre pficiscē · Us q; in gaudiū domini tui ·
In nat̄ · s · benedicti abb̄ · Sedm̄ math · k · xii ·
Dixit symon petrus ad ihm̄ · Ecce nos reliquim̄
omnia · Us q; et uitam aeternā possidebit ·
In annuntiat̄ · s · mariae · Sedm̄ lucā · k · vii ·
Missus ē angls̄ gabrihel · Us q; sedm̄ uerbū tuū ·
Domin̄ · iiii · Sedm̄ iohannē · k · v ·

Abiit ihc transmare · usq; qui uenturus ē inmundū ·
De passione dnī · Secundum iohannem ·
Dicebat ihc turbis iudeorum · & principibus
sacerdotum · Quis ex uob arguet me de peccato ·
usq; et exiuit de templo ·
Dominica in palmis · Passio dnī nrī ihū xpi
Secundum matheum · k · xli · Dixit
ihc discplis suis · Scitis quia post biduum pascha
fiet · & filius hominis tradetur ut crucifigatur ·
usq; signantes lapidem cum custodibus ·
f r · iii · Passio dnī nrī ihū xpi
Secundū marcum · k · xiiii · Erat autem
pascha & azima p biduū · usq; ad ostiū monumti ·
f r · iiii · Passio dnī nrī ihū xpi
Scdm lucam · k · xxxi · Appropinquabat
dies festus azimorū · usq; quisquā positus fuerat ·
f r · v · In caena dnī · Scdm iohannē · k · vi ·
Ante diem festum paschę · usq; ita & uos faciatis ·
f r · vi · In parasceue · Passio dnī nrī ihū xpi
Scdm iohannem · k · xxvii · Egressus ē
ihc trans torrentē · usq; monumtū posuer eū ·
In sabbato scō · Scdm math · k · viiii ·

Uespere autē sabbati · Usq; ecce dixi uobis ·
IN DIE SCO PASCAE · SCDM MARCU · K · I ·
Maria magdalenae · Usq; sicut dix̄ uobis ·
FR · II · Scdm lucam · K · XI ·
Duo ex discipulis ihū ibant · Usq; in fractione panis ·
FR · III · Scdm lucam · K · XII ·
Stetit ihc̄ in medio discipulorum · Usq; in omīs gentes ·
FR · IIII · Scdm iohannem · K · VIIII ·
Manifestauit se ihc̄ · Usq; cū surrexiss& a mortuis ·
FR · V · Scdm iohannem · K · X ·
Maria stabat ad monumentū · Usq; h&c dix̄ mihi ·
FR · VI · Scdm matheum · K · X ·
Undecim discipli abier̄ · Usq; ad cōsūmatione sclī ·
Sabb · Scdm iohannem · K · VII ·
Cum ess& sero die illa · Usq; retenta sunt ·
In oct̄ paschę · Dom̄ · I · Scdm ioh̄ · K · VIII ·
Thomas aut̄ unus · Usq; in nomine eius ·
Dom̄ · II · POST · pasch̄ · Scdm iohannē · K · XI
Dixit ihc̄ discipl̄is · s̄s̄ · Ego sum pastor bonus ·
Usq; & fi& unum ouile · & unus pastor ·
Dom̄ · III · Scdm iohannē · K · XII ·
Dix̄ ihc̄ discipl̄is · s̄s̄ · Modicum & iam non

uidebitis me · Usq nemo tollet a uobis ·
Domin̄ · IIII · Sc̄dm iohannē · K · XIII ·
D ix ihc̄ discipl̄is s̄s̄ Vado ad eum qui me
misit · Usq et adnuntiabit uobis ·
Domin̄ · V · Sc̄dm iohannem · K · XIIII ·
D ix ihc̄ discipl̄is s̄s̄ · Amen amen dico uob̄ ·
siquid petieritis p · Usq quia a dō exiui ·
In letania maior̄ · Sc̄dm lucā · K · XV
D ix ihc̄ discipl̄is s̄s̄ · Quis urm̄ habebit ami
cum · et ibit ad illū · Usq petentibus se. In inu̅ē s̄ crucis
T in exaltat̄ · s̄ · crucis · Sc̄dm ioh̄ · K · XX ·
Erat homo ex pharisęis nichod · Usq · s̄ habi uitā ęternā ·
In uiḡ ascension̄ dn̄i · Sc̄dm ioh̄ · K · XXVI
Subleuatis ihc̄ oculis · Usq et ego ad te uenio ·
IN DIE SCO · Sc̄dm marcum · K · III ·
Recumbentib · XI discipl̄is · Usq sequentib; signis ·
Dom̄ · p̄ ascens̄ dn̄i · Sc̄dm ioh̄ · K · XV D ix · i · d · s̄s̄ ·
Cū uenerit paraclytus · Usq quia ego dixi uob̄ ·
In uiḡ pentecost̄ · Sc̄dm iohannē · K · XVI ·
D ix ihc̄ discipl̄ s̄s̄ · Si diligitis me · Usq · ei meipsū ·
IN DIE S · Sc̄dm ioh̄ · K · XVII · D ix ihc̄ discip̄ s̄ ·
Si quis diligit me · Usq sic facio ·

FER · II · Sedm iohanne · K · XVIII ·
Dixit ihc discipulis suis · Sic enim dilexit ds
mundum · USQ quia in do sunt facta ·
FER · III · Sedm iohanne · K · XIIII ·
Dix ihc discipulis suis · Amen amen dico
uob · qui n intrat · USQ et abundantius habeant ·
In noct · pentecost · Sedm iohanne · K · XX ·
Erat homo ex pharisaeis nichodemus nomine ·
USQ Sed habeant uitam aeternam ·
INCIPIUNT DOMINICAE PER
ORDINE P · P · COST · USQ AD ADVEN
TUM DNI · DOMINICA · I ·
Sedm lucam · K · XXV · Dixit ihc · disc ss ·
parabolam hanc · Homo quidam erat diues ·
USQ resurrexerit credent · Dom · II · Sedm luc ·
Dixit ihc discipulis ss parabolam hanc · K XXI ·
Homo quida fecit caena mag · USQ cena mea ·
Dom · III · Sedm luca · K · XXII ·
Erant adppinquantes · USQ penitentia agente ·
Dom · IIII · Sedm luca · K · XXIII ·
Dixit ihc disc suis · Estote ergo misericordes ·
USQ de oculo fratris tui ·

Domin̄ · v · Sc̄dm̄ lucā · k · xxiiii ·
Cum turbę irruerent ad ihm̄ · Usq; secuti s̄ illū ·
Dom̄ · vi · Sc̄dm̄ matheum · k · xxi ·
Dixit ihc̄ discipulis suis · Amen dico uobis ·
quia nisi abundauerit · Usq; offeres munus tuū ·
Domin̄ · vii · Sc̄dm̄ marcū · k · vi ·
Cū multa turba eēt cum ihū · Usq; & dimisit eos ·
Domin̄ · viii · Sc̄dm̄ matheum · k · xxiii ·
Dixit ihc̄ discipulis suis · Adtendite a falsis
ꝓphetis · Usq; intrabit in regnum caelorū ·
Domin̄ · viiii · Sc̄dm̄ lucā · k · xxv
Dixit ihc̄ discip̄ s̄s · Homo quidam erat diues
qui habebat uillicū · Usq; in aetn̄a tab̄nacula ·
Domin̄ · x · Sc̄dm̄ lucam · k · xxvi ·
Cum adꝓpinquaret ihc̄ hierusalem · uidens ciu̅ ·
Usq; & erat docens cottidie in templo ·
Domin̄ · xi · Sc̄dm̄ lucam · k · xiiii ·
Dixit ihc̄ ad quosdam qui in sē confidebant
tamquam iusti · & aspnabantur caeteros pa
rabolam dicens · Duo homines ascenderunt
in templum · Usq; & qui sē humiliat exaltabit̄ ·
Domin̄ · xii · Sc̄dm̄ marcū · k · iiii ·

Exiens ihc̄ de finib· tyri · Usq; et mutos loqui ·
Domin̄ · xiii · Sec̄d luc̄ · k · xiii
Dix ihc̄ discip̄ ss · Beati oculi qui uident quae uos
uidetis · Usq; uade et tu fac similiter ·
Dom̄ · xiiii · Sec̄dm lucam · k · xxvii ·
Dum iret ihc̄ in hierlm · Usq; te saluum fecit ·
Dom̄ · xv · Sec̄dm matheū · k · xxii ·
Dix ihc̄ discip̄ ss · Nemo potest duobus dominis
seruire · Usq; et haec omnia adicientur uobis ·
Domin̄ · xvi · Sec̄dm lucam · k · xxviii ·
Ibat ihc̄ in ciuitatē · Usq; uisitauit plebē suam ·
Domin̄ · xvii · Sec̄dm lucā · k · xxviiii ·
Cum intraret ihc̄ in domū cuidā p· Usq; humiliat exalt̄ ·
Domin̄ · xviii · Sec̄dm math · k · xxxiiii ·
Accesser̄ ad ihm̄ sadduceį · Usq; humiliat exaltabit ·
Domin̄ · xviiii · Sec̄dm math · k · xxxiii ·
Ascendens ihc̄ in nauiculā · Usq; talem hominibus ·
Domin̄ · xx · Sec̄dm math · k · xxvi ·
Loquebatur ihc̄ cum discip̄ ss · in parabolis dic̄s
Simile factū ē regnū celor̄ homini q̄ fec̄ nuptias
filio suo · Usq; pauci uero electi ·
Domin̄ · xxi · Sec̄dm Iohannē · k · xxii ·

Erat quidam regulus · Usque · & domus eius tota ·
Domin · xxii · Secundum math · K xxii ·
Dixit ihc discip suis parabolam hanc · Simile est
regnum celorum homini regi · qui uoluit ratio
nem ponere cum seruis suis · Usque · de cordibus uris ·
Domin · xxiii · Secundum math · K xxv ·
Abeuntes pharisei · Usque · et quae sunt dei deo ·
Dom · xxiiii · Secundum marcu · K vi ·
Loquente ihu ad turbas · Usque · esto sana a plaga tua ·
D F SCA TRINITATE · Secundum ioh · K xv ·
Dix ihc discip suis · Cum uenerit paraclytus quem
ego mittam uobis · Usque · quia ego dixi uobis ·
In dedicatione aecclae · Secundum luca · K xviii
Egressus ihc perambulabat · Usque · quod perierat ·
In natal sci iohanni bapt · Secundum luca · K xvii
Elisabeth impletum est · Usque · redemptionem plebis suae ·
In nat sci petri · Secundum math · K xi ·
Venit ihc in partes cesareę · Usque · erit solutum & in cęl ·
In natl sci pauli · Secundum math · K xii ·
Dixit symon petrus ad ihm · Ecce nos re
liquimus omnia · Usque · & uitam ęternam possidebit ·
In natale sci Iacobi apli fris iohannis ·

Secundum matheum · k xxviii ·
Conuocatis ihc duodeci · Us q; qua illi ciuitati ·
In inuentione sci stephani proto mart ·
Secundum matheum · k · iii ·
Dicebat ihc turbis iudeoru & principibus sacerd
Ecce ego mitto ad uos pphas · Us q; in nomine dni ·
In natale sci laurentii diaconi ·
Secundum iohannem · k · xxi ·
D ix ihc discip · s · Nisi granu frumt · Us q; qe mect ·
In assumptione scae mariae ·
Secundum lucam · k xviii ·
Intrauit ihc in qdda castellu · Us q; que n auferet abea ·
In natale sci bartholomei apli ·
Secundum lucam · k · xxxi ·
Facta e contentio · Us q; xii tribus israhel ·
In decollatione sci iohannis bapt ·
Sedm marcum · k iii ·
Misit herodes rex · Us q; & posuer illud i monumto ·
In natiuitate scae mariae ·
Secundum matheum · k · i ·
Liber generationis · Us q; qui uocatur xpc ·
In natale sci mathei apli & euanglae ·

Secundum matheum · k · xiii ·
Uidit ihc hominē · usq; sed peccatores · cii ·
In festiuitate sci emmerammi · & s · mauri
Secundum matheum · k xiiii ·
Videns ihc turbas · usq; copiosa ē in celis ·
In festiuitate sci michahelis archangeli ·
Secundum matheum · k xv ·
Accesserunt discipuli ad ihm · dicentes · Quis pu
tas maior est in regno caelorum · u s q ·
semp uident faciem patris mei · qui in celis ē ·
In natale aplorum symonis & iudae ·
Secundum iohannem · k xxv Dix ihc d s ·
haec mando uob · u s q · quia odio habuer me grat ·
In memoria omnium scorum ·
Secundum matheum · k xiiii ·
Videns ihc turbas · u s q · copiosa ē in caelis ·
In natale sci martini epi & confessoris ·
Secundum lucā · k xxx ·
Dix ihc discip suis · Sint lumbi uri praecincti ·
u s q · filius hominis ueniet ·
In natale sci andreae apli xpi ·
Secundum matheum · k xvi ·

Ambulans ihc iuxta mare galileae · uidit p · ia ·
Us q. & patre · secuti sunt eum ·
In natale scae luciae uirginis xpi ·
Secundum matheum · k xx ·
Dixit ihc discipulis suis parabolam hanc ·
Simile est regnum caelorū homini negotiatori ·
Us q. de thesauro suo noua & uetera ·
In natale sci thomae apostoli ·
Secundum iohannem · k viii ·
Thomas unus ex xii · Us q. qui nunder & crediderunt
Dom · v · ante natl · DNI · Secdm ioh · k · v ·
Cū subleuasset oculos ihc · Us q. quem ē inmundū ·
Dom · iiii · Secdm math · k viii ·
Cū adppinquasset ihc hierosol · Us q. in nomine dni ·
Dom · iii · Secdm lucam · k xvi · Dix ihc discipl ·
Erunt signa in sole & luna · Us q. ntransibunt ·
Dom · ii · Secdm math · k xxx viii ·
Cū audisset iohs in uinculis · Us q. uiā tuā ante te ·
Dom · i · Secdm iohannē · k iii ·
Miserunt iudaei ab hierosolimis sacerdotes ·
Us q. ubi erat iohannes baptizans ·
In natalicii apostolorum xpcti ·

S ecundum matheum · K xx viii ·
C onuocatis ihc̄ duodecī discip̄ · Usq. quā illi ciuitati ·
At · Secundum iohannē · K xx iiii ·
D ixit ihc̄ discip̄ suis · H oc ē peceptū meū · Usq. det uob ·
At Secd̄ iohannē · K xx v ·
D ixit ihc̄ discip̄ ss · H ęc mando uob · Usq. gratis ·
At Secundum iohannē · K xx iii ·
D ix ihc̄ discip̄ suis · E go sum uitis uera · Usq. & fiet uob ·
I natalicijs plurimorum martyrum ·
S ecundum matheum · K x iiii ·
V idens ihc̄ turbas · Usq. copiosa ē in caelis ·
At · Secundum matheum · K xxx viii ·
D ixit ihc̄ discip̄ ss · E cce ego mitto uos · Usq. saluus erit ·
At Secundum lucam · K xvi · D ix ihc̄ discip̄ ss ·
C ū audieritis plia Usq. animas uras ·
At Secundum matheum · K xxx ·
S edente ihū sup montē oliueti · Usq. saluus erit ·
I natale unius martyris ·
S ecundum matheum · K x viii ·
D ixit ihc̄ discip̄ ss · N olite arbitrari · Usq. mercedē suā ·
At Secundum matheum · K xx viii ·
D ix ihc̄ discip̄ ss · N ihil opertū · Usq. quię in cęlis ·

At Secundum matheum · k xxxi ·
Dixit ihc discip suis · Si quis uult post me uenire · usque in regno suo ·
At Secundum iohannem · k xxi ·
Dix ihc discip suis · Amen amen dico uobis · nisi granum
frumenti · usque pater meus qui est in caelis ·
De confessore uno · Secundum lucam · k xxx ·
Dix ihc discip suis · Sint lumbi uri · usque filius hominis ueniet ·
At Secundum math · k xvii · Dix ihc discip suis
parabolam hanc · Homo quidam peregre · usque domini tui ·
At Secundum math · k xviii · Dix ihc discip suis ·
Vigilate ergo quia · usque super omnia constituet eum ·
At Secundum marcum · k viii · Dix ihc discip suis ·
Videte uigilate et orate · usque omnibus dico uigilate
De uirginibus · Secundum matheum · k xx ·
Dix ihc discip suis · Simile est regnum hominum nego
tiatori · usque qui profert de thesauro suo noua et uetera ·
At Secundum math · k xxvii · Dix ihc discip suis
parabolam hanc · Simile est regnum caelorum
decem uirginibus · usque nescitis diem neque horam ·
De sca cruce · Secundum lucam · k viii · FR VI ·
Assumpsit ihc xii · discipulos suos · usque
et tertia die resurget ·

